Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Oviedo
BIBLIOTECA

NOVUM
TESTAN
MEN
TUM

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

BIBLIOTHECA OMNIENSIS SOCIETATIS JESU

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ, δοῦλος Ἰησοῦ χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος δαβὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, δι᾽ οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς κλητοὶ ἰησοῦ χριστοῦ. πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ῥώμῃ, ἠγαπημένοις θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, περὶ

πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ μοι ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, δεόμενος, εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, τοῦτο δὲ ἔστι, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν, διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα καρπόν τινα σχῶ, καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν, ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις, ὀφειλέτης εἰμί. ὅτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον, καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, δυνάμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἕλληνι. δικαιοσύνη γὰρ

γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν. καθὼς γέγραπται, ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσε. τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ, ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥτε ἀΐδιος αὐτοῦ δυναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν, ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. φάσκοντες εἶναι σοφοί, ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ, ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, καὶ πετεινῶν, καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν, εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, οἵτινες μετήλλαξαν τὴν

V. νοούμενα

V. (θεοῦ)

αὐτῶν ἐν τοῖς ψεύδεσι, καὶ ἐσεβάσθησαν, καὶ ἐλατρεύσαν τῇ κτίσει, παρὰ τὸν κτίσαντα, ὃς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας, εἴ τι γὰρ θήλεια αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν, εἰς τὴν παρὰ φύσιν. ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν, ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν, ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας, ψιθυριστὰς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστὰς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνετοὺς, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας. οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες,

ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες, ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι. Διὸ ἀναπολόγητος εἶ ὦ ἄνθρωπε, πᾶς ὁ κρίνων. ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. οἴδαμεν δὲ, ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ θεοῦ ἐστι κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίζῃ δὲ τοῦτο ὦ ἄνθρωπε, ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτὰ, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρῖμα τοῦ θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν, ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου, καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς, καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι ζωὴν αἰώνιον. τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ

δικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργὴ, θλῖψις καὶ στενοχω-
ρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατερ-
γαζομένου τὸ κακὸν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλ-
ληνος. δόξα δὲ καὶ τιμὴ, καὶ εἰρήνη παντὶ
τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον
καὶ Ἕλληνι. οὐ γὰρ ἔστι προσωπολημψία παρὰ τῷ
θεῷ. ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ
ἀπολοῦνται. καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ
νόμου κριθήσονται. οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου
δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νό-
μου δικαιωθήσονται. ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νό-
μον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον
μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες
ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν
ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν
τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων
τῶν λογισμῶν κατηγορούντων, ἢ καὶ ἀπολογου-
μένων, ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυ-
πτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἰδοὺ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ,
καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν

θεῷ, καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως, καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις. ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις. ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις. ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς. ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις. τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι καθὼς γέγραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς. ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖος ἐστὶν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φα-

V. (ἐν τῷ)
V. κλέπτεις.

Universidad de Deusto
Biblioteca

νηρῷ ἐν σαρκὶ πειζόμὴ, ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ
ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας, ἐν πνεύμα
τι, οὐ γράμματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ. Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ ἰουδαί
ου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; πολὺ κα
τὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ, ὅτι ἐπιστεύ
θησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. τί γὰρ, εἰ ἠπίστησάν τι
νες; μὴ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ κα
ταργήσει; μὴ γένοιτο. γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀλη
θὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγρα
πται, ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ
νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡ
μῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν;
μὴ ἄδικος ὁ θεὸς, ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κα
τὰ ἄνθρωπον λέγω. μὴ γένοιτο. ἐπεὶ πῶς κρι
νεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; εἰ δὲ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ
ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν
δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνο
μαι; καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ κα
θέφασί τινες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιήσωμεν τὰ
κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ, ὧν τὸ κρίμα ἔν

πολυ

δικόν ἐστι. τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως. προε
τιασάμεθα γὰρ ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας πάν
τας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται, ὅτι
οὐκ ἔστι δίκαιος, οὐδὲ εἷς. οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ
ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν. πάντες ἐξέκλιναν,
ἅμα ἠχρεώθησαν. οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ
ἔστιν ἕως ἑνός. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ
αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. ἰὸς
ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν, ὧν τὸ στόμα
ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν
ἐκχεαι αἷμα. συντρίμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν
ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνω
σαν. οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφ
θαλμῶν αὐτῶν. οἴδαμεν δὲ, ὅτι ὅσα ὁ νό
μος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στό
μα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσ
μος τῷ θεῷ. διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιω
θήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. διὰ γὰρ
νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ χωρὶς νόμ
ου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρ
τυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφη

Ὑπερμαθίσω ἐξήλεγχομεν.

τῶν. δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χρι-
στοῦ εἰς πάντας, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύον-
τας. οὐ γὰρ ἔστι διαστολή. πάντες γὰρ ἡμάρτον,
καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. δικαιούμε-
νοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυ-
τρώσεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο ὁ θεὸς
ἱλαστήριον, διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ
αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ,
διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρ-
τημάτων, ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν
τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πί-
στεως Ἰησοῦ. ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη.
διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νό-
μου πίστεως. λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι
ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. ἢ Ἰουδαίων ὁ
θεὸς μόνων; οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν.
ἐπείπερ εἷς ὁ θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ
πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον
οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ
γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν. Τί οὖν ἐρῶ

V. (in e. cum)
V. justificatus
V. deferuimus

μεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν κατὰ σάρκα εὑρηκέναι; εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώ-
θη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν θεόν. τί γὰρ
ἡ γραφὴ λέγει; ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ,
καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. τῷ δὲ ἐρ-
γαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν,
ἀλλὰ κατὰ τὸ ὀφείλημα. τῷ δὲ μὴ ἐργαζομέ-
νῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσε-
βῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην.
καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν
τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην
χωρὶς ἔργων. μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνο-
μίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁ-
μαρτίαν. ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν
περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγο-
μεν γὰρ, ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς
δικαιοσύνην. πῶς οὖν ἐλογίσθη, ἐν περιτομῇ
ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ,
ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. καὶ σημεῖον ἔλαβε περι-
τομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστε-

V. (secundum carnem)
V. (secundum propositum meum)

πιστεως, ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, καὶ πατέρα περιτομῆς, οὐ μόνον τοῖς ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς πίστεως, ἣν ἐν ἀκροβυστίᾳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, ἐκκενώται πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία. ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται. ὃ γὰρ οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν. καθὼς γέγραπται, ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, κατέναντι, οὗ ἐπίστευσε θεοῦ, τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα, ὡς ὄντα. ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν,

V. ne. inanem gratiam fieri promissionem

εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον, οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, ἑκατονταέτης περὶ ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας. εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι. διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸ μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύοσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν. Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώ

V. (ei)

V. confortatus est

V. (ad justitiam)

V. (Christum)

V. habemus

Universidad de Deusto
Biblioteca

μνθα ἐν τοῖς θλίψεσιν, εἰδότες, ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα. καὶ οὐ δὲ ἐλπὶς ὁ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ χριστὸς, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν, ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τὶς ἀποθανεῖται. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τὶς καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες, κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. διὰ τοῦτο, ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ

διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος. καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ. ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως, καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὃς ἐστὶ τύπος τοῦ μέλλοντος. ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν, καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα. τὸ μὲν γὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνὸς, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ χριστοῦ. ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παρα-

V. ἁμαρτόβαλον cum Gloss. non ofa vere

πλάματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκρι
μα, οὕτω καὶ ἡ τοῦ δικαιώματος εἰς πάν
τας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ὥσπερ γὰρ
διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου, ἁμαρτω
λοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπα
κοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.
νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ πα
ράπτωμα. οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερ
περισσεύσεν ἡ χάρις, ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν
ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις
βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνι
ον, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ. Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμε
νοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;
μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ,
πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἢ ἀγνοεῖτε, ὅτι ὅσοι
ἐβαπτίσθημεν εἰς χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θά
νατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν
αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον,
ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς
δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότη
τι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γε

γόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλ
λὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώ
σκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συν
εσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρ
τίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ.
ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρ
τίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν χριστῷ, πιστεύομεν,
ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες, ὅτι χριστὸς
ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνα
τος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ
ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ. ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ
θεῷ. οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς, νεκροὺς
μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χρι
στῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. μὴ οὖν βασιλευέ
τω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς
τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μη
δὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν, ὅπλα ἀδικίας
τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ
θεῷ, ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν,
ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν
οὐ κυριεύσει, οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χά

ον. τί οὖν; ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε, ὅτι ᾧ παρίστανετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοὴν, δοῦλοί ἐστε, ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπακούσατε δὲ ἐκ καρδίας, εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς. ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ, εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω καὶ νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ, εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων, θάνατος. νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος, ζωὴν αἰώνιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς

V. fuimus

ἁμαρτίας, θάνατος. τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος, ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

7 Ἢ ἀγνοεῖτε ἀδελφοί, γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; γυνὴ γὰρ ὑπανδρος τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ, ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς, μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ὥστε, ἀδελφοί μου καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκὶ, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν, τὰ διὰ τοῦ νόμου, ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ. νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γράμ-

V. solui sumus à lege mortui, in quo detenebamur

ματος. τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ
γένοιτο. ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων, εἰ μὴ
διὰ νόμου. τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν, εἰ
μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν
δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, κατερ-
γάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν. χωρὶς γὰρ
νόμου, ἁμαρτία νεκρά. ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νό-
μου ποτέ. ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀν-
έζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον. καὶ εὑρέθη μοι ἡ
ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον. ἡ γὰρ ἁμαρ-
τία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξηπά-
τησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. ὥστε ὁ μὲν νό-
μος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ
ἀγαθή. τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος;
μὴ γένοιτο. ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρ-
τία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνα-
τον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς
ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. οἴδαμεν γὰρ, ὅτι ὁ
νόμος πνευματικός ἐστιν. ἐγὼ δὲ σαρκικός
εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ
κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω. οὐ γὰρ ὃ θέλω, τοῦ-

V. (erat)

V. ἐμνεκρωθη

τὸ πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ, τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὃ οὐ θέ-
λω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ, ὅτι καλός.
νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ'
ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γὰρ, ὅτι οὐκ
οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ, τουτέστιν, ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν.
τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζε-
σθαι τὸ καλὸν, οὐχ εὑρίσκω. οὐ γὰρ ὃ θέλω, ποιῶ
ἀγαθὸν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν, τοῦτο πράσσω. εἰ
δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατερ-
γάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρ-
τία. εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ
ποιεῖν τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκει-
ται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν
ἔσω ἄνθρωπον. βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν
τοῖς μέλεσί μου, ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ
τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ
τῆς ἁμαρτίας, τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.
ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με ῥύσεται ἐκ
τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; εὐχαριστῶ τῷ
θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. ἄρα οὖν
αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ θεοῦ

V. Gratia Dei per Iesum

8 οὖν, τοῖς δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας. Οὐδὲν ἄρα
νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ, μὴ κατὰ
σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ὁ
γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τοῦ ζωῆς ἐν χριστῷ
ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁ-
μαρτίας, καὶ τοῦ θανάτου. τὸ γὰρ ἀδυνάτον τοῦ
νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ θεὸς τὸν
ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁ-
μαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν
ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ
νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα
περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. οἱ γὰρ κα-
τὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ
δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρό-
νημα τῆς σαρκὸς, θάνατος. τὸ δὲ φρόνημα τοῦ
πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη. διότι τὸ φρόνη-
μα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεὸν, τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ
θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται. οἱ δὲ
ἐν σαρκὶ ὄντες, θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. ὑμεῖς
δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴ
περ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦ-

V. Lex enim spiritus vitæ

V. Filius Dei

μα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστι αὐτοῦ. εἰ δὲ χρι-
στὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτί-
αν, τὸ δὲ πνεῦμα, ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. εἰ δὲ
τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν
οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν,
ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ
τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. ἄρα οὖν
ἀδελφοὶ ὀφειλέται ἐσμὲν, οὐ τῇ σαρκὶ, ἵνα κα-
τὰ σάρκα ζῆν. εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλε-
τε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις
τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. ὅσοι γὰρ
πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ.
οὐ γὰρ λάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φό-
βον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ
κράζομεν, ἀββᾶ ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα
συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσ-
μὲν τέκνα θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι·
κληρονόμοι θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ χριστοῦ, εἴπερ συμ-
πάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. λογίζομαι
γὰρ, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ
πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆ-

V. vivit per justitiam.

V. in timore

V. Spiritus gloriam perhibet testimonio nostro.

ναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως,
τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς, εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. οἴδαμεν γὰρ, ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει, καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς. ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν. τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα, καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν, στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε, τί τὸ φρόνημα τῶ

V. ἐπὶ ἐλπίδι quod est pathos

V. ὑπομονῆς quod est pathos

V. τὸ πνεῦμα quid de Spiritu

πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. οἴδαμεν δὲ, ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε. καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν. οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε. τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὃς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δικαιῶν, τίς ὁ κατακρινῶν; χριστὸς ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ ἐγερθεὶς, ὅς καὶ ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ; θλῖψις ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα; καθὼς γέγραπται, ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

V. ὅσοις quasi (sanctis)

V. (ἔτι)

V. ἐκλεκτοῖς

V. (θεοῦ)

V. γεγραπται

V. propter ea

ἀπ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν, διὰ τοῦ
ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. πέπεισμαι γὰρ, ὅτι οὔτε θά
νατος, ὅτι ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαὶ, οὔτε
V. neque fortitudo

τε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, οὔ
τε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ὅτι λύπη μοί ἐστι μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. ἠυχόμην γὰρ ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, οἵτινές εἰσιν ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ αἱ διαθῆκαι, καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λατρεία, καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χριστὸς, τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. οὐχ οἷον δὲ, ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ ἰσραὴλ, οὗτοι ἰσραήλ. οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα ἀβραὰμ, πάντες

V. ab defectione nostra
V. et obfuscatio
V. secundum carnem
V. israelitæ
V. qui [illegible]

τέκνα, ἀλλ' ἐν ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. τουτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς, ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ θεοῦ πρόθεσις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ, ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. καθὼς γέγραπται, τὸν ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ ἠσαῦ ἐμίσησα. τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γένοιτο. τῷ γὰρ μωυσῇ λέγει, ἐλεήσω, ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτιρῶ, ὃν ἂν οἰκτίρω. ἄρα οὖν, οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ. λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ φαραὼ, ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δυναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

V. illa
V. cum non consentiat [illegible]

ᾶρα σωῖ, ὃν διὰ ἐπιστῆ, ὃν δὲ δίκε, σκληρυνῶ.
ἐρῶ ὅν μοι, τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήμα
τι αὐτῆ τίς ἀνθέστηκε; μενοῦν γε ὦ ἄνθρωπε,
σὺ τίς εἶ, ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ. μὴ ἐρεῖ τὸ
πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως;
ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τῆς πηλοῦ, ἐκ τοῦ
αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι, ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος,
ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς, κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν. ὡς καὶ ἐν τῷ Ὠσηὲ λέγει, καλέσω τὸν οὐ λαόν μου, λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημένην. καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ, ὃ ἐρρέθη αὐτοῖς, οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. Ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ, ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται. λόγον

V. opera in ira vasis.

V. (et non populum vocabo meum populum meum, nec dilectam nec dilectam.

γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ καθὼς προείρηκεν Ἠσαΐας, εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ἐφομοιώθημεν. τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνη, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως. Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε. διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου. προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, καθὼς γέγραπται, ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις πρὸς τὸν θεὸν, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς, ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦν-

V. verbum abbrevians et abbreviabit in iustitia.

V. (.)

V. volendo quidem contra mei et obstetricis ad Deum pro illis in salutem. et non quærentes

τις τῶσω, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ὑπετάγη-
σαν. τέλος γὰρ νόμου, χριστὸς εἰς δικαιοσύνην
παντὶ τῷ πιστεύοντι. μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν
δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας
αὐτὰ ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἐκ
πίστεως δικαιοσύνη, οὕτως λέγει. μὴ εἴπῃς ἐν
τῇ καρδίᾳ σου, τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρα-
νόν; τουτέστι χριστὸν καταγαγεῖν, ἢ τίς κατα-
βήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τουτέστιν χριστὸν ἐκ
νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ
ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρ-
δίᾳ σου. τουτέστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως, ὃ κηρύσσο-
μεν, ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου
κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου,
ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.
καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόμα-
τι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ
γραφή, πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυν-
θήσεται. οὐ γὰρ ἔστι διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλ-
λήνος. ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν
εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. πᾶς γὰρ

ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσε-
ται. πῶς οὖν ἐπικαλέσονται, εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευ-
σαν. πῶς δὲ πιστεύσουσιν, οὗ οὐκ ἤκουσαν. πῶς δὲ
ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξου-
σιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι. καθὼς γέγραπται, ὡς
ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρή-
νην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά. ἀλλ'
οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. ἡσαΐας
γὰρ λέγει, κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;
ἄρα οὖν πίστις ἐξ ἀκοῆς. ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος
θεοῦ. ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν,
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήμα-
τα αὐτῶν. ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ;
πρῶτος μωϋσῆς λέγει, ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς
ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει, εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι. πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα

11 τα. Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ; μὴ γένοιτο, καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰ-
μί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν.
οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω. ἢ
οὐκ οἴδατε, ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυ-
γχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, λέγων, κύριε,
τοὺς προφήτας σου ἀπεκτείνανν, καὶ τὰ θυσιαστή-
ριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος,
καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου. ἀλλὰ τί λέγει
αὐτῷ ὁ χρηματισμός; κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτὰ
χιλιάδας ἀνδρῶν, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ
τῇ Βάαλ. οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, λεῖμ
μα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. εἰ δὲ χάριτι,
οὐκέτι ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνε-
ται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις, ἐπεὶ
τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ
Ἰσραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν. ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέ-
τυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν. καθὼς γέγρα-
πται, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύ-
ξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ
ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ Δαβὶδ λέ-

V. ante bau
V. ( )
V. quod vulgat

γει, γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ
εἰς θήραν, καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδο-
μα αὐτοῖς. σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸ νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς
συγκάμψον. λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσω-
σι; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι
ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι
αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου,
καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλ-
λον τὸ πλήρωμα αὐτῶν. ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνε-
σιν, ἐφ' ὅσον μέν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος,
τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἴ πως παραζήλω-
σω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.
εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλαγὴ κόσμου,
τίς ἡ πρόσλημψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ
ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα. καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία,
καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξε-
κλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγρέλαιος ὤν, ἐνεκεντρί-
σθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ
τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, μὴ κατα-
καυχᾶσθαι τῶν κλάδων. εἰ δὲ κατακαυχᾶσθε, οὐ

V. et illos gentes
V. amissio
V. deliberatio

σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. ἰδοὺ οὖν, ὑψηλόφρων κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. καλῶς, τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ. εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ φείσηται. ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ, ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν, ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι. ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ, καὶ ἐκεῖνοι δὲ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται, δυνατὸς γὰρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ. οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται. καθὼς γέγραπται, ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀπο-

V. in Israel

V. subiecta erat.

V. qui erigiae et avertat

στρέψῃ ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δὲ ὑμᾶς, κατὰ δὲ ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα, καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ. ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἐλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, ὅτι καὶ οὗτοι νῦν ἀπειθήσαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι. συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ, ὡς ἀνεξεφράστους τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ, παρασταθῆναι τὰ σώματα ὑμῶν, θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν

V. repromendo

V. omnia

V. ( )

V. (Vulgata habet)

V. per misericordiam

μῶν. καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ,
ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς ὑ-
μῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς, τί τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν, καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. λέγω
γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ
ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν, παρ' ὃ δεῖ φρο-
νεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν, εἰς τὸ σωφρονεῖν ἑκάστῳ,
ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως. καθάπερ γὰρ
ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέ-
λη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, οὕτως οἱ
πολλοὶ ἕν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς,
ἀλλήλων μέλη. ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ
τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε
προφητείαν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως,
εἴτε διακονίαν ἐν τῇ διακονίᾳ, εἴτε ὁ διδά-
σκων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, εἴτε ὁ παρακαλῶν
ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότη-
τι, ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότη-
τι. ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος, ἀποστυγοῦντες τὸ
πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ, τῇ φιλαδελ-
φίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους
προηγούμενοι, τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροὶ, τῷ πνεύ-

V. ne conformemini huic saeculo

V. sed reformamini in nouitate sensus vestri

V. sapere non plus quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatem

V. secundum rationem

V. in solicitudine

V. sine simulatione

ματι ζέοντες, τῷ καιρῷ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι
χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προ-
σευχῇ προσκαρτεροῦντες, ταῖς χρείαις τῶν ἁ-
γίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκον-
τες. εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε
καὶ μὴ καταρᾶσθε. χαίρειν μετὰ χαιρόντων,
καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων, τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλή-
λους φρονοῦντες, μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλ-
λὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε
φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς, μηδενὶ κακὸν ἀντὶ
κακοῦ ἀποδιδόντες, προνοούμενοι καλὰ ἐνώπι-
ον πάντων ἀνθρώπων. εἰ δυνατὸν, τὸ καθ' ὑμᾶς,
μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες, μὴ ἑ-
αυτοὺς ἐκδικοῦντες ἀγαπητοὶ, ἀλλὰ δότε τό-
πον τῇ ὀργῇ. γέγραπται γὰρ, ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ
ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. ἐὰν οὖν πει-
νᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν. ἐὰν διψᾷ, πότι-
ζε αὐτόν. τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς
σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. μὴ νικῶ
ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κα-
κόν. Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις

V. Domino

V. exercentibus

V. ad ipsum inuicem sentientes

V. humilibus consentientes

V. (non sitis sapientes apud semetipsos)

ὑποτασσόμεθα. οὐ γὰρ εἰσὶν ἐξουσία, εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ. αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι, ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ θεοῦ διατάγῃ ἀνθίσταται. οἱ δὲ ἀνθιστάμενοι ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται. οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν, τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς, θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φόβου, ὁ γὰρ ἄνευ τῆς μαχαίρας φορεῖ, θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἐκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. διὸ ἀνάγκῃ ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε, λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσι, εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτερεῖς. ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος, τῷ φόβον, τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμήν. μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκεν. τὸ γὰρ, οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολὴ, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται. πλήρωμα οὖν νόμου, ἡ ἀγάπη. καὶ τοῦτο εἰδότες, τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ὕπνου ἐξεγερθῆναι. νυνὶ γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν, λάχανα ἐσθίει. ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω. καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω, ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. σὺ τίς εἶ, ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ

V. dannation
V. non sunt timendi bona opera sed mali
V. vine caufe
V. Ideo necesse est subditi esse
V. in hoc ipsum seruientes
V. proximum
V. infirmatur
V. proximi
V. plenitudo
V. honeste ambulemus
V. et cum ipsi essent in fide infirmi, ipsos sustinere debebant.
14. V. Infirmum autem in fide assumite non in discrimine cogitationum.
V. oby manducat.

V. subiecti

ἡμῶν, ἢ πίστει, πεπόμεθα δι, δικαιοῦται γὰρ δικαίῳ ὁ θεὸς τοῖς αὐτοῦ. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρονεῖ. καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ. ὁ ἐσθίων, κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ. καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν. ἐάν τε ἀποθνήσκομεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκομεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε, καὶ ἀνέστη, καὶ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου? καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου? πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ. γέγραπται γὰρ, ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ. ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ. μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομ

V. ( )

V. scandalum

V. prose

μα τῷ ἀδελφῷ, ἢ σκάνδαλον. οἶδα, καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. οὐ γὰρ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη, καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς, τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ ἕνεκεν βρώματος καταλύε τὸν ἔργον τοῦ θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ, τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει, ἢ σκανδαλίζεται, ἢ ἀσθενεῖ. σὺ πίστιν ἔχεις κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν, ἐν ᾧ δοκιμάζει. ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατα

V. Nia es confido in D. I. quia nihil cœlestis ipsum.

V. qui enim in hoc

V. (custodiamus)

V. offendit

τατικειτω, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως. πᾶν δὲ ὃ οὐκ
ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν. Οφείλομεν δὲ
ὑμῖν οἱ δυνατοὶ τὰ ἀδυνάματα τῶν ἀδυ
νάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκα
στος γὰρ ὑμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐκ
ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἱ ὀνει
δισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ'
ἐμέ. ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν δι
δασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς, καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις, κατὰ χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν, καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς εἰς δόξαν θεοῦ. λέγω δὲ Ἰησοῦν χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν. καθὼς γέγραπται, διὰ τοῦτο ἐξομο

V. ne sit fundamentum
V. infirmorum
V. (.)
V. ex solatij
V. id ipsum sapiatis in alterutrum
V. suspicite inuicem
V. congaudet cum in honorem
V. propter veritatem
V. super misericordia

λογήσομά σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. καὶ πάλιν λέγει, εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ πάλιν, αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. καὶ πάλιν Ἠσαΐας λέγει, ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης, ἐν τῷ πιστεύειν εἰς τὸ πιστεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου. πέπεισμαι δὲ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθοσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν ἀδελφοὶ ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ἔχω οὖν καύχησιν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς θεόν

V. confabulari
V. regnare
V. dilectione
V. confirmatus sum de meipsis in vobis
V. sacrificium
V. (ex)
V. gloriam in C.D. in Deum

ὁρῶ γὰρ τὴν μόνον λαλῶν τι, ὧν ὁ καταργᾶ-
σθαι χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ
καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν
δυνάμει πνεύματος θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσα-
λὴμ καὶ κύκλῳ, μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ, πεπληρω-
κέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, οὕτως δὲ φιλοτι-
μούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐ ὅπου ὠνομάσθη χρι-
στὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ,
ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἷς οὐκ ἀνηγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι
διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς. νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλί-
μασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς ἂν πορεύωμαι εἰς
τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐλπίζω γὰρ
διαπορευόμενος, θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ'
ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρότερον
ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις. εὐδόκησε γὰρ
Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα, κοινωνίαν τινὰ
ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσα-

V. Sanchi.

V. Si autem prædicandi ex evangelium loc,

V. in prædicandum alienum ne ad sese, (et prædicabitur non ubique adhuc)

V. (prædicandum huc)

V. Cum in Hispaniam profiscitur expectare mereo quod prædicatores [illegible] et a vobis deducar illuc

V. fructus fuero

λὴμ, εὐδόκησαν γὰρ, καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἰσίν. εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸ καρπὸν τοῦτο, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν σπανίαν. οἶδα δὲ, ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν τοῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, πρὸς τὸν θεὸν, ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ, εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις, ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Συνίστημι δὲ ὑμῖν φοίβην, τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν κεγχρεαῖς, ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ, ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ, ἐν

16

V. in abundantia

V. (sanchi)

V. et adjuvetis me

V. (vegnis)

V. et obsequii mei obsequium sanctis fiat in Jerusalem sanctis.

V. et vestrum vobiscum

ὃ ἄρ' ἡμῶν χρήζει πράγματι, καὶ γὰρ αὐτὴ πρὸ
πάντων ποιοῦσα ἐγενήθη, καὶ αὐτὴ ἡμῶν ἀσπάζε-
σθαι πρίσκαν καὶ ἀκύλαν, τοὺς συνεργούς μου ἐν
χριστῷ ἰησοῦ, οἵ τινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑ-
αυτῶν τράχηλον ὑπέβηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος
ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλη-
σίαν. ἀσπάσασθε ἐπαινετὸν τὸν ἀγαπητόν
μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας ἐν χριστῷ. ἀσπα-
σασθε μαριὰμ, ἥτις πολὺ ἐκοπίασεν εἰς
ἡμᾶς. ἀσπάσασθε ἀνδρόνικον καὶ ἰουνίαν, τοὺς
συγγενεῖς μου, καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵ τινες
εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ
ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν χριστῷ. ἀσπάσασθε ἀμπλι-
ατὸν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε
οὐρβανὸν, τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ, καὶ
στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. ἀσπάζεσθε ἀπελλῆν,
τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν
ἀριστοβούλου. ἀσπάσασθε ἡρωδίωνα τὸν συγγε-
νῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου, τοὺς
ὄντας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε τρύφαιναν καὶ

τρυφῶσαν, τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσα-
σθε περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολὺ ἐκο-
πίασεν ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε ῥοῦφον τὸν ἐκλε-
κτὸν ἐν κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.
ἀσπάσασθε ἀσύγκριτον, φλέγοντα, ἑρμᾶν,
πατρόβαν, ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελ-
φούς. ἀσπάσασθε φιλόλογον καὶ ἰουλίαν, νηρέα,
καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς
σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. ἀσπάσασθε ἀλλή-
λους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ
ἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελ-
φοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας, καὶ τὰ σκάν-
δαλα, παρὰ τὴν διδαχὴν, ἣν ὑμεῖς ἐμάθε-
τε, ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν. οἱ
γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν χριστῷ οὐ δουλεύουσιν,
ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολο-
γίας, καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας
τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας
ἀφίκετο, χαίρω οὖν ἐφ' ὑμῖν. θέλω δὲ ὑμᾶς
σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθὸν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ
κακόν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σα-

ταῦτα ὑπὸ τὸν πόδας ὑμῶν, ἐν τάχει. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἀσπάζονται ὑμᾶς τιμόθεος, ὁ συνεργός μου, καὶ λούκιος καὶ ἰάσων, καὶ σωσίπατρος, οἱ συγγενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ. ἀσπάζεται ὑμᾶς γαΐος, ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἔραστος, ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ κοῦαρτος ὁ ἀδελφός. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάντων ἡμῶν. ἀμήν. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου, χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, φανερωθέντος δὲ νῦν, διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως, εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Τέλος ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς ῥωμαίους.

Ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου διὰ φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ, κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ σωσθένης ὁ ἀδελφός τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ, τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ, καὶ πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους, ἀνεγκλήτους

V. Iesu Christi in omni loco ipsorum et nostro.

V. in gratia

V. in nulla gratia

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. πιστὸς
ὁ θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐ
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυ
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάν
τες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα. ἦτε δὲ κατηρ
τισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώ
μῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν ἀδελφοί μου
ὑπὸ τῶν χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι. λέ
γω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, ἐγὼ μὲν
εἰμι παύλου, ἐγὼ δὲ ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ κηφᾶ, ἐγὼ
δὲ χριστοῦ. μεμέρισται ὁ χριστός; μὴ παῦλος ἐσταυ
ρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; ἢ εἰς τὸ ὄνομα παύλου ἐβα
πτίσθητε; εὐχαριστῶ τῷ θεῷ, ὅτι οὐδένα ὑμῶν
ἐβάπτισα, εἰμὴ κρίσπον καὶ γάϊον, ἵνα μή τις
εἴπῃ, ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. ἐβάπτι
σα δὲ καὶ τὸν στεφανᾶ οἶκον, λοιπὸν οὐκ οἶδα,
εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με χρι
στὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σο
φίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ.
ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις

μωρία

μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δυνάμις
θεοῦ ἐστι. γέγραπται γάρ, ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν
σοφῶν, καὶ τὴν συνεσιν τῶν συνετῶν ἀθε
τήσω. ποῦ σοφός, ποῦ γραμματεύς, ποῦ συζητη
τὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν
σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σο
φίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σο
φίας τὸν θεὸν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς, διὰ τῆς μω
ρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.
ἐπειδὴ καὶ ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ ἕλλη
νες σοφίαν ζητοῦσιν. ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χρι
στὸν ἐσταυρωμένον, ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,
ἔθνεσι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, ἰου
δαίοις τε καὶ ἕλλησι, χριστὸν θεοῦ δύναμιν, καὶ
θεοῦ σοφίαν. ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον
τῶν ἀνθρώπων ἐστί. καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυ
ρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. βλέπετε γὰρ
τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σο
φοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ
εὐγενεῖς, ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξα
το θεὸς, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ. καὶ τὰ ἀσθε

νῆ

Universidad de Deusto
Biblioteca

νῦ τὸν κόσμον ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά. καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ. ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶς σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς, καὶ ἀπολύτρωσις, ἵνα καθὼς γέγραπται, ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφοὶ, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ ἰησοῦν χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ ἐν φόβῳ, καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὁ λόγος μου, καὶ τὸ κήρυγμά μου, οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ. σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τοῦ

V. non in multis nitebat sermonis

V. testimonium Christi.

V. σύνταξις

V. σύνταξις

του, τῶν καταργουμένων, ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων, εἰς δόξαν ἡμῶν, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν. εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων, τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ ὄντα καὶ τὰ τοῦ θεοῦ, οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄν-

V. quod oculus vidit

V. non in doctrina humana sapientiæ verbis, sed in doctrina spiritus, spiritualibus spiritualia comparantes

θραυ⊕ ὁ δίχιτα τὰ ἅ πνεύματος τοῦ θεοῦ, μωρία ἐστὶ αὐτῷ ὅτι, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται· ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν. Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν, ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρῶμα, οὔπω γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὐδὲ νῦν δύνασθε, ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις, καὶ διχοστασία, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ λέγῃ τις, ἐγὼ μὲν εἰμὶ παύλου, ἕτερος δὲ, ἐγὼ ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε τίς οὖν ἐστὶν παῦλος, τίς δὲ ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διάκονοι, δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν. ἐγὼ ἐφύτευσα, ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν. ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. ὁ φυτεύων δὲ, καὶ ὁ ποτίζων, ἕν εἰσιν. ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, κατὰ τὸν ἴδιον κόπον, θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί. θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων, θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος δὲ βλεπέτω, πῶς ἐποικοδομεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι, παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶν ἰησοῦς χριστός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον, χρυσὸν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται. ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται. καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ, ὃ ἐποικοδόμησε, μισθὸν λήψεται. εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. οὐκ οἴδατε, ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός. ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινες ἐστὲ ὑμεῖς. μηδεὶς ἐαυ-

Universidad de Deusto Biblioteca

τῆς ἀπατάτω. εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν,
ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται
σοφός. ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ
τῷ θεῷ ἐστι. γέγραπται γὰρ, ὁ δρασσόμενος τοὺς σο-
φοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. καὶ πάλιν, κύριος γι-
νώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μά-
ταιοι. ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις.
πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε παῦλος, εἴτε ἀπολ-
λῶς, εἴτε κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε θά-
νατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑ-
μῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ. Οὕ-
τως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας
χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ. ὧδε λοι-
πὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις
εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν
ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας.
ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ
σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι. ὁ δὲ
ἀνακρίνων με, κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ
τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει
τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς

τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ταῦτα δὲ ἀδελφοὶ μετεσχημάτισα
εἰς ἐμαυτὸν, καὶ ἀπολλῶ, δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν
μάθητε, τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα
μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς μὴ φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου.
τίς γὰρ σε διακρίνει; τί δὲ καὶ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες;
εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι, ὡς μὴ λαβών;
ἤδη κεκορεσμένοι ἐστὲ, ἤδη ἐπλουτήσατε,
χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε. καὶ ὄφελόν γε καὶ
βασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσω-
μεν. δοκῶ γὰρ, ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς, τοὺς ἀποστόλους
ἐσχάτους, ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον
γεγόναμεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ
ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστὸν, ὑμεῖς δὲ
φρόνιμοι ἐν χριστῷ. ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ
ἰσχυροί. ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι
τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν,
καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ
ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς
ἰδίαις χερσί. λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν.
διωκόμενοι ἀνεχόμεθα. βλασφημούμενοι

παρακαλοῦμεν. ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου γεγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. ἐκ τούτου γὰρ ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' οὐ τίνα με ἀγαπητὰ νοήσετε. ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα, παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί με γένεσθε. διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν, καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου, τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησαν τινες. ἐὰν δὲ τάχιστα πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. τί θέλετε, ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραότητος; Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ὅτι οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε

V. (sicut et ego Christi.)

V. commemorabit

V. ( )

γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν, ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε, ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην. ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη χριστός. ὥστε ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς

V. ut collaudet

V. in die Domini nostri Iesu Christi

V. totum massam confermetis.

V. ( )

V. non ubique fornicarijs miscemini

πλεονέκταις ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν, μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ὁ ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος, ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. τί γὰρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν, οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρίνει. καὶ ἀφαιρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνει τὸ κόσμος, ἀνάξιοί εἰσι κριτηρίων ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε, ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν, μήτι γε βιωτικὰ βιωτικά; ἢν μὲν κριτήρια λάβητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔστιν ἐν ὑμῖν σοφὸς, οὐδὲ ἕς, ὃς δυνήσεται διακρίνειν ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα

V. judicabit.
V. diuersis rebus ex aduersi iudicat.
V. Audet
V. de hac materia iudicabunt?
V. iudicabitur
V. qui de minimis iudicabit?
V. quanto magis ad mundanis
V. Constituite ad iudicandum.
V. γέγραμμαι,
V. delictum

ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε, καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς. ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ἄδικοι βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὐ μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά τινες ἦτε, ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν, ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα, οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρε, καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως

V. fraudabitis
V. possidebunt.
V. possidebunt.
V. (abstinetis)
V. nihil mihi fore licitum quod prodesse

μιας αὐτοῦ. οὐκ οἶδατε, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ, ἓν σῶμά ἐστιν; ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι. φεύγετε τὴν πορνείαν, πᾶν ἁμάρτημα, ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν. ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, ὃ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς. δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ θεοῦ. 7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ, γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι, διὰ δὲ τὰς πορνείας, ἑκάστῳ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ'

V. in carne una

V. empleo en mal ministerio

V. ( )

V. indicem ne fingere;

V. debitam vel

ὁ ἀνήρ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάσητε τῇ προσευχῇ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι, ὡς καὶ ἐμαυτόν. ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ ἄλλως. λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις, καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν, ἐὰν μένωσιν ὡς κἀγώ, εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν. κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμεῖν, ἢ πυροῦσθαι. τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλὰ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι, ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω, καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος, εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. καὶ γυνή, ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ

V. ajustada a su capricho;

V. ( )

V. consentimiento

V. con mayor

V. ambos

V. unidos

Universidad de Deusto
Biblioteca

αὐτὸς συνευδοκῶ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφίετε
αὐτόν. ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυ-
ναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀν-
δρί. ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι,
νυνὶ δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χω-
ριζέσθω. εἰ δὲ βούλεται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ
ἐν τοῖς τοιούτοις, ἐν τῇ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ
θεός. τί γὰρ οἶδας γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις
ἢ τί οἶδας ἄνδρ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; μὴ
ἐπάνω ἀπὸ ἐμοῦ ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκλη-
κεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. καὶ ὅτως ἐν
πάσαις ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. περιτε-
τμημένός τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω. ἐν ἀκρο-
βυστίᾳ τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμνέσθω. εἰ περι-
τετομὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν,
ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλή-
σει, ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. δοῦλος ἐκλή-
θης; μὴ σοι μελέτω, ἀλλ' εἰ καὶ δυνάσαι ἐλεύ-
θερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ
κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν. ὁ
ὡσαύτως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς, δοῦλός ἐστι χρι-

V. decreo
V. non admittat separationem.
V. magistratus

στοῦ. τιμῆς ἠγοράσθητε, μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀν-
θρώπων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν
τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ. περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐν-
τολὴν κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι, ὡς
ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. νομίζω δὴ τοῦ-
τον καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκη-
κλῶ, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ, τὸ οὕτως εἶναι. δέδε-
σαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν. λέλυσαι ἀπὸ γυ-
ναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα. ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς, οὐκ
ἥμαρτες. καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐκ ἥμαρ-
τε. θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ
ὑμῶν φείδομαι. τοῦτο δὲ φημὶ ἀδελφοί, ὁ καιρὸς
συνεσταλμένος. τὸ λοιπόν ἐστιν, ἵνα καὶ οἱ
ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι, καὶ
οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαί-
ροντες, ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες,
ὡς μὴ κατέχοντες, καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσ-
μῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. παράγει γὰρ τὸ
σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμε-
ρίμνους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου,
πῶς ἀρέσῃ τῷ κυρίῳ. ὁ δὲ γαμήσας μεριμ-

V. quoniam infirmitatem decessitatem.
V. conviv
V. tempus breve est.
V. carnem non utendo
V. quoniam calamitatem hujusmodi

νᾶ τὰ τῆ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ γαμήσαντι. μὴ
μίανεται γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος με-
ριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώμα καὶ
πνεύματι. ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ
τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ πρὸς
τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ
εὐπρόσεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. εἰ δέ
τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει, ποιείτω, οὐχ ἁμαρτάνει, γαμείτωσαν. ὃς δὲ ἵστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. ὥστε ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. γυνὴ δέδεται νόμῳ, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ, ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ, ἐλευθέρα ἐστίν, ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. μακαριωτέρα δέ ἐστιν, ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν

γνώμην. δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν. Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν, ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἰ δέ τις δοκεῖ ἐπίγνωσίν τινα, οὐδέπω ὃν ἔγνω καθὼς δεῖ γνῶναι. εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν, ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος, εἰ μὴ εἷς. καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοί, ἔτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοὶ, ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς, ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς τῇ συνηθείᾳ τοῦ εἰδώλου, ἕως ἄρτι, ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα, μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ θεῷ. οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα. βλέπετε δὲ, μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη προσκόμμα

μα γίνεται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σὲ τὴν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, ἐξὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενὴς ὄντος, οἰκοδομηθήσεται εἰς τὰ εἰδωλόθυτα ἰσοδίδωμι ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός, ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν. οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τύποντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

V. ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον sit in templo

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; ὁ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς εἶτε ἐν κυρίῳ. ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμί. εἰ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς, ὑμεῖς εἶτε ἐν κυρίῳ, ἐπεὶ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί. μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ

καὶ βαρναβᾶς οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ, ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ μωσέως νόμῳ γέγραπται, οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ, ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει, δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροῦν ἀροῦν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα, εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς, ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν. οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται. οὕτως καὶ ὁ κύριος

V. εἰ ἐξ ἐμοῦ τοῦ κυρίου ἐν ὑμῖν φανερὸς ἐστιν.

V. εἰ ἐξ ἐμοῦ τοῦ κυρίου ἐν ὑμῖν φανερὸς ἐστιν.

V. ἐν ἐμοὶ ἐν ὑμῖν φανερὸς ἐστιν.

Universidad de Deusto
Biblioteca

οὐ δύναμαι τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγίλλουσιν,
ἐὰν τὸ εὐαγγέλιόν ᾖ, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰ χρησάμην
τούτων. οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτως γένηται
ἐν ἐμοί. καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν,
ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐα-
γγελίζωμαι, οὐκ ἔστί μοι καύχημα, ἀνάγκη
γάρ μοι ἐπίκειται. οὐαὶ δὲ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ
εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισ-
θὸν ἔχω, εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευ-
μαι. τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελι-
ζόμενος, ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ,
εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐ-
αγγελίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πά-
σιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερ-
δήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς ἰουδαίοις, ὡς ἰουδαῖ-
ος, ἵνα ἰουδαίους κερδήσω, τοῖς ὑπὸ νόμον, ὡς
ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω, τοῖς
ἀνόμοις, ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος θεῷ, ἀλλ'
ἔννομος χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. ἐγενό-
μην τοῖς ἀσθενεσιν, ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθε-
νεῖς κερδήσω. τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα,

V. gloriam
V. gloria
V. oz enim
V. ( )
V. Nam cum liber esset
V. Reuiffaccam
V. hecnaver
V. quasi sub lege essem (cum ipse non essem sub lege)
V. euangelizare
V. euangelizare.

ἵνα πάντως τινὰς σώσω. τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐ-
αγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. οὐκ
οἶδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες
μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον τοῦ
τρέχειν, ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγω-
νιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν,
ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφ-
θαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως
οὕτως πυγκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων, ἀλλ' ὑπω-
πιάζω μου τὸ σῶμα, καὶ δουλαγωγῶ, μή πως ἄλ-
λοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.
Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὅτι οἱ πα-
τέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν,
καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάν-
τες εἰς τὸν μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέ-
λῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶ-
μα πνευματικὸν ἔφαγον. καὶ πάντες τὸ αὐ-
τὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον. ἔπινον γὰρ ἐκ
πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ δὲ πέτ-
ρα ἦν ὁ χριστός. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐ-
τῶν εὐδόκησεν ὁ θεός, κατεστρώθησαν γὰρ ἐν

a. Nemo enim scit
V. ut omnes fiat
V. ut omnes fiat
V. ut manifestetur
V. non quasi in incertum
V. pugno
V. castigo
V. ne forte

τῷ φίλῳ. ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. μὴ δὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθάς τινες αὐτῶν, ὡς γέγραπται. ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. μὴ δὲ πορνεύωμεν, καθάς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. μὴδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. μὴδὲ γογγύζετε, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω, μὴ πέσῃ. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν, εἰ μὴ ἀνθρώπινος. πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι, ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δυνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε

τὸ ὑμεῖς, ὃ φημι. τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας, ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον, ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστι; ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν. οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα. οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί; τί οὖν φημι, ὅτι εἴδωλόθυτόν τί ἐστιν, ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν, ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ θεῷ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμόνων γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν, καὶ ποτήριον δαιμονίων. οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν, καὶ τραπέζης δαιμονίων. ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον, μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες, διὰ τὴν συνείδησιν. τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα

αὐτοῦς. εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα, καὶ τὴν συνείδησιν. τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ. συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι, ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτέ τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι γίνεσθε, καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ. καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ χριστοῦ. ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε. θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ, ὁ χριστός ἐστι. κεφα

καὶ ἡ γυναικὸς, ὁ ἀνήρ. κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ γυνὴ, προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς, ἓν γὰρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κειράσθω. εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων. γυνὴ δὲ, δόξα ἀνδρός ἐστιν. οὐ γὰρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυνὴ ἐκ ἀνδρός. καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς ἀγγέλους. πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν κυρίῳ. ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικὸς, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε, πρέπον ἐστὶ, γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις

διὰ σὲ ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὴ ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία
αὐτῷ ἐστι. γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῆς ἐστιν.
ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται. εἰ δέ τις δο-
κεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν
οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ. τοῦτο δὲ πα-
ραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον,
ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνερ-
χομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσμα-
τα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω.
δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι
φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. συνερχομένων οὖν
ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον
φαγεῖν, ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμ-
βάνει ἐν τῷ φαγεῖν. καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ με-
θύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν;
ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ
καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί ὑμῖν εἴπω;
ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ. ἐγὼ γὰρ
παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρε-
δίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλα-

σεν, καὶ εἶπε, λάβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶ-
μα, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον, τοῦτο ποιεῖτε εἰς
τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ ποτή-
ριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, τοῦτο τὸ ποτή-
ριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι.
τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν
ἀνάμνησιν. ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίετε τὸν ἄρ-
τον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνετε, τὸν
θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν
ἔλθῃ. ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνῃ
τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται
τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου. δοκιμαζέ-
τω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ
ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. ὁ
γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ
ἐσθίει, καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ
κυρίου. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ
ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ γὰρ ἑαυτοὺς
διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι
δὲ ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ
κόσμῳ κατακριθῶμεν. ὥστε ἀδελφοί μου

V. quod non valet Evadere

V. [illegible]

σωιρχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀπόλλυε ἐκδέχε-
σθε. εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ
εἰς κρῖμα σωιρχησθε. τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλ-
θω, διατάξομαι. Περὶ δὲ τῶν πνευματι-
κῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. οἶδα τι,
ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφω-
να ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. διὸ γνωρίζω
ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς ἐν πνευματι θεοῦ λαλῶν,
λέγει ἀνάθεμα ἰησοῦ. καὶ οὐδεὶς δύναται
εἰπεῖν κύριον ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνευματι ἁγί-
ῳ. διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐ-
τὸ πνεῦμα. καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶ,
καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. καὶ διαιρέσεις ἐνεργημά-
των εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ
πάντα ἐν πᾶσιν. ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέ-
ρωσις τοῦ πνεύματος, πρὸς τὸ συμφέρον. ᾧ μὲν
γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας,
ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦ-
μα, ἑτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, ἄλ-
λῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ
πνεύματι, ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων,

ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευ-
μάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμη-
νεία γλωσσῶν. πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν
καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ,
καθὼς βούλεται. καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστι,
καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη
τοῦ σώματος τοῦ ἑνὸς, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστι
σῶμα, οὕτω καὶ ὁ χριστός. καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύ-
ματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἕν σῶμα ἐβαπτίσθη-
μεν, εἴτε ἰουδαῖοι, εἴτε ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι,
εἴτε ἐλεύθεροι. καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐ-
ποτίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέ-
λος, ἀλλὰ πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, ὅτι οὐκ εἰ-
μὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦ-
το οὐκ ἔστιν τοῦ σώματος; καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς,
ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος,
οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; εἰ
ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον
ἀκοὴ, ποῦ ἡ ὄσφρησις; νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο
τὰ μέλη, ἕν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι,
καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέ-

λον, πρὸ τοῦ σῶμα εἶναι δὲ πολὺ μᾶλλον, ἢν δὲ σῶμα. οὐ δυνατὸν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί, χρείαν σου οὐκ ἔχω, ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσί, χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον, τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖα εἶναι. καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν. καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν, εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστερουμένῳ περισσοτέραν δοὺς τιμὴν, ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη. εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη

V. membra de membro

γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι, μὴ πάντες προφῆται, μὴ πάντες διδάσκαλοι, μὴ πάντες δυνάμεις, μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων, μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι, μὴ πάντες διερμηνεύουσι. ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα, καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα, καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μετιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν με ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται. ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ. ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακὸν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ

V. καὶ εἰς ἀμβίτιον ἔνα

V. non cogitat malum

χαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει, εἴτε δὲ προφητεῖαι καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι παύσονται, εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται. ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν. ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην. ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι, καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα, μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ, οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκο-

κοδομὴν, καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ. ὁ δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. μείζων γὰρ ὁ προφητεύων, ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς ἐὰν διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. νυνὶ δὲ ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω, ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον, ἢ τὸ κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ὄντων ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς,

ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. οὕτω καὶ ὑμῶν, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε. διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, προσευχέσθω, ἵνα διερμηνεύῃ. ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ. ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ. ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ ἐπειδὴ, τί λέγεις, οὐκ οἶδε. σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν, ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται,

ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει κύριος. ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν, ὅτι μαίνεσθε; ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, προσκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων, ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. τί οὖν ἐστιν ἀδελφοί, ὅταν συνέρχεσθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει, πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. εἴτε γλώσσῃ τίς λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτὴς

τὰς, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι, καὶ πάντες παρακαλῶνται. καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν. οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν. αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναῖκι ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινωσκέτω, ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. ὥστε ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις

μὴ κωλύετε. πάντα εὐσχημόνως, καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοὶ τὸ εὐαγγέλιον, ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, δι' οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφὰς, καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφὰς, καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, ἔπειτα τοῖς δώδεκα, ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ. ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, ἔπειτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. ἔσχατον δὲ πάντων ὥσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί. ἐγὼ γὰρ εἰμὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι, ὅ εἰμι. καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγένετο, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα. οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ

V. et gratia eius

V. et gratia eius in me vacua non fuit,

Universidad de Deusto Biblioteca

V. gratia Dei mecum.

χάρις τοῦ θεοῦ, ἡ σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι οὕτως κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστι; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστι, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι εἶ ἐν τοῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ, ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ ἀδὰμ πάντες ἀπο-

θνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται, ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι. ἀπαρχὴ χριστὸς, ἔπειτα οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν, καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν, καὶ δύναμιν. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ, ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δηλονότι, ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; εἰ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθη-

θυσιομάχησα ἐν ἐρίσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; φάγωμεν, καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. μὴ πλανᾶσθε, φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί. ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσι. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω, ἀλλ' ἐρεῖ τις, πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί, ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ. καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, εἴ τινος τῶν λοιπῶν. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα, καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν, καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια. ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ τῶν ἐπιγείων. ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων. ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτως καὶ ἡ

V. Quid ita justi

ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ. σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει. σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν. οὕτως καὶ γέγραπται, ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός. ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί. καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. τοῦτο δέ φημι ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται. οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω, πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ,

V. de eglo eglesiag.

V. gouteamus

V. omnes quidem resurgemus, sed non omnes mutabimur.

ἐν τῇ ἐξάτῃ σάλπιγγι. φανήσονται γὰρ οἱ νεκροὶ ἐγερθέντες ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος. κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. ποῦ σοῦ θάνατε τὸ κέντρον; ποῦ σοῦ ᾅδη τὸ νῖκος; τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία. καὶ δυνάμεις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. τῷ δὲ θεῷ χάρις, τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες, ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐ κενός ἐν κυρίῳ. Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα τῶν ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ, τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω,

τότε λογίας γίνωνται. ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε διὰ ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. ἐὰν δὲ ἄξιον ᾖ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω. Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, καὶ συναχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε, οὗ ἐὰν πορεύομαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ. ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε, ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς, τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται, ὡς κἀγὼ. μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ, προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με, ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ πολλὰ παρεκάλεσα αὐτόν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ

τῶν ἀδελφῶν. καὶ πάντως ἐκ τοῦ θελήματος, ἵνα καὶ ὦ ἔλθω, ἐπιτύχω τινὰ διὸ τὰ ἀν ὑπαρχόντα. γρηγορεῖτε, ἑστήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

παρακαλῶ δ' ὑμᾶς ἀδελφοί, οἶδατε τὴν οἰκίαν στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτοὺς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ στεφανᾶ καὶ φορτουνάτου, καὶ ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν, ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα, καὶ τὸ ὑμῶν, ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα, μαραναθά. ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μετ' ὑμῶν.

V. (et Sosthenes frater dilectus) qui mecum est primitus

ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν.

Πρὸς κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων, διὰ στεφανᾶ καὶ φορτουνάτου, καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι, τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. εὐλογητὸς ὁ θεὸς, καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει

ὑμῶν, εἰς τὸ δυνάσθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν,
τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως,
ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὅτι κα-
θὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς ἡ-
μᾶς, οὕτως διὰ χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παρά-
κλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμ-
ῶν παρακλήσεως, καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργου-
μένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων,
ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν, εἴτε παρακαλούμεθα,
ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας,
καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν, εἰδότες
ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθημά-
των, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. οὐ γὰρ θέλο-
μεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψε-
ως ἡμῶν, τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ ἀσίᾳ,
ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύνα-
μιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. ἀλ-
λὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου
ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυ-
τοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς,
ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς,

καὶ ῥύεται. εἰς ὃν ἠλπίκαμεν, ὅτι καὶ ἔτι ῥύ-
σεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ
ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων,
τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα, διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ
ὑπὲρ ἡμῶν. ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστί,
τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν
ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ
σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν
ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ
γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώ-
σκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε. ἐλπίζω δὲ, ὅτι καὶ
ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, καθὼς καὶ ἐπέγνω-
τε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσ-
μεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβου-
λόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευ-
τέραν χάριν ἔχητε, καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν
εἰς μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ μακεδονίας
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμ-
φθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν. τοῦτο οὖν βουλευ-
μενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην;

ἃ βουλόμεθα, κατὰ σάρκα βουλόμεθα, ἵ-
να ᾖ παρ᾽ ἐμοὶ τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ, οὒ. πιστὸς δὲ ὁ
θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένε-
το ναὶ καὶ οὒ. ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς, ὁ
ἐν ὑμῖν δι᾽ ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι᾽ ἐμοῦ καὶ σιλου-
νοῦ καὶ τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὒ, ἀλλὰ ναὶ
ἐν αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν
αὐτῷ τὸ ναὶ, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν, τῷ θεῷ πρὸς
δόξαν δι᾽ ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν ὑμᾶς σὺν ὑμ-
ῖν εἰς χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, θεὸς, ὁ καὶ
σφραγισάμενος ὑμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ
πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἐγὼ δὲ
μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμ-
ὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον
εἰς κόρινθον, οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πί-
στεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν,
2 τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε. Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦ-
το, τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς. εἰ
γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ὁ εὐφραίνων
με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα ὑ-
μῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν, λύπην ἔχω,

V. ad gloriam nostram.
V. in Christo

ἀφ᾽

ἀφ᾽ ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας
ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν.
ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως, καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγρα-
ψα ὑμῖν, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε, ἣν
ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. εἰ δὲ τις λελύπη-
κεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ μέρους, ἵνα μὴ
ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ
ἐπιτιμία αὕτη, ἡ ὑπὸ τῶν πολλῶν, ὥστε τοὐ-
ναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι, καὶ παρα-
καλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ κατα-
ποθῇ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς, κυρῶσαι
εἰς αὐτὸν ἀγάπην. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα
γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκο-
οί εἰσι. ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κἀγὼ. καὶ γὰρ ἐγὼ
εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι᾽ ὑμᾶς ἐν
προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ, οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.
ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν τρωάδα, εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ,
οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ρᾶν μὲ τὸν τῶν ἀφιλοφρόνων, ἀλλὰ ἀπο-
τασσόμενον αὐτοῖς, ἡγούμενον δὲ μακαριότη-
τα, τῷ δὲ θεῷ χάριν, τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι
ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσε-
ως αὐτοῦ φανερούντι, δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τό-
πῳ, ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ, ἐν τοῖς
σωζομένοις, καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, οἷς μὲν
ὀσμὴ θάνατος, εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ζωῆς,
εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; οὐ γὰρ ἐσ-
μὲν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ,
3 κατ' ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν. Ἄρ-
χόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν. εἰ μὴ χρή-
ζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑ-
μᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν
ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν τοῖς καρδίαις ἡ-
μῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων, φανερούμενοι, ὅτι ἐστὲ ἐπι-
στολὴ χριστοῦ, διακονηθεῖσα, ὑφ' ἡμῶν ἐγγε-
γραμμένη, οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ
ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ

καρδίαις σαρκίναις. πεποίθησιν δὲ τοιαύτην
ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν, οὐχ ὅτι ἱκα-
νοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθά τι ὡς ἐξ ἑ-
αυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ. ὃς
καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθή-
κης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος. τὸ γὰρ
γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. εἰ δὲ
ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,
ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγένετο ἐν δόξῃ,
ὥστε μὴ δυνασθαι ἐνατενίσαι τοὺς υἱοὺς Ισρα-
ὴλ εἰς τὸ πρόσωπον μωυσέως, διὰ τὴν δόξαν
τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην,
πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος
ἔσται ἐν δόξῃ; εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως
δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ δι-
ακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ οὐδὲ
δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ
μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ
τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον
τὸ μένον, ἐν δόξῃ. ἔχοντες οὖν τοιαύτην
ἐλπίδα, πολλῇ παῤῥησίᾳ χρώμεθα, καὶ οὐ κα-

7. i.e. hæc eadem legis gloria non fuit vera gloria si comparetur sublimitati gloriæ Evangelij. Quia id enim illa dicitur esse gloriosum quod in comparatione alterius gloriæ.

θάπερ μυδῶσι τὴν θέαν κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσω-
πον ἑαυτῶν, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσρα-
ὴλ εἰς τὸ τέλος τῆς καταργουμένης, ἀλλ' ἐπωρώ-
θη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον,
τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παι-
λαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον
ὅ, τι ἐν Χριστῷ καταργεῖται. ἀλλ' ἕως σήμερον,
ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωυσῆς, κάλυμμα ἐπὶ
τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται. ἡνίκα δ' ἂν
ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμ-
μα. ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν. οὗ δὲ τὸ πνεῦ-
μα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες ἀν-
ακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι,
τὴν αὐτὴν εἰκόνα μετα-
μορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ
ἀπὸ κυρίου πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἔχοντες
τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν,
οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ
τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουρ-
γίᾳ, μὴ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ
τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας, συνιστῶντες ἑαυ-

τοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων, ἐν
ὀφθαλμῷ τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ
εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κε-
καλυμμένον, ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν, ὅτι ὁ θεὸς, ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψει, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι. ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι. διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι. καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώμα-

τι ὑμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα. καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, εἰδότες, ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ γὰρ πάντα δι' ἡμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα, διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. διὸ οὐ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσω ἡμῶν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα. τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια. Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους κατα-

V. cum Jesu

V. per multos in gratiam actione,

V. Ideo non deficimus in precatione nostra

V. ce bonum valde magnum habemus

V. sive absentes, sive presentes ceve illi.

V. ut referant

λυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ, ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες. εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει, στενάζομεν βαρούμενοι, ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. θαρροῦντες δὴ πάντοτε, καὶ εἰδότες, ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου. διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους. θαρροῦμεν δὲ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ὃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε κακόν. εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου

V. Quia cum eo consideramus

V. Effecit

V. Ergo semper confidentes

V. Per fidem ambulamus non per visionem

V. Ergo nitimur magis esse extra corpus

ου, ἀνθρώπους πάθομεν, διὸ καὶ πεφανερώμεθα. ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίᾳ. εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ, εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα. εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. ὥστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ κτίσις. τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὸν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς. ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ, κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν. δεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συνεργοῦντες δὲ παρακαλοῦμεν, μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς. λέγει γὰρ, καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι. ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος. ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας. μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστάντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας

αι, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δι-
καιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ
δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐ-
φημίας, ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς, ὡς ἀγνοούμ-
μενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκον-
τες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ
θανατόμενοι, ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες,
ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν
ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες. τὸ στόμα ἡ-
μῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς κορίνθιοι. ἡ καρδία
ἡμῶν πεπλάτυνται. οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ὑμῖν,
στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν.
τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν ὡς τέκνοις λέγω,
πλατυνθῆτε καὶ ὑμεῖς, μὴ γίνεσθε ἑτεροζυ-
γοῦντες ἀπίστοις. τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ
καὶ ἀνομίᾳ; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκό-
τος; τίς δὲ συμφώνησις χριστῷ πρὸς βελίαρ;
ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκα-
τάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ
ναὸς θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεός, ὅτι
ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ
ἔσομαι αὐτῶν θεὸς, καὶ αὐτοί μοι ἔσονται λαός.

διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφο-
ρίσθητε, λέγει κύριος. καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅψη-
σθε, κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς. καὶ ἔσομαι ὑμῖν
εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ
θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας ἀγα-
πητοὶ, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μο-
λυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦν-
τες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ. χωρήσατε ἡμᾶς,
οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐ-
δένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ πρὸς κατάκρι-
σιν λέγω, προείρηκα γὰρ, ὅτι ἐν τοῖς καρδίαις
ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν.
πολλή μοι παῤῥησία πρὸς ὑμᾶς, πολύ μοι
κόσμησις ὑπὲρ ὑμῶν. πεπλήρωμαι τῇ παρα-
κλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πά-
σῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν
εἰς μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν
ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι. ἔξω
θεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι, ἀλλ' ὁ παρακαλῶν
τοὺς ταπεινοὺς, παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν

τῇ παρουσίᾳ τίτου, ἀ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει, ἧ παρε-
κλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὸν ὑ-
μῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμὸν, τὸν ὑ-
μῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆ-
ναι, ὅτι ἀ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,
ἐ μεταμέλομαι, ἀ καὶ μετεμελόμην. βλέπω
γὰρ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἀ καὶ πρὸς ὥραν, εἰς
πόνον ὑμᾶς. νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,
ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν. ἐλυπήθη-
τε γὰρ κατὰ θεὸν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε
ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη, μετάνοιαν
εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται.
ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.
ἰδὸ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑ-
μᾶς, πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, ἀλ-
λὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ
φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ'
ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς
ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ἄρα ἀ καὶ ἔγρα-
ψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ

ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φα-
νερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν
πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο παρε-
κλήθημεν ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν. περισσο-
τέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τί-
του, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀφ' πάν-
των ὑμῶν, ὅτι εἴτε αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύ-
χημαι, οὐ κατῃσχύνθην, ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀλη-
θείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις
ἡμῶν ἡ ἐπὶ τίτου, ἀλήθεια ἐγένετο. καὶ τὰ
σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστὶν,
ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπα-
κοὴν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐ-
τόν. χαίρω, ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.
Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοὶ, τὴν χάριν τοῦ 8
θεοῦ, τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
μακεδονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως
ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βά-
θους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦ-
τον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν. ὅτι κατὰ δύνα-
μιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρε-

τι, μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ὑμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δι' ἧς καθὼς ἡμᾶς, καὶ καθὼς ἐλπίζομεν. ἀλλ' ἐσπουδακότες ὑπάρχομεν τῷ κυρίῳ, καὶ ὑμῖν διὰ θελήματος θεοῦ, εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο, οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην, ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τὴν ἑτέρων σπουδὴν, καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι, τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι. νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτως καὶ

τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία προκείται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις εὐπρόσδεκτος, οὐ κατὰ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης. καθὼς γέγραπται, ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησεν. χάρις δὲ τῷ θεῷ, τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τίτου, ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν, συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ, τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ὑμῶν. στελλόμενοι τοῦτο μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ, τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν, προνοούμενοι καὶ

Universidad de Deusto
Biblioteca

νὰ, ὃ μόνον ἐνώπιον κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει πολλῇ εἰς ὑμᾶς, οἵτινες ὑπὲρ τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς, καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός, εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. τοῦτο οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ὑμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε καὶ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν. Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν. οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἐρεθίσας τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ἵνα καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε, μή πως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς,

μεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην, παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως, ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ ὥσπερ πλεονεξίαν. τοῦτο δὲ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει. καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης. ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. καθὼς γέγραπται, ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει, καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν, ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι, εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργά-

U. multiplicabit. et augebit incrementa generationis justitiæ vestræ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

γίνεται δι' ὑμῶν εὐχαριστία τῷ θεῷ, ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον τὰς τῶν ἁγίων ἀναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύει διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ, διὰ τῆς δοκιμῆς διακονίας ταύτης, δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἁπλότητι κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, καὶ αὐτῶν δι' ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς, διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ. Αὐτὸς δὲ ὁ παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει, ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι, ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς, ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα. τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρω-

V. Sed etiam [illegible] eleemosynam [illegible] adimplebant [illegible] omnia.

V. [illegible]

μάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες, καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοὴν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἣν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐ καταισχυνθήσομαι, ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ, φησὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραὶ, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων, ἀλλ' αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦν-

V. [illegible] videbo.

V. [illegible]

γινώσκετε τινὶ, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ νοοῦσιν. ἡμεῖς δὲ οὐ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, ὃ ἐμετρησεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου ἐφικέσθαι καὶ ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς. ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ, οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν, μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν, εἰς περισσείαν, εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνί-
II στησιν. Ὀφελον, ἀνείχεσθε μου μικρόν τι ἀφροσύνης. ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθε μου, ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ. ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ, παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ χριστῷ. φοβοῦμαι δὲ, μή πως ὡς ἡ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ τὰ νοήματα

τα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον ἰησοῦν κηρύσσει, ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε, ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον, ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθε. λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει. ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν, ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὸ ὑμῶν διακονίαν, καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ κατενάρκησα οὐδενός. τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ, ἐλθόντες ἀπὸ μακεδονίας. καὶ ἐν παντὶ ἄβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα, καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοὶ, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς ἀχαΐας. διὰ τί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ θεὸς οἶδεν. ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὸ ἀ

φορμῶν, τῶν θυόντων ἀφορμῶν, ἵνα ἐν ᾧ
καυχῶνται εὑρίσκωσι, καθὼς καὶ ἡμεῖς. οἱ γὰρ
νουθετοῦντες ψευδαπόστολοι, φράτται δόλιοι, μετα
σχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ, καὶ οὐ
θαυμαστόν. αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχημα
τίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. ὁ μέγας δὲ, ἐὰν διά
κονοι αὐτοῦ μετασχηματίζωνται, ὡς διάκονοι δι
καιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐ
τῶν. πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι,
εἰ δὲ μή γε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα
μικρόν τι ἐγὼ καυχήσωμαι. ὃ λαλῶ, οὐ κατὰ
κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν
ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ
καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσο
μαι. δέχεσθε γὰρ ἀνεχόμενοι τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι
ὄντες. ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ
τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,
εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. κατὰ ἀτιμί
αν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν. ἐν ᾧ δ'
ἂν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ
κἀγώ. ἑβραῖοί εἰσι, κἀγώ. ἰσραηλῖταί εἰσι,

V. subsistentia

κἀγώ. σπέρμα ἀβραάμ εἰσι, κἀγώ. διάκονοι
χριστοῦ εἰσι, παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ. ἐν κό
ποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως,
ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολ
λάκις. ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα
παρὰ μίαν ἔλαβον. τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ
ἐλιθάσθην. τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ
βυθῷ πεποίηκα, ὁδοιπορίαις πολλάκις, κιν
δύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύ
νοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύ
νοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύ
νοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλ
φοις, ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολ
λάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ, ἐν νηστείαις πολλά
κις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι, χωρὶς τῶν παρε
κτός. ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ μέρι
μνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. τίς ἀσθενεῖ, καὶ
οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ
πυροῦμαι; εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας
μου καυχήσομαι. Ὁ θεὸς, καὶ πατὴρ 12
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν

V. [illegible] in [illegible]

V. infantia

Universidad de Deusto
Biblioteca

εὐλογοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐφάνερωμαι. ἐν
Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης ἀρέτας τοῦ βασιλέως
φρουρῶν τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με
θέλων, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην
διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας
αὐτοῦ. καυχᾶσθαι δὲ οὐ συμφέρει μοι, ἐλεύσομαι
γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου.
οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς
τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα. ὁ θεὸς οἶδεν, ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα τὸν
τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα. ὁ θεὸς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ
τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ
οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν τοῖς ἀσθενείαις μου.
ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. φείδομαι δέ, μή τις
εἰς ἐμὲ λογίσηται, ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων

V. et ne magnificetur de revelatione cum excessum

ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ
τῇ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ,
ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. καὶ εἴρηκέ μοι, ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου, ἡ γὰρ δυναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον
καυχήσομαι ἐν τοῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δυναμις τοῦ χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ χριστοῦ. ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι, ἐν γνόντα ἄρχων καυχᾶσθαι. ὑμεῖς με ἠναγκάσατε, ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι, οὐδὲν γὰρ ὑστέρηκα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. τί γὰρ ἔστιν, ὃ ἐλάσσωσε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ἰδοὺ τρίτον
ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταβα-

V. ut non extollar

V. ( )

V. virtus in infirmitate perficitur. propter quod in infirmitatibus

πίσω ὑμῶν. ὁ γὰρ ἐκτῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω, καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἔλαττον ἀγαπῶμαι. ἔστω δή, ἐγὼ οὐ βαρυβαρῶ ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπάρχων πενέστερος, δίδωμι ὑμᾶς ἔλαττον. μή τινα οὖν ἀπαιτήσω παρ' ὑμῶν, εἰ μὴ αὐτὴν πλουτοῦντα ὑμᾶς πνευματικῶς τίδον, καὶ ἵνα πλουτήσω τὴν ὑμᾶς τιθεὶς τῷ αὐτῷ πνεύματι πνευματικῶς μετ' ἐμοῦ τοῖς αὐτοῖς ἔθνεσι πόλεμον δοκῶν, ὅτι ὑμῶν ἀπολογούμεθα κατ' ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν, τὰ δὲ πάντα ἀγαπητοὶ ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ μήπως ἐλθὼν, οἷος οὐκ θέλω, εὕρω ὑμᾶς, καὶ εὑρεθῶ ὑμῖν, οἷον οὐ θέλετε, μήπως ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθίαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι, μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ

τῇ ἀκαθαρσίᾳ, καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ, ἃ ἔπραξαν. Τοῦτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. 13
ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται παν ῥῆμα. προείρηκα, καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσι, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι. ἐπὶ δοκιμῇ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. ἑαυτοὺς παράσχετε, εἰ εἰσὶ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν, ἐκτὸς εἰ μή τι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ, ὅτι γνώσεσθε, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν θεὸν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδὲν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς

ληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας χαίρομεν γὰρ, ὅτ
αν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε,
τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.
διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα μὴ παρὼν,
μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ὁ
κύριος ἔδωκέ μοι εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς
καθαίρεσιν. λοιπὸν ἀδελφοὶ χαίρετε, κατ-
τίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρη-
νεύετε. καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται
μεθ' ὑμῶν. ἀσπάζεσθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φι-
λήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θε-
οῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ
πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς κορινθίους δευτέρα γράφει ἀπὸ φιλίπ-
πων τῆς μακεδονίας διὰ τίτου καὶ λουκᾶ.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙ-
ΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

Παῦλος ἀπόστολος, οὐκ ἀπὸ
ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ ἰησοῦ
χριστοῦ, καὶ θεοῦ πατρὸς, τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν, καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοὶ τοῖς
ἐκκλησίαις τῆς γαλατίας. χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
ρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτι-
ῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος
τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πα-
τρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν. θαυμάζω, ὅτι οὕτως ταχέως μετ-
τατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάρι-
τι χριστοῦ, εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, ὃ οὐκ ἔστιν
ἄλλο, ἀμή τινες εἰσὶν, οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς,
καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς, ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρα-

νοῦν εὐαγγελίζεται ὑμῖν, παρ' ὃ εὐηγγελισάμε-
θα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ὡς προείρηκαμεν, καὶ
ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται,
παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. ἄρτι γὰρ
ἀνθρώπους πείθω, ἢ τὸν θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις
ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, χρι-
στοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην. γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
φοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ,
ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον. οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ
ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην,
ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἠκούσα-
τε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτὲ ἐν τῷ Ἰουδα-
ϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν
ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προ-
κόπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνη-
λικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς
ὑπάρχων τῶν παρικῶν μου παραδόσεων. ὅτε δὲ
εὐδόκησεν ὁ θεὸς, ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας
μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ, ἵνα εὐα-
γγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως

οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλ-
θον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστό-
λους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέ-
στρεψα εἰς Δαμασκόν. ἔπειτα μετὰ ἔτη
τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Κη-
φᾶν, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκα-
πέντε. ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ
Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν,
ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι.
ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς
Κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ
ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς Ἰουδαίας, ταῖς ἐν Χρι-
στῷ. μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν, ὅτι ὁ διώκων
ἡμᾶς ποτὲ, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν, ἣν
ποτὲ ἐπόρθει, καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον. ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον, ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μή πως εἰς κενὸν

ἐν τῷ ποιῆσαι. ὅτι δὲ ἦλθον πρὸς ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέλεγον, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν, ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστειλε, καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. ἀλλ' ὅτε εἶδον, ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων, εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς, καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, εἰδότες, ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα Χριστὸς ἁμαρτίας διά

πίστιν, ἣν ἔλαβομεν. ἀπ' οὐδενὸς τοιούτου σὺν ἐμοὶ, ἔγραψα ὑμῖν, λυσιτελοῦν πεισθῆναι, διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται. οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν, οὐδέν μοι διαφέρει. πρόσωπον ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει. ἐμοὶ γὰρ δοκοῦντες, οὐδὲν προσανέθεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες, ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς. ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη. καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν, μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ

Universidad de Deusto Biblioteca

ποιοῦσι μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἀκατάλυτος, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνίστημι. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω, χριστῷ συνεσταύρωμαι. ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ χριστός. ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ. εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν. Ω ἀνόητοι γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη, ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος. τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, εἰ ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως οὕτως ἀνόητοί ἐστε, ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθαι; τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ, εἴγε καὶ εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸν πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς ἄβραὰμ ἐπίστευσε τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. γινώσκετε ἄρα, ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ ἀβραάμ. προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ, ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς, προευηγγελίσατο τῷ ἀβραὰμ, ὅτι εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ ἀβραάμ. ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν. γέγραπται γὰρ, ἐπικατάρατος πᾶς, ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ, δῆλον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα. γέγραπται γὰρ, ἐπικατάρατος πᾶς, ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ ἀβραὰμ γένηται ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. ἀδελφοὶ, κατὰ ἄνθρωπον λέγω, ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ, ἢ ἐπι-

διαθήκη. καὶ ἐὰν ἀβραὰμ ἐξ ἐπαγγελίας, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι χριστός. τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς χριστόν, ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος, οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας. τῷ δὲ ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ θεός. τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα, ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος, ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη. ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι. πρὸ δὲ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, συγκεκλεισμένοι εἰς

V. ἐξαπατᾶν

V. ( )

V. μενεῖν gr.

τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι γὰρ εἰς χριστὸν ἐβαπτίσθητε, χριστὸν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἔνι ἰουδαῖος οὐδὲ ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ. πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς χριστοῦ, ἄρα τοῦ ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι. λέγω δὲ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὤν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι. ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ

V. in Christo

V. (γρ. gr.) (in Christo)

V. ( )

θεὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἡμῶν αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας
ἡμῶν, κράζον, ἀββᾶ ὁ πατήρ. ὥστε οὐκέτι
εἶ δοῦλος, ἀλλ' υἱός, εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος διὰ
θεοῦ διὰ χριστοῦ. ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν, ἐ
δουλεύετε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς. νυνὶ δὲ γνόν
τες θεὸν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς
ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ
στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε;
ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς καὶ
ἐνιαυτούς. φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή πως εἰκῇ κεκο
πίακα εἰς ὑμᾶς γένοιτο ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ γὼ ὡς
ὑμεῖς. ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με ἠδικη
κάτε, οἴδατε δὲ, ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρ
κὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον. καὶ τὸ
πειρασμόν μου, τὸ ἐν τῇ σαρκί μου, οὐκ ἐξουθενή
σατε, οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον θεοῦ
ἐδέξασθέ με, ὡς χριστὸν ἰησοῦν. τίς οὖν ἦν ὁ
μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν, ὅτι εἰ
δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες
ἂν ἐδίδοτέ μοι. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγο
να, ἀληθεύων ὑμῖν; ἐκκλείουσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς

ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζη
λοῦτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε,
καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.
τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφω
θῇ χριστὸς ἐν ὑμῖν. ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑ
μᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀ
ποροῦμαι ἐν ὑμῖν. λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον
θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; γέγραπται
γὰρ, ὅτι ἀβραὰμ δύο υἱοὺς εἶχεν, ἕνα ἐκ τῆς παι
δίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. ἀλλ' ὁ μὲν
ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ
δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ἅ
τινά ἐστιν ἀλληγορούμενα. αὗται γάρ εἰσι δύο
διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους σινᾶ, εἰς δουλεί
αν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν ἄγαρ. τὸ γὰρ ἄγαρ, σινᾶ
ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν
ἱερουσαλὴμ, δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων
αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω ἱερουσαλὴμ, ἐλευθέρα ἐστὶν,
ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. γέγραπται γὰρ
εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον, καὶ
βόησον ἡ οὐ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα

τῆς σάρκος μᾶλλον, ἢ τῆς ἐλευθερίας τῆς πνεύματος. ὑμῖν δὲ ἀδελφοὶ κατὰ ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, ὁ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. ἄρα ἀδελφοὶ οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας. τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. ἰδὲ ἐγὼ παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, χρεὶς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ χρεοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσετε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. ἐτρέχετε καλῶς, τίς ὑμᾶς

ἀνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε. ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς, βαστάσει τὸ κρῖμα, ὅστις ἂν ᾖ. ἐγὼ δὲ ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα καταργήθη τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ὄφελον, καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε ἀδελφοί, μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε, καὶ κατεσθίετε, βλέπετε, μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. λέγω δὲ, πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ὁ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός. ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ εἰσὶ ὑπὸ νόμον. φανερὰ

ἃ δὲ τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅ τινά ἐστι, μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ἡ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν, ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθοσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια. κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. οἱ δὲ τοῦ χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι, καὶ τοῖς ἐπιθυμίαις. εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλους φθονοῦντες. Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε

τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πάσιν ἀγαθοῖς. μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθορά. ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν. καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι. ἄρα οὖν, ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. ἴδετε, πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ διώκωνται. οὐδὲ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσο-

σουσιν, ἀπὸ θέλουσιν ὑμᾶς πεπιτίμηκε
σθαι, ἵνα ὦσιν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, ἀ μὴ ἐν
τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, δι
οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσ
μῳ. οὐδὲν γὰρ χρεία ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσ
χύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. καὶ
ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ'
αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ τοῦ
θεοῦ. τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέ
τω, ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἐν τῷ
σώματί μου βαστάζω. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡ
μῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν,
ἀδελφοί. ἀμήν.

Πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Παῦλος, ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐλογητὸς ὁ θεὸς, καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις χριστῷ. καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατ' ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρί
τωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν V. (fiho suo)
τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων κατὰ τὸ π

πλεῖον ἢ χάριτος αὐτῷ, ἵνα ἐπιτείνωσιν εἰς ὑμᾶς, ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίζοντες ὑμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ. ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν, τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος, κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ. ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενος

μνείαν ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς, τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς, τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ καθίσας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως, καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου. Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς

V. contra

V. supra omnem ecclesiam

2

παραπτώμασι καὶ τοῖς ἁμαρτίαις, ἐν οἷς πο
τὲ περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσ
μου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ
ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος
ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας. ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάν
τες ἀνεστράφημέν ποτε, ἐν τοῖς ἐπιθυμίαις
τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς
σαρκὸς, καὶ τῶν διανοιῶν. καὶ ἦμεν τέκνα
φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. ὁ δὲ θεὸς πλούσι
ος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐ
τοῦ, ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νε
κροὺς τοῖς παραπτώμασι, συνεζωοποίησε τῷ
χριστῷ, χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, καὶ συνήγερ,
καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ
ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερ
χομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χά
ριτος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν χρι
στῷ ἰησοῦ. τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ
τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν. θεοῦ τὸ δῶρο
ν, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. οὐ
τοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν χριστῷ
ἰησοῦ

ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ
θεὸς, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. διὸ μνη
μονεύετε, ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ,
οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία, ὑπὸ τῆς λεγομένης περι
τομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ὅτι ἦτε ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς
πολιτείας τοῦ ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν
τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθε
οι ἐν τῷ κόσμῳ. νυνὶ δὲ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὑμεῖς,
οἵ ποτε ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν
τῷ αἵματι τοῦ χριστοῦ. αὐτὸς γὰρ ἐστιν ἡ εἰρήνη
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ με
σότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν ἐν τῇ
σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγ
μασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυ
τῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην,
καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώ
ματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχ
θραν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρή
νην ὑμῖν, τοῖς μακρὰν, καὶ τοῖς ἐγγὺς, ὅτι δι'
αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι

ἐν ὑμῖν πνεύματι τοῦ πατρός. ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων, καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, ἐπῳκοδομημένοι ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύ-
3 ματι. Τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὃ δυνάσθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν συνέσιν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ, ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι, εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα, καὶ σύσσωμα, καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου,

οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ χριστοῦ, καὶ φωτίσαι πάντας, τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου, τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ νῦν τοῖς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. διὸ αἰτοῦμαι, μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥ τις ἐστὶν δόξα ὑμῶν. τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δῷ ὑμῖν κατὰ τὸν

πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι, καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος, καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ, ὧν αἰτούμεθα, ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν χριστῷ ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. ἀμήν. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως, ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ἓν

σῶμα, καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν. εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, εἷς θεὸς, καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ. διὸ λέγει, ἀναβὰς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις. τὸ δὲ ἀνέβη, τί ἐστιν, εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς αὐτός ἐστι, καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτὸς ἔδωκε, τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστὰς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ, μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι κλυδωνιζόμενοι

καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης. ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ χριστός. ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον, καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. τοῦτο οὖν λέγω, καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτωμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, οἵτινες ἀπηλγηκότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν, εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, ἀποθέσθαι

V. desperantes

ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μηδὲ διδότε τόπον τῷ διαβόλῳ. ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν τοῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. πᾶσα πικρία, καὶ θυμὸς, καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ, καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν

V. fidei

πάσῃ κακίᾳ. γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητὰ, καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. πορνεία δὲ, καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία, ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. Τοῦτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις, διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν, ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε. ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιο-

σύνῃ καὶ ἀληθείᾳ, δοκιμάζοντες, τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ. καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανερούται. πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐστι. διὸ λέγει, ἔγειρε ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. βλέπετε οὖν, πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλὰ ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες, τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ θεοῦ. αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν

ἑαυτάσωσθαι, ὡς τῶν κυρίων. ὅτι ἀνὴρ ὅς κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος. ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ἑαυτόσι τῷ χριστῷ. οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα, ἤγουν τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. ὅτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκθέψει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. ἀνθ' οὗ τοῦτο καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ

δύο εἰς σάρκα μίαν. τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. πλὴν καὶ ὑμῶν οἱ καθ' ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ὅτως ἀγαπάτω, ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ, ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ, τοῦτο γὰρ ἐστι δίκαιον. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου. οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας, δουλεύοντες τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες, ὅτι ὃ ἐὰν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθὸν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ κυρίου, ἔνε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος. καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς

6

αὐτὸς, ἀνιχνεύετε τὸν ἀπαλιὸν, ἀλόντες, ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν ὁρατοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ. τὰ λοιπὰ ἀδελφοί μου ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἐνδύσασθε τὸν παντοκράτορα τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δυνασθῆναι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα. ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὸν παντοκράτορα τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε οὖν, περιζωσάμενοι τὸν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. καὶ τὸν περικεφαλαίαν τῆς σωτηρίας δέξασθε, καὶ τὸν

V. in omnibus perfecti estis

πνεῦμα τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστι ῥῆμα θεοῦ, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει, καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παῤῥησίᾳ, γνωρίζειν τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει τυχικὸς, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς, καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ. ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. ἀδελφοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. ἡ χάρις μεθ' πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. ἀμήν.

ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης πρὸς ἐφεσίους διὰ τυχικοῦ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν, πάντοτε ἐν παντὶ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐνάρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρι ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ. καθὼς ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ, τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας

V. gaudij

τοὺς ὑμᾶς ὄντας. μάρτυς γάρ μοι ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ. καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς, καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπὸν δικαιοσύνης, τὸ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ. γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν. τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου, οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες, ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου

V. μαλλον

κῆμα. τί γὰρ ἐνλὶν παντὶ τρόπῳ, ἔτι πρὸφάσει, ἔτι ἀληθείᾳ, χριστὸς καταγγέλλεται, κἀν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε καὶ νῦν, μεγαλυνθήσεται χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, ἔτι διὰ ζωῆς, ἔτι διὰ θανάτου. ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν χριστὸς, καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι, οὐ γνωρίζω. συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον, τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα, ὅτι μενῶ, καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. μόνον

V. dilectio

V. gratulatio

ἀξίως

ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι ἑστήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ, συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μὲν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ, ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί. Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοὶ, πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, μηδὲν κατὰ ἐρίθειαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος. τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν, ὃ καὶ ἐν χριστῷ ἰησοῦ,

V. conspir.

V. denatum sp. pro Christo

ὄς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται, ὅτι κύριος Ἰησοῦς εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε. ὁ θεὸς γὰρ ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν, καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἄκεραιοι, τέκνα θεοῦ ἄμωμα μέσον γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης

V. μετὰ φόβου καὶ τρόμου

νυκτὸς, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. ἀλλ' εἰ καὶ σπενδόμαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ, καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω, καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε, καὶ συγχαίρετέ μοι. ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅς τις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς εὐαγγέλιον. τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀφίδω τὰ περὶ ἐμὲ, ἐξαυτῆς. πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην, Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν, καὶ συνεργὸν, καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδη

Universidad de Deusto
Biblioteca

μονῶν, διότι ἀκέσατε, ὅτι ἀθῴνοι. καὶ γὰρ
ἀθῴνοι παραπλήσιον θανάτῳ, ἀπ' ὀλίγου
αὐτὸν ἀλίσκω, ἐκ αὐτῶν δὲ μόνον, ἀπὸ καὶ
ἐμοί, ἵνα μὴ λύπλω ἐπὶ λύπῃ χῶ. σπουδάσατε
ἡμᾶς σωῦ ἔτι μᾶλλον αὐτὸν, ἵνα ἴδωντες αὐτὸν,
πάλιν χαρῶτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. πρέσ-
βεις ἔχετε σωῦ αὐτὸν ἐν κυρίῳ, μετὰ πάσης χα-
ρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, ὅτι διὰ τὸ
ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισεν, παραβο-
λευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα πληρώσῃ τὸ ὑμῶν
ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας. Τὸ λοι-
πόν, ἀδελφοί μου χαίρετε ἐν κυρίῳ. τὰ αὐτὰ
γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ τὸ
ἀσφαλές. βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς
κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν. ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν χριστῷ Ἰη-
σοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, καί-
περ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις
δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλ-
λον, περιτομῇ ἐκτάκτῳ, ἐκ γένους Ἰσραήλ,

Vespasianus

V. constantinum

φυλῆς βενιαμίν, ἑβραῖος ἐξ ἑβραίων, κατὰ
νόμον φαρισαῖος, κατὰ ζῆλος διώκων τὴν
ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νό-
μῳ γενόμενος ἄμεμπτος. ἀλλὰ ἅ τινά μοι
ἦν κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν χριστὸν ζη-
μίαν. ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημί-
αν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως χριστοῦ Ἰη-
σοῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην,
καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα χριστὸν κερδή-
σω, καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιο-
σύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως
χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει,
τοῦ γνῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν δυνάμιν τῆς ἀναστά-
σεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημά-
των αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴ
πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νε-
κρῶν, οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείω-
μαι, διώκω δὲ, εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κα-
τελήφθην ὑπὸ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμ-
αυτὸν οὔπω λογίζομαι κατειληφέναι, ἓν δὲ, τὰ
μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπι-

Universidad de Deusto
Biblioteca

πικλύμενον, κατὰ σκοπὸν διώκω, ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ὅσοι οὖν τέλειοι τοῦτο φρονῶμεν, καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὑμῖν ἀποκαλύψει, πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχῶμεν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονῶμεν. συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτως περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ χριστοῦ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ὅθεν καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα, κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν, τοῦ δυνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ πάντα. Ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ ἀγαπητοί. εὐοδίαν παρακαλῶ, καὶ συζύγους παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ

φρονεῖν ἐν κυρίῳ. ναὶ ἐρωτῶ καὶ σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε, καὶ πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ κύριος ἐγγύς. μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν, καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. τὸ λοιπὸν ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ, καὶ εἴ τι ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε, ἃ καὶ μάθετε, καὶ παρελάβετε, καὶ ἠκούσατε, καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δὲ, οὐχ ὅτι κατ' ὑστέρησιν

V. malgria

V. cuidados

V. pudica
V. sancta
V. (siguiendo)

Universidad de Deusto Biblioteca

V. Camilliani

λίζω. ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης
εἶναι. οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν,
ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι,
καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν, καὶ ὑστερεῖσθαι. πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με
χριστῷ. πλὴν καλῶς ἐποιήσατε, συνκοινωνήσαντές με τῇ θλίψει. οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, ὅτι καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε, οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω. πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ ἐπαφροδείτου, τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν, κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ ἰησοῦ. τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ἀσπάσασθε πάν-

V. ( )

τα ἅγιον ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς καίσαρος οἰκίας. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ἐπαφροδείτου.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τοῖς ἐν κολοσσαῖς ἁγίοις, καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ, καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάν-

Universidad de Deusto
Biblioteca

νας τοὺς ἁγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τῆς εὐαγγελίου τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἐστὶν καρποφορούμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἠκούσατε, καὶ ἐγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ. καθὼς καὶ ἐμάθετε παρὰ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι, ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ, καὶ συνέσει πνευματικῇ, περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυρίου, εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφορούντες, καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι, κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς, εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ, τῷ ἱκανοῦντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα

τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὅς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαὶ, εἴτε ἐξουσίαι. τὰ πάντα δι᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται. καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν. καὶ αὐτός ἐστι κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας, ὅς ἐστιν ἀρχὴ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, καὶ δι᾽ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ δι᾽ αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ἡμᾶς ποτὲ ὄντας ἀπεκτρωμένους, καὶ ἐχθροὺς τῇ

δημονίᾳ ἐν τοῖς ὀργοῖς ζῶῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ
ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ
διὰ τοῦ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους, καὶ
ἀμώμους, καὶ ἀνεγκλήτους κατ' ἐνώπιον αὐτοῦ,
εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ
ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος
τοῦ εὐαγγελίου, ὃ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν
πάσῃ τῇ κτίσει, τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμη
μὲν ἐγὼ Παῦλος διάκονος. νυνὶ χαίρω ἐν τοῖς
παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀντανταναπλη-
τῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ
σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ
ἐκκλησία, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ
τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι
εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ
μυστήριον τὸ ἀπεκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώ-
νων, καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν. νυνὶ δὲ ἐφανερώθη
τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσ-
σαι, τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τού-
του ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ
ἐλπὶς τῆς δόξης, ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νου-

θετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες
πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παρα-
στήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ
τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ
ἐν δυνάμει. Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι, ἡλί-
κον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαο-
δικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν μου
ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐ-
τῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάν-
τα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως,
εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ, καὶ πατρὸς
καὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς
σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο δὲ
λέγω, ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίσηται ἐν πι-
θανολογίᾳ. εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ
τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέ-
πων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς
Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν
Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπα-
τεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν

v. Vnde liceat videtur

vi. in fructu

vii. in subtilitate sermonum

Universidad de Deusto
Biblioteca

αὐτῷ, καὶ βεβοιωμένοι ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ, ἐν εὐχαριστίᾳ. βλέπετε, μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν, ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὃς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκὸς, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ, τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώμασι, καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον, τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ,

Vnio in Christo

Vnus quisque cauet

Vnio cum Christo per baptismum

ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας, ἢ σαββάτων, ἅ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὸν κεφαλὴν, ἐξ ἧς πᾶν σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον, καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ. εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς, ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα, καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων, ἅ τινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ, καὶ ταπεινοφροσύνῃ, καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι, πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ οὖν συνηγέρθητε

Vnio cum Christo per baptismum

τῷ χριστῷ. τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κεκρυμμένη σὺν τῷ χριστῷ. ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν τοῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτὸν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα

καὶ

καὶ ἐν πᾶσι χριστός. ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφὴν, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὴν ἀγάπην, ἥ τις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι, καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ οἰκείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. καὶ πᾶν, ὅ τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. τὰ

ου

τίλνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα, τοῦτο γὰρ εὐάρεστον τῷ κυρίῳ. οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις, ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν θεόν. καὶ πᾶν ὅ, τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες, ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας, τῷ γὰρ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται, ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωπολημψία. οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες, ὅτι καὶ ὑμῶν ἐστι κύριον ἐν οὐρανοῖς. τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγορεῦντες ἐν αὐτῇ, ἐν εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, διὸ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε

U. domino Christo seu veritate

πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρτυμένος εἰδέναι, πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς, καὶ πιστὸς διάκονος, καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν, πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίστραχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβᾳ, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν, καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι

τῶ θεῶ, μαρτυρῶ γὰρ αὐτῶ, ὅτι ἐφ ὅλον πόθ
πολὺ ἔχω ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσ
ἐν Ἱεραπόλει. ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς
φὸς ὁ ἀγαπητὸς, καὶ Δημᾶς. ἀσπάσασθε τοὺς
ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν, καὶ τὸν
κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. καὶ ὅταν ἀνα
γνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε, ἵνα καὶ
ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ
τὴν ἐκ Λαοδικείας, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.
καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν,
ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.
ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύε
τε μου τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμὴν.

ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ Α.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ
Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ
Θεσσαλονικέων, ἐν θεῷ
πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χρι
στῷ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. εὐ
χαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν,
μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευ
χῶν ἡμῶν, ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ὑμῶν, εἰδότες ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ θεοῦ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε, οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς

μιμητὰ ἡμῶν ἐγενήθητε, καὶ τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἀχαΐᾳ. ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἠχήθη ὁ λόγος τοῦ κυρίου, οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τί. αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοὶ τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε ἐν Φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν, λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρ-

σίας, οὔτε ἐν δόλῳ, ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ θεῷ, τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, θεὸς μάρτυς, οὔτε ζητοῦντες δόξαν ἀνθρώπων, οὔτε ἀφ' ὑμῶν, οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν. ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, οὕτως ἱμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν, οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε. μνημονεύετε γὰρ ἀδελφοὶ τὸν κόπον ἡμῶν, καὶ τὸν μόχθον. νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεὸς, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως, καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, καθάπερ οἴδατε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ

V. parvuli

καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ἄρτι δὲ
ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ
εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν, καὶ τὴν ἀγ-
άπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγα-
θὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν,
καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς. διὰ τοῦτο παρεκλήθη-
μεν ἀδελφοὶ ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει, καὶ
ἀνάγκῃ ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως. ὅτι νῦν
ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν κυρίῳ. τίνα γὰρ εὐ-
χαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι
περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ, ᾗ χαίρομεν δι'
ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέ-
ρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεόμενοι, εἰς τὸ ἰδεῖν ὑ-
μῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήμα-
τα τῆς πίστεως ὑμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ
ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς κατευ-
θύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ὑμᾶς δὲ
ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγά-
πῃ εἰς ἀλλήλους, καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ
ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρ-
δίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ

θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάντων τῶν
ἁγίων αὐτοῦ. Τὸ λοιπὸν οὖν ἀδελφοί, 4
ἐρωτῶμεν ὑμᾶς, καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ
Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν, τὸ πῶς
δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν, καὶ ἀρέσκειν θεῷ, ἵνα
περισσεύητε μᾶλλον. οἴδατε γὰρ, τίνας παρ-
γελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
τοῦτο γὰρ ἐστι θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς
ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, εἰ-
δέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶ-
σθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπι-
θυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη, τὰ μὴ εἰδότα
τὸν θεὸν, τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονε-
κτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
διότι ἔκδικος ὁ κύριος περὶ πάντων τούτ-
των, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν, καὶ διε-
μαρτυράμεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς
ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. τοιγαροῦν
ὁ ἀθετῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν θε-
ὸν, τὸν διδόντα τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς

ὑμᾶς. περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε τι γράφειν ὑμῖν, αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, περισσεύειν μᾶλλον καὶ φιλοτιμεῖσθαι, ἡσυχάζειν, καὶ πράττειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν, ὅτι ἐφεστὼς ἀπέθανεν, καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ. τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας, ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ ἀ-

νασήσονται πρῶτον, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις. Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν ἀδελφοὶ οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι, αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε, ὅτι ἡμέρα κυρίου, ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, οὕτω ἔρχεται. ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. ὑμεῖς δὲ ἀδελφοὶ οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ. πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε, καὶ υἱοὶ ἡμέρας. οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν, καὶ νήφωμεν. οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσι, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθύουσιν. ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περι-

εἰκῆ φαλάσσῃν ἐλπίδα σωτηρίας, ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, οἰδεῖν τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν, εἰρηνεύετε ἐν αὐτοῖς. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε, μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε, καὶ εἰς ἀλλήλους, καὶ εἰς πάντας. πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε. τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυ-

τε, προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε. ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς. καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ
Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ
Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ
πατρὶ ἡμῶν, καὶ κυρίῳ Ἰη-
σοῦ χριστῷ. χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ
χριστοῦ. εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντο-
τε περὶ ὑμῶν ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι
ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει
ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλή-
λους, ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν
τοῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς
ὑμῶν καὶ πίστεως, ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ
ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα
τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ κατα-
ξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς
καὶ πάσχετε. εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ, ἀνταπο-
δοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς, θλῖψιν, καὶ
ὑμῖν

ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν
τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ,
μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυ-
ρὶ φλογὸς, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδό-
σι θεὸν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, οἵτινες δίκην τίσε-
σιν, ὄλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου κυρίου,
καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ
ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυ-
μασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύ-
θη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ, εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε
περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ
θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀ-
γαθοσύνης, καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, ὅπω-
ς ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμᾶς ἐν αὐτῷ κατὰ
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χρι-
στοῦ. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ ὑπὲρ
παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμῶν
ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτὸν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σα-

Vl. μετ' αὐτοῦ

ν. (κρίνω) κρίνω νουθετῶν ὑμᾶς ἀφ' ἑνὸς, μήτε θροεῖσθαι, μή
τε δι' πνεύματος, μήτε δι' λόγου, μήτε δὲ
ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέ-
ρα τοῦ χριστοῦ, μή τις ἡμᾶς ἐξαπατήσῃ κα-
τὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀπο-
στασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος
τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικεί-
μενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγό-
μενον θεὸν, ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν
ναὸν τοῦ θεοῦ, ὡς θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα
ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶν θεός. μνημονεύετε, ὅτι ἔτι
ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν καὶ νῦν τὸ
κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐ-
τὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη
ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων
ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται, καὶ τότε ἀποκαλυ-
φθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ
πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει
τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, οὗ ἐστὶν ἡ παρ-
ουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ
δυνάμει καὶ σημείοις, καὶ τέρασι ψεύδους,

καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολ-
λυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας
οὐκ ἐδέξαντο, εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦ
τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς
τὸ πιστεῦσαι αὐτὸν ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες
οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαν-
τες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχα-
ριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ
ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς
ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ
πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς ὃ ἐκάλεσε-
ν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίη-
σιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ἄρα οὖν ἀδελ-
φοὶ στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς
ἡμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς
καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς,
καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν, καὶ ἐλπίδα
ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ. Τὸ λοιπὸν, προσ-

ν. ὀφείλομεν

Universidad de Deusto
Biblioteca

εὐχόμθα ἀδελφοὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος
τοῦ κυρίου τρέχῃ, καὶ δοξάζηται, καθὼς καὶ πρὸς ὑ
μᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων, καὶ πο
νηρῶν ἀνθρώπων, οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. πι
στὸς δὲ ὁ κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς, καὶ φυ
λάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. πεποιθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ
ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποι
εῖτε, καὶ ποιήσετε. ὁ δὲ κύριος κατευθύνοι
ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ
εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ χριστοῦ. παραγγέλλομεν δὲ
ὑμῖν ἀδελφοὶ, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη
σοῦ χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν
παράδοσιν, ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ
γὰρ οἴδατε, πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠ
ναπτάσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφα
γομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ
νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ
ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξου
σίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν
εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν

V. in charitate Dei, et patientia Christi.

πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γὰρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν, καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. ὑμεῖς δὲ ἀδελφοὶ μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες, εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν, σημειοῦσθε τὸν τοιοῦτον, καὶ μὴ συναναμίγνυσθαι αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ, καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δώη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ. οὕτως γράφω, ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

V. loca

Ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις, καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκοδομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει. ἡ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν, ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας, καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς, καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου. ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες, ἐξεφάπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες, ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦται.

V. dilecto

δεικνῦσι δὲ, ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐὰν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται. ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατραλοίαις καὶ μητραλοίαις, ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν, τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον, καὶ διώκτην καὶ ὑβριστὴν, ἀλλὰ καὶ ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐνοήσα ἐν ἀπιστίᾳ. ὑπερπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης, τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι χριστὸς ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται ἰη-

V. φλυαρίας

V. (φυσ. φτ.)

σὺν χριστὸς τῶν πάντων μακροθυμίαν πρὸς ἐπὶ
τύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν εἰς αὐτὸν
εἰς ζωὴν αἰώνιον. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων
ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ θεῷ τιμὴ,
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Τοῦτον
τὸν παρακλητὴν παρατίθεμαί σοι, τὸν
τιμῶντα, κατὰ τὰς προσευχὰς ἐπὶ σὲ τῶν
φρικτῶν, ἵνα κρατύνῃ ἐν αὐτοῖς τὸν παλαιὸν
πρεσβύτερον, ἔχων πίστιν καὶ ἀγάπην σωφρόνω
σιν, λέγω τινὰ ἀνωφέλειαν περὶ τὴν πίστιν
ἐνανάγκασαν, ὧν ἕνεκεν ὑμεῖς καὶ ἀλίξ
ανδρος, ὃς παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημῶν. Παρακαλῶ οὖν,
πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευ
χὰς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀν
θρώπων, ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν
ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βί
ον διαγομεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ, καὶ σεμνό
τητι. τοῦτο γὰρ καλὸν, καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώ
πους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθεί

ας ἐλθεῖν. εἷς γὰρ θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ
ἀνθρώπων, ἄνθρωπος χριστὸς ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑα
υτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύ
ριον καιροῖς ἰδίοις, εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ
ἀπόστολος. ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, οὐ ψεύ
δομαι, διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀλ
ηθείᾳ. βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας
ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας, χω
ρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ, ὡσαύτως καὶ τὰς
γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς
καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς, μὴ ἐν πλέ
γμασιν ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν, ἐπαγ
γελλομέναις θεοσέβειαν διὰ ἔργων ἀγαθῶν.
γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποτα
γῇ. γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ
αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ
γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα. καὶ Ἀδὰμ οὐκ
ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβά
σει γέγονεν, σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας,
ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ, καὶ ἁγι

Universidad de Deusto
Biblioteca

V. σεμνὰς
V. (ῥαδίως)
V. ( )
V. πολεμίους
V. καὶ ἀγρίους

γιασμῷ μετὰ σωφροσύνης. Πιστὸς ὁ λόγος, εἴτις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τῶ ἰδίω οἴκω καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος. εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προεστῶτα οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ καὶ καλὴν μαρτυρίαν καλῶς ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες. γυναῖκας ὡσαύτως σεμνὰς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους,

V. διαβόλου
V. ῥαδίως
V. καὶ ἀγρίους
V. ἀνέγκλητοι

πιστὰς ἐν πᾶσι. διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι, καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον. ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδράωμα τῆς ἀληθείας, καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις, καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν, εἰς μετάλημψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς, καὶ ἐπεγνωκόσι

V. ἀνεπιλήπτους
V. ἐξ ἐξωθεν
V. ἐξ ἐξωθεν

V. noviter. Lucu.

νῶν ἀλύσπαρ, ὅτι πᾶν λυτέον θεῖ καλὸν,
καὶ εἶναι ἀπόβλητον, μετὰ εὐμαρείας λαμ-
βανόμενον, ἀγαθέα γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐν-
τεύξεως. ταῦτα ἐπιστεύθη τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ
λόγος ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς
λόγοις τῆς πίστεως, καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας,
ἣ παρηκολούθηκας. τοὺς βιβλίους καὶ γραφὰς
μόνος παρατῇ. γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς
εὐσέβειαν. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀ-
λίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς
πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς
τῆς νῦν, καὶ τῆς μελλούσης. πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πά-
σης ἀποδοχῆς ἄξιος. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν,
καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶν-
τι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα
πιστῶν. παραγγέλλε ταῦτα καὶ διδάσκε. μη-
δείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύ-
που γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν
ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. ἕως
ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρα-
κλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοι

V. prægiæ

V. ( )

χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας με-
τὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. ταῦ-
τα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ
φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδα-
σκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς. τοῦτο γὰρ ποιῶν,
καὶ σεαυτὸν σώσεις, καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.
Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει
ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφοὺς, πρεσβυ-
τέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν
πάσῃ ἁγνείᾳ. χήρας τίμα, τὰς ὄντως χήρας.
εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέ-
τωσαν πρῶτον τὸ ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀν-
τιβαδίδοναι τοῖς προγόνοις, τοῦτο γὰρ
ἐστι καλὸν, καὶ ἀπολογία ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ἡ
δὲ ὄντως χήρα, καὶ μεμονωμένη ἠλπικεν ἐπὶ
τὸν θεὸν, καὶ προσμένει τοῖς δεήσεσι, καὶ ταῖς
προσευχαῖς, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἡ δὲ σπαταλω-
σῶσα, ζῶσα τέθνηκεν. καὶ ταῦτα παράγγελ-
λε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου
καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων ἐστὶ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρ-
νηται, καὶ ἐστὶν ἀπίστου χείρων. χήρα καταλεγέ-

V. ( )

θω, μὴ ἔκπλοον ἐπῶν ἐξήκοντα, γενοῦνται ἐν
νὸς ἀνδρὸς γνώ, ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρου
μένη, εἰ τεκνοτρόφησεν, εἰ ξενοδόχησεν, εἰ
ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκε
σεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπακολούθησεν. γυ
νῖραι δὲ χήραις παραστῶ, ὅτ' ἂν γε καταφρο
νήσωσι τῆς κοσμικῆς, καὶ τῷ θελήσει, ἔλεησα λέ
γω, ὅτι τῶν πρώτων πίστιν ἠθέτησαν. ἄμει
νον δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνοσι περιέρχόμεναι τὰς
οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ φλύαροι
καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. βούλο
μαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκο
δεσποτεῖν, μηδὲ μίαν ἀφορμὴν διδόναι
τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. ἤδη γάρ τι
νὰς ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ χήρας, ἐπαρκείτω αὐ
ταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς
ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. οἱ καλῶς προεστῶ
τες διπλοῦς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μά
λιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ.
λέγει γὰρ ἡ γραφή, βοῦς ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις.

καὶ ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. κα
τὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου,
ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. τοὺς
ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα
καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι. διαμαρτύρομαι ἐνώ
πιον τοῦ θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν
ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χω
ρὶς προκείματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν, μηδὲ
κοινόνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίοις. σεαυτὸν ἁγνὸν
τήρει. μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὴν στόμαχόν σου, καὶ τὰς πυκνάς
σου ἀσθενείας. τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι
προδήλοι εἰσὶ, προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ
καὶ ἐπακολουθοῦσιν. ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ
ἔργα πρόδηλα εἶναι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυ
βῆναι οὐ δυνάνται. Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυ 6
γὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πᾶσαν
τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.
οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρο

νάτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀπὸ μάλιστα δοκιμάσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ τῷ τῆς εὐσεβείας ἀντιλαμβανόμενοι. ταῦτα διδάσκει, καὶ παρακαλεῖ τινὰς ἑτεροδιδασκαλεῖν, καὶ μὴ προσέχειν ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τῆς κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, τυτθωτὸ, μικρὸν ἐπιστάμενοι, ἀπὸ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραὶ, παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὸν εὐσέβειαν, ἀφίστασθαι τῶν τοιούτων. ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα, ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς, ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵ τινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. ῥίζα γὰρ

γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. σὺ δὲ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ταῦτα φεύγων, δίωκε τὴν δικαιοσύνην, τὴν εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν, πραότητα. ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως. ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης, καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. ἀμήν. τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγε

γιστι, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μὴ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν, ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικοὺς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ὦ Τιμόθεε τὸ μόνον τῷ παραπαταθήκῃ φύλαξον, ἐκκλίνων τὰς βεβήλους κενοφωνίας, καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελόμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. ἡ χάρις μετὰ σοῦ. ἀμήν.

ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, ἀναμιμνησκόμενος λαμβάνων τὴν ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λοΐδι, καὶ μητρὶ σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ, ὅτι καὶ ἐν σοί. δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε, ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὃ ἔστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ

ἀγάπης καὶ συμφρονισμοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆτε τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμέ, τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν, καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν, διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου. εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω. ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι, οἶδα γὰρ, ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι, ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παρακαταθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ, τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου, τοῦ οἰκοῦντος ἐν ἡμῖν. οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησαν

σάν με πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ, ὧν ἐστι φύγελος καὶ ἑρμογένης. δώη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη, ἀλλὰ γενόμενος ἐν ῥώμῃ, σπουδαιότερον ἐζήτησέ με, καὶ εὗρε. δώη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ ὅσα ἐν ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις. Σὺ οὖν τέκνον μου ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι, τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. σὺ οὖν κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης ἰησοῦ χριστοῦ. οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται τοῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. νόει, ἃ λέγω, δώσει γὰρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι. μνημόνευε ἰησοῦ χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος

U. γεγενημένον
U. οὐ se γενομένον

τοῦ Δαβίδ, κατὰ τὸν ἐκκλησιαστὴν μου, ἐν ᾧ πε
κοπιακὼς μέχρι θανάτου, ἐκ κακοῦργου, ἀπὸ
λόγου τοῦ θεοῦ ἐδιδάχθη. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω
διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας
τύχωσι, τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. πιστὸς ὁ λόγος, εἰ γὰρ συναπεθανομεν, καὶ συζή
σομεν. εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν. εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς. εἰ ἀπιστοῦμεν
ἐκεῖνος πιστὸς μένει, ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.
ταῦτα ὑπομιμνήσκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου, μὴ λογομαχεῖν, ἐπὶ οὐδὲν χρήσιμον
ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀλη
θείας. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο, ἐπὶ πλεῖστον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει. ὧν ἐστὶν ὑμέναιος καὶ φιλητὸς, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τινῶν πίστιν. ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων

V. eglesia

V. noli contendere verbis

V. recte tractantem

V. vocis

τὴν σφραγῖδα ταύτην, ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα χριστοῦ. ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεῦη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν ἡγιασμένον, εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε. δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας. δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον, μετὰ πραότητος παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μή ποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα. Τοῦτο δὲ γίνωσκε,

V. sine diffidentia

V. Deuita

V. Dauitem

V. cum modestia

V. à quo capti tenebantur ab ipso

ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί. ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον, ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι, καὶ τούτους ἀποφεύγε. ἐκ τούτων γὰρ εἰσὶν οἱ ἐνδυόμενοι εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτίζοντες τὰ γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννὴς καὶ Ἰαμβρὴς ἀντέστησαν Μωϋσῆ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν, ἀλλ' ὁ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον, ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἐκείνων ἐγένετο. οὐ δὲ παρεκτολέμησάν μοι τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ

προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν. οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἵους διωγμοὺς ὑπέμεινα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται. πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι, καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. οὐ δὲ μόνον, ἐν οἷς ἔμαθες, καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς, παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως, τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

Διαμαρτύρομαι οὖν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. κήρυξον

τὸν λόγον, ἐπίστευσε τοῖς πάντων, ἀκούσας, ἔλεγξε
ξον, ἐπετίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ μα
κροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον. ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκεν. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως, ὅτι μόνος γάρ μοι ἐγκατέλειπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, πρῶτον

V. magistri graeci vitiosa

V. ἐπηρξε

V. [illegible]

σκῆς εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν. Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ, ἔστι γάρ μοι ἄχρηστος εἰς διακονίαν. τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. τὸν φαιλόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο, ἀποδώσει αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις. ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον, μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ῥύσεται με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίν-

θω, ἵνα μὴ ἀπείλιπόν τι μικτὸν ἀθέτου νοῦντα. σπούδασον πρὸς ταχὺ ἐλθεῖν. ἀσπάζεται σε ὁ ἀδελφὸς καὶ πόδης, καὶ λίνος, καὶ κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ὁ κύριος Ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου, ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ἡ πρὸς τιμόθεον δευτέρα, ὅτε παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι ἐκ δευτέρας πάλιν.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ, καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας, τῆς κατ' εὐσέβειαν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγ-

ματι, ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν. χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃς, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην, εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. εἰσὶ γὰρ πολλοὶ ἀνυπότακτοι καὶ ματαιολόγοι, καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες, ἃ μὴ δεῖ,

V. Βεπίγματα, σοβαρὰ
V. εὐκίνητα

αἰρεῖ ἀιρεῖται χάριν. ἐπί τι τῆς αὐτῆς, ἵλιοι αὐτὴ
τ προσάτης, πρῆτοῦ ἀὰ ψυῶν, κακὰ θεῖα,
γαῖρις ἀγαῖ, ἢ μαρτυία αὔτα ἔλιν ἄλλα
θεῖ. ἀλ λὶ αἰτίαν ἵλιγχι αὐτὸς ἀποτόμαι, ἵ
ναὐγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσέχοντες
Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐνδιδοῦσι ἀνθρώπων, ἀπο
στρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. πάντα μὲν κα
θαρὰ τοῖς καθαροῖς. τοῖς δὲ μιαινομένοις καὶ
ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μιαίνεται αὐ
τῶν καὶ ἡ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. θεὸν ὁμολογοῦσι εἰ
δέναι, ταῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες
καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδό
κιμοι. Σὺ δὲ λάλει, ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ
διδασκαλίᾳ, πρεσβύτας, νηφαλίους εἶν, σεμ
νοὺς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγά
πῃ, τῇ ὑπομονῇ, πρεσβύτιδας ὡσαύτως, ἐν
καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ
οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους
ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους εἶν, φι
λοτέκνους, σώφρονας, ἁγνὰς, οἰκουρούς, ἀγα
θὰς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,

V. σωφρονεῖν δὲ ἀναγκαῖον

V. ἀπειθεῖς

V. μάταιοι

V. ἐν καθέστῃ σεμνοῖ

ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται. τοὺς νεω
τέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ
πάντα σεαυτὸν παρέχων τύπον καλῶν ἔργων
ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ἀδιαφθορίαν, σεμ
νότητα, λόγον ὑγιῆ, ἀπαράγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ
ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν
λέγειν φαῦλον. δούλους ἰδίοις δεσπόταις
ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ
ἀντιλέγοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίσ
τιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθὴν, ἵνα κο
σμῶσι τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ
κοσμῆσιν ἐν πᾶσιν. ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις
τοῦ θεοῦ, ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παι
δεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέ
βειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρό
νως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ
νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλ
πίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγά
λου θεοῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώση
ται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ

V. καλοποιοῦ ἀρετῆ

V. σωφρὸν

V. ἀποστῆναι

ἑαυτῷ καὶ ἐν πρεσβύτερον, ἐκλογίζω καλὸν ἔργον. ταῦτα λάβε, καὶ παρακάλει, καὶ ἐλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς, ὡς ἂν σε πιστεύσω νῆστα. Ὑπομίμνησκε αὐτὸς ἀρχῶν καὶ ἐξουσίας ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμως δεῖν, μηδενὶ βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικῆς, πᾶσαν ἐνδείκνυμενοι πρὸς πάντας ἀνθρώπους. Ἦσαν γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδονῶν ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, συγκυκλούμενοι, μισοῦντες ἀλλήλους, ὅτε δὲ ἐμισούμεθα, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου. οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι γενόμεθα, κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. πιστὸς ὁ λόγος. περὶ τούτων

τῶν βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαί οἱ πεπιστευκότες τῷ θεῷ. ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. μωρὰς δὲ ζητήσεις, καὶ γενεαλογίας, καὶ ἔριδας, καὶ μάχας νομικὰς παραιτοῦ, εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιαι. αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς, ὅτι ἐξεστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. ὅτ' ἂν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικὸν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν, ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. ἐνεῖν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι, καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ἐγράφη ἐκ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος χριστοῦ ἰησοῦ, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, καὶ ἀρχίππῳ τῷ συνστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ᾽ οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον ἰησοῦν, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεως σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ, τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς χριστὸν ἰησοῦν. χάριν γὰρ πολλὴν ἔσχομεν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ ἀδελφέ. διὸ πολλὴν ἐν χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν, ὡς παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ἰησοῦ χριστοῦ. παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, ὀνήσιμον, τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα. σὺ δὲ αὐτὸν, τουτέστι, τὰ ἐμὰ σπλάγχνα προσλαβοῦ, ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου. χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠβουλήθην ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον. τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ᾽ ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ, καὶ ἐν κυρίῳ; εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις κοινωνὸν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. εἰ δὲ τι ἠδίκησέ σε, ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλογίσθη. ἐγὼ παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω, ἵνα μὴ λέγω

V. Cum ingratis

V. ἀνεπαύσατο

V. ἐν Χρῖστῷ Ἰησοῦ

V. Gaudium

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

σοι, ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. ναὶ ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ, ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ. πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου, ἔγραψά σοι, εἰδὼς, ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω, ποιήσεις. ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν, ἐλπίζω γὰρ, ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. ἀσπάζονταί σε ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μάρκος, ἀρίστραχος, δημᾶς, λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν.

Ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου διακόνου.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥ�ς.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν. ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοῖς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. τίνι γὰρ εἶπεν ποτὲ τῶν ἀγγέλων, υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καὶ πάλιν, ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται

μοι εἰς ἡμέρ. ὅτ' ἄρ καὶ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρω
τότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. καὶ
πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ
πυρὸς φλόγα. πρὸς δὲ τὸν υἱὸν, ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος, ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ἠγάπησας δικαιοσύνην,
καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ θεὸς
ὁ θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς
μετόχους σου. καὶ σὺ κατ' ἀρχὰς κύριε τὴν γῆν
ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν
οἱ οὐρανοί, αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,
καὶ ὡσὰ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς, καὶ ἀλλαγήσονται, σὺ δὲ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ
ἐκλείψουσι. πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἶπε
πώποτε, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ
τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς
διακονίαν ἀποστελλόμενα, διὰ τοὺς μέλλον-

V. πολυτρόπως
πολυτρόπως

τας κληρονομεῖν σωτηρίαν; Διὰ τοῦ- 2
το δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραρρυῶμεν. εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφεύξομεθα, τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἣ τις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκηκοάσι βεβαιώθη, συνεπιμαρτυρούσης καὶ τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν. οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατό που τις λέγων, τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν. ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτὸν, καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ

τὰ πάντα, ἐλθὼν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπόταχτον,
νῦν δ' ὅπου ὁρᾶμεν τὸν τὰ πάντα ὑποτιτάχ-
μενα. τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἐλαττωμέ-
νον βλέπομεν διὰ πάθημα τοῦ θα-
νάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανούμενον, ὅπως
χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου. ἔπ-
πρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ
πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν
ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν, διὰ παθη-
μάτων τελειῶσαι. ὅτι γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγι-
αζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες. δι' ἣν αἰτίαν οὐκ
ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλῶν, λέγων,
ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν
μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. καὶ πάλιν, ἐγὼ
ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. καὶ πάλιν, ἰδοὺ
ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. ἐπεὶ
οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵ-
ματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν
αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ
κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι, τὸν διά-
βολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανά-

του διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.
οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρ-
ματος ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν ὤφει-
λε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵ-
να ἐλεήμων γένηται, καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ
πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτί-
ας τοῦ λαοῦ. ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς,
δυνατός ἐστι τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.
Ὅθεν ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτο-
χοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιε-
ρέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν χριστὸν ἰησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν, ὡς καὶ μωυσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ μωυσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει ὁ οἶκος ὁ κατασκευάσας αὐτόν. πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας, θεός. καὶ μωυσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων· χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκος ἐσμὲν ἡμεῖς, ἐὰν περὶ τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὸ

V. apprehendit

V. apprehendit

παυχημα δ' ἐλπίδος, μέχρι τέλους βεβαίαν καταχῶμεν. διὸ καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. διὸ προσέχθησα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον, ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου, ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. βλέπετε ἀδελφοί, μή ποτε ἔσται ἐν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος, ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας. μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ, ἐὰν περ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως, μέχρι τέλους βεβαίαν καταχῶμεν, ἐν τῷ λέγεσθαι, σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωυσέως. τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι δὲ ὤμοσεν, μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, ἢ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι; καὶ βλέπομεν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν. Φοβηθῶμεν οὖν, μή ποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκεῖ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. καὶ γὰρ ἐσμὲν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι, ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν, ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενομένων. εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης

κοῦσιν, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωυσέως. τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι δὲ ὤμοσεν, μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, ἢ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι; καὶ βλέπομεν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν. Φοβηθῶμεν οὖν, μή ποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκεῖ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. καὶ γὰρ ἐσμὲν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι, ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν, ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενομένων. εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης

Universidad de Deusto
Biblioteca

μικε οὕτως, καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέ
ρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀφ᾽ πάντων ἔργων αὐτοῦ. καὶ
ἐν τούτῳ πάλιν, ἡ ἀσκλάσουσα εἰς τὸν καθά
παυσίν μου. ἐπὶ οὖν ἀπολείπεται, τινὰς εἰσελ
θεῖν εἰς αὐτὴν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέν
τες, δι᾽ ἀπείθειαν, πάλιν τινὰ ὁ
ρίζει ἡμέραν σήμερον ἐν δαβὶδ λέγων, με
τὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἴρηται, σήμερον
ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνη
τε τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰ γὰρ αὐτοὺς ἰησοῦς κα
τέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ
ταῦτα ἡμέρας. ἄρα ἀπολείπεται σαββατισ
μὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κα
τάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀφ᾽
τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀφ᾽ τῶν ἰδίων ὁ θεὸς.
σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν
κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑπο
δείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. ζῶν γὰρ ὁ λόγος
τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶ
σαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχ
ρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμ

V. Jesus

μῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεω
ν καὶ ἐννοιῶν καρδίας. καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφα
νὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τε
τραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν
ἡμῖν ὁ λόγος. ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν
διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, ἰησοῦν τὸν υἱὸν
τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. οὐ γὰρ ἔχομεν
ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι τοῖς ἀ
σθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα
, καθ᾽ ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. προσερ
χώμεθα οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς
χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὕ
ρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρ
χιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ
ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεὸν, ἵνα
προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶ
ν, μετριοπαθῆν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι
καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀ
σθένειαν, καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὰ περὶ
τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ
ἁμαρτιῶν. καὶ οὐκ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν

τιμῆς, ἀπὸ ὁ παλαιὸς ὑπὸ τοῦ θεοῦ. καθάπερ καὶ
ὁ ἀαρὼν, οὕτως καὶ ὁ χριστὸς ἐξ ἑαυτοῦ οὐδόξασε
σε γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
αὐτὸν, υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά
σε. καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν
αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ, ὃς ἐν
τοῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε
καὶ ἱκετείας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐ-
τὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δά-
κρυσι προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς
εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν, ἀφ' ὧν ἔπα-
θεν, τὴν ὑπακοὴν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς
ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν, αἴτιος σωτηρίας
αἰωνίου, προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιε-
ρεὺς κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ. περὶ οὗ
πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος, καὶ δυσερμήνευτος λέ-
γειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε τοῖς ἀκοαῖς. καὶ γὰρ
ὀφείλοντες διὰ τὸν χρόνον, εἶναι διδάσκαλοι, πά-
λιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τί
τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θε-
οῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος,

καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γά-
λακτος, ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης, νήπιος
γάρ ἐστι. τελείων δὲ ἐστὶν ἡ στερεὰ τροφὴ,
τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασ-
μένα ἔχόντων, πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ
κακοῦ. Διὸ ἀφέντες μὲν τῆς ἀρχῆς τοῦ 6
χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμε-
θα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλόμενοι μετ-
ανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θε-
ὸν, βαπτισμῶν, διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χει-
ρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰω-
νίου. καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐὰν περ ἐπιτρέπῃ
ὁ θεός. ἀδύνατον γὰρ, τοὺς ἅπαξ φωτισθέν-
τας, γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου,
καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου,
καὶ καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις
τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας πά-
λιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦν-
τας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, καὶ παραδειγματίζο-
ντας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις
ἐρχόμενον ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθέ-

τῶν ἐκείνοις, ἀλλ' οὐδὲ κοὶ γεωργοῦντα, μισαλλο-
βάνε ἐπαγγελίας ἀφ' τοῦ θεοῦ ἐκκρίνοντα δὲ ἀκάνθας
καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς,
ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν. παιδεύμενα δὲ πε-
ριῤῥωῶν ἀγαπητὰ, τὰ πρέποντα καὶ ἐχόμε-
να σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως παιδευόμεθα. ἐὰν γὰρ οὕτω
θίκοι ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς
κόπῳ τῆς ἀγάπης, ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις, καὶ διακο-
νοῦντες. ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν
αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πλη-
φοφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, ἵνα μὴ νω-
θροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως, καὶ
μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελί-
ας. τῷ γὰρ ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεὸς, ἐπεὶ
κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε
καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογή-
σω σε, καὶ πληθυνῶν πληθυνῶ σε. καὶ οὕτω
μακροθυμήσας, ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. ἄν-
θρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πά-
σης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας, εἰς βεβαίω-

V. el Deuteronomio

σιν

σιν ὁ ὅρκος. ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος
ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγ-
γελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσί-
τευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμετα-
θέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεὸν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν, οἱ καταφυγόν-
τες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος, ἣν
ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς, ἀσφαλῆ τε καὶ
βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον
τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ
ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς κατὰ τὴν τάξιν μελ-
χισέδεκ, ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Οὗτος γὰρ ὁ μελχισέδεκ βασιλεὺς Σαλὴμ, 7
ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβρα-
ὰμ, ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέ-
ων, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ
πάντων ἐμέρισεν Ἀβραὰμ, πρῶτον μὲν ἑρμη-
νευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα
δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλὴμ, ὅ ἐστι, βασιλεὺς εἰρή-
νης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μή-
τε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος ἔχων.

ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, μᾶλλον ἐφίνετο
ἀεὶ τὸ δικαιοσύνης θεωρῶν τὸν δικαίου οὗτος,
ὃν καὶ δικαίων ἀβραὰμ ἐδόκει εἰς τῶν ἀπρο
βεβίων ὁ παρεισέρχεται. καὶ ἃ μὲν ἐκ τῶν ἐφῶν
καὶ τῶν ἐρατάων καμβάνοντες, ἐντολῶν
ἔχουσιν ἀποδεικτοῦν τὸν νόμον κατὰ τὸν
νόμον, τουτέστι, τοὺς ἀδικοῦς αὐτῶν, καὶ
περὶ δικαιοσύνης ἵνα τῆς ὀρθῆς ἀβραὰμ. ὃ
δὲ μὴ χρηματοῦν δὲ αὐτῶν, δικαιόνει
τὸν ἀβραὰμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας
ἐὐλόγικεν. χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔν
λαμπρὸν τὸ κρείττον τὸ εὐλογᾶται. καὶ ὅδε
δὲ δικάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι καμ
βάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρόμενος, ὅτι ζῇ, καὶ ἀε
ὤν ἐστιν, δὲ ἀβραὰμ καὶ λαβί, ὁ δικάτας
καμβάνων δικαιόνεται. ἔτι δὲ ἐν τῇ ὀρφῇ
τοῦ παρὸς λῶ, ὅτι ἐλυόμενον αὐτῶν ὁ μεσι
τὴς. ἃ μὲν οὖν τελέσει διὰ τῆς λειτουρ
κῆς ἱερωσύνης λῶ, ὁ λαὸς δὲ ἐπ' αὐτῇ νενο
μοθέτηκεν, τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὸν τάξιν μελ
χισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κα

τὰ τὸν τοῦ λόγου ἀαρὼν λέγεσθαι; μετατιθε
μένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, δὲ ἀνάγκης καὶ νό
μου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγετε
ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέχηκεν, ἀφ' ἧς οὐ
δεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ. πρόδηλον
δὲ, ὅτι δὲ ἴδια ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν,
εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης μνήσθη
ἐλάλησεν. καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν
ἐστιν, ἡ κατὰ τὸν ὁμοιότητα μελχισεδέκ ἀ
νίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς ὁ κατὰ νόμον ἐν
τολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δυνάμιν
βίου ἀκαταλύτου. μαρτυρεῖ γὰρ, ὅτι οὐ
ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὸν τάξιν μελχισε
δέκ. ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης
ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές.
οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ
κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἣς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ,
καθ' ὅσον ἐ χωρὶς ὁρκωμοσίας. οἱ μὲν γὰρ
χωρὶς ὁρκωμοσίας ἄσιν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ
μετὰ ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐ
τὸν, ὤμοσε κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,

σὺν ἱερεῖ εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελ-
χισεδέκ. κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης
γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς, καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι
γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παρ-
αμένειν. ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶ-
να, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην, ὅθεν καὶ
σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερ-
χομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ
ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν
ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος,
κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψη-
λότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, ὃς οὐκ ἔχει
καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς,
πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας
ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ. τοῦτο γὰρ ἐποίη-
σεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος
γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας
ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ
τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον
ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ

τῆς θρόνου τῆς μεγαλοσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν
ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς,
ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος. πᾶς γὰρ
ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέειν δῶρα καὶ θυσίας
καθίσταται, ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον,
ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν
ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόν-
των κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, οἵτινες ὑπο-
δείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίω-
ν, καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς, μέλλων ἐπι-
τελεῖν τὴν σκηνήν. ὅρα γάρ, φησὶ, ποιήσεις
πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει. νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει, ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, διαθήκην καινὴν, οὐ κατὰ τὴν διαθήκην, ἣν ἐποίη-

Ὅτι παρέσται αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβοῦ μενός μου τὴν χεῖρα αὐτῶν, ὀφαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος. ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοὺς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι τοῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ἐν τῷ λέγειν καινὴν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην. τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας, καὶ τὶ ἅγιον κοσμικόν. σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ τὶ λυχνία, ἡ

τράπεζα, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἅ τις λέγεται ἁγία. μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ, ἡ λεγομένη ἁγία ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, περικεκαλυμμένην πάντῃ χρυσίῳ. ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης. ἐπιφέρουσι δὲ αὐτῇ χερουβὶν δόξης, ἃ κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον, περὶ ἃ οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων, εἰς ἣν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες. εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τὰ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, τὸν ἀλεκτρυόνος τὸ πτερόμενον ἅγιον, μένον περιπατοῦντα τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν, ὅτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης οὖσιν, ἥ τις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμενα κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν

V. Que ganaba la entrada del infierno

ὅσα τὴν καθήκοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, καὶ διὰ καθάρσεσι σαρκὸς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τοῦ μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, ὁ χειροποίητος, τουτέστιν, ὁ τούτου τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑρόμενος. εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ σπόδος δαμάλεως, ἁγιάζει τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάσει πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν, ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι. καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν, ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη,

θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεί μήποτε ἰσχύει, ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη, χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται. λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ μωσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων, μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου, καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον, καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισε, λέγων, τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. καὶ τὴν σκηνὴν δὲ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια, κρείττοσι θυσίαις, παρὰ ταύτας. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν, οὐδ' ἵνα πολλάκις προσ

φέρειν καὶ, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ, οὐκ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀφ' καταβολῆς κόσμου. νυνὶ δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, οὕτως καὶ ὁ χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

U. πολλῶν ἐν ἀναφορᾷ ἁμαρτιῶν ἐξαυτίκα recuse.

Νόμος γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς αὐταῖς θυσίαις, ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμενα, διὰ τὸ μηδὲν μίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους, ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. ἀδύνατον γὰρ, αἷμα ταύρων καὶ τράγων

ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον, λέγει, θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι, ὁλοκαυτώματα, καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. τότε εἶπον, ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς τὸ θέλημά σου. ἀνώτερον λέγων, ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν, καὶ ὁλοκαυτώματα, καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ εὐδόκησας, αἵ τινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται, τότε εἴρηκεν, ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς τὸ θέλημά σου, ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ, ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν, οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἅπαξ. καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵ τινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας. οὗτος δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος, ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ

θροὶ αὐτῶ ἐπωφόδιον ἔχων ποδῶν αὐτῶ. μιᾶς
γε προσφορᾶς ἐστι τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς
ἁγιαζομένους. μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον. μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι, αὕτη
ἡ διαθήκη, ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς, μετὰ
τὰς ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος, διδοὺς νό-
μους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ νοῦν δια-
νοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοὺς, καὶ τῶν ἁμαρ-
τιῶν, καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ
ἔτι. ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ
ἁμαρτίας. ἔχοντες οὖν ἀδελφοὶ παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι
Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον, καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦ
ἔστι, τοῦ σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς
παρρησίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐῤῥαντισ-
μένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονη-
ρᾶς. καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ,
κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλι-
νῆ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος. καὶ κατανοῶμεν

ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης, καὶ καλῶν
ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγω-
γὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρα-
καλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπε-
τε ἐγγίζοντα τὴν ἡμέραν. ἑκουσίως γὰρ ἁμαρ-
τανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνω-
σιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπο-
λείπεται θυσία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς
ὑπεναντίους. ἀθετήσας τις νόμον Μωσέως,
χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσι
ἀποθνήσκει, πόσῳ δοκεῖτε, δοκεῖ, χείρονος ἀξιω-
θήσεται τιμωρίας, ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπα-
τήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησά-
μενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος
ἐνυβρίσας. οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, ἐμοὶ ἐκδί-
κησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. καὶ
πάλιν, κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ. φοβερὸν,
τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. ἀναμιμνήσ-
κεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτι-
σθέντες, πολλὴν ἄσκησιν ὑπεμείνατε παθη-

V. Sed exhortantes

μάτων, τῶν καὶ ἐνδιδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι δι-
αβαλλόμενοι, ἵν' ἡ κοινωνοὶ τῶν ἔτως ἀναστρε-
φομένων γενηθῶσιν, καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου
συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόν-
των ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκο-
ντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν
ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβάλητε
οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθα-
ποδοσίαν μεγάλην. ὑπομονῆς γὰρ χρείαν
ἔχετε, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες, κο-
μίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον,
ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ. ὁ δὲ δί-
καιος ἐκ πίστεως ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείλητα-
ι, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐκ
ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως
εἰς περιποίησιν ψυχῆς. Ἐστι δὲ πίστις, ἐλπι-
ζομένων ὑπόστασις πραγμάτων, ἔλεγχος
οὐ βλεπομένων, ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν
οἱ πρεσβύτεροι. πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς
αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων
τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. πίστει πλείονα θυ-

σίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ,
δι' ἣς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος
τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ δι'
αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖ. πίστει Ἐνὼχ μετε-
τέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ηὑρίσκετο,
διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός, πρὸ γὰρ τῆς με-
ταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐαρεστηκέναι
τῷ θεῷ. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι.
πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ
θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθα-
ποδότης γίνεται. πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ
τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς
κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκο-
υ αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ
τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κλη-
ρονόμος. πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν
ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον, ὃν ἔμελλε λαμβά-
νειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμε-
νος ποῦ ἔρχεται. πίστει παῤῥῴκησεν εἰς γῆν τῆς
ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κα-
τοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκ-

κληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς. ὃν ἐδέχετο γὰρ τὴν τῶν θεμελίων ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός. πίστει καὶ αὐτὴ σπέρμα δυνάμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡσὰ ἄμμος, ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἀναρίθμητος. κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ πεισθέντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες, ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες, ἐμφανίζουσιν, ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι, νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν, ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν, ἡτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν. πίστει προσενήνοχεν ἀβραὰμ τὸν

ν.( )

Ισαὰκ

Ισαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν, ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, πρὸς ὃν ἐλαλήθη, ὅτι ἐν Ισαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα, λογισάμενος, ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγεῖραι δυνατὸς ὁ θεός, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ισαὰκ τὸν Ιακὼβ, καὶ τὸν Ησαῦ. πίστει Ιακὼβ ἀποθνήσκων, ἕκαστον τῶν υἱῶν Ιωσὴφ εὐλόγησε, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. πίστει Ιωσὴφ τελευτῶν, περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. πίστει μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. πίστει, μωϋσῆς μέγας γενόμενος, ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς φαραὼ, μᾶλλον ἐλόμενος συγκακοῦσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν αἰγύπτῳ θησαυρῶν, τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ χριστοῦ, ἀπέβλεπε γὰρ

Χεῖ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἐκ τῶν μισθωσόσιαν. πίστει κατέλιπεν οἶκον γονέων, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως, τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν. πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν. πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. πίστει τὰ τείχη Ἰερεχὼ κατέπεσεν, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη ὁ σωσάμενον τοὺς ἀπεδέξασαι, εἰρηνικῶς τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. καὶ τί ἔτι λέγω, ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ γεδεὼν βαράκ τε, καὶ σαμψὼν καὶ ἰεφθάε, δαβίδ τε καὶ σαμουὴλ, καὶ τοὺς προφήτας οἱ διὰ πίστεως κατεγωνίσαντο βασιλείας, ἠργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δυνάμεις πυρὸς, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοφύλων. ἔλαβον γυναῖκες ἐξ

ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν. ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς, ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι, καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς, καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες τὸν περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν ἀπαιόπτην ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν, καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε σταυρὸν,

11 Ὑπομονὴ χρεία

ὑπὲρ χρεία

ἀκμὴν καταφρονήσας, ἵν' δι' ἑξῆς τι θρόνου τοῦ θεοῦ ἐκάθισεν. ἀναλογίσασθαι γὰρ τὸν τοιούτον ὑπομεμενηκότα τοσαῦτα ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε, τοῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. οὕτω μίγδην αἵμασι τῷ ἀντιλατίσκειν, πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀντασκούμενοι, καὶ ἐκλείποντες τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, υἱέ μου μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μὴδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει. μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν, ὃν παραδέχεται. εἰ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός. τίς γὰρ ὅν ὑιὸς, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ. εἰ δὲ χωρὶς εἰσὶ παιδείας, οὗ μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι εἰσὶ, καὶ οὐχ υἱοί. εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας αἰδούμεθα παιδευτὰς, καὶ ἐντρεπόμεθα, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκεῖν αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιό

V. In diffidentia perfuasuadet, tangram.

τητος αὐτοῦ. πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης. ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης. διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας, καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον, ἐπισκοποῦντες, μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, μή τις ῥίζα πικρίας, ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί, μή τις πόρνος ἢ βέβηλος, ὡς ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. ἴσθι γὰρ, ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη. μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν. οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ, καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες

παρατίθεντο μὴ προσεπιθῶσι αὐτοῖς λόγον.
ὑπόφορον γὰρ διανοούμενον, κἂν ὀφείλον
θίῃ ἢ ὅρκον, ἐπιβολοῦσιν, ἢ βουλόμενοι κα
τατοξεύσωσι, ἢ οὔτοι φοβηθῶ τὸν θεὸν τὸ φανε
τὸ μόνον. μισθὸς ἄπαν, ἔκφυλος ἐμοὶ ἢ ἐν
φρόνῃ, ἀπὸ προσκαιρόδατι σὺν ὅρκῳ, καὶ
πόλει θεοῦ βαίνεν, ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,
καὶ μυριάσιν ἀγγέλων πανηγύρει, καὶ ἐκ
κλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμ
μένων, καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι
δικαίων τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας
μεσίτῃ ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ, κρεῖτ
τονα λαλοῦντι παρὰ τὸν ἄβελ. βλέπετε, μὴ πα
ραιτήσασθε τὸν λαλοῦντα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
ἔφυγον, τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι χρημα
τίζοντα, πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς, οἱ τὸν ἀπ' οὐρα
νῶν ἀποστρεφόμενοι, οὐ κ φυγὴ τοῦ τοῦ
ἐφάλλουσι τότε, εἰ ἐπὶ γῆς ἐπὶ γῆς, πόλλῳ, εἰ τε
ἀποξέτοῦ σάν, οὐ μόνον τοῦ γῆς, ἀπὸ καὶ
τὸν οὐρανόν. τὸ δὲ τι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σα
λευομένων τοῦ μετάθεσιν, ὡς πεποιημέ

V. ( )

νων, ἵνα μένῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. διὸ βα
σιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, χάρι
μεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θε
ῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας. καὶ γὰρ ὁ θεὸς 15
ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον. ἡ φιλαδελφία με
νέτω. ἡ φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε, διὰ
τούτης γὰρ λαθόντες τινὲς ξενίσαντες ἄγγελοι.
μεμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι,
τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώμα
τι. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαν
τος. πόρνους γὰρ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. ἀφιλάρ
γυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν.
οὐδὲ γὰρ ἄρκεν, οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή
σε ἐγκαταλίπω, ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέ
γειν, κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι,
τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. μνημονεύετε τῶν
ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβα
σιν τῆς ἀναστροφῆς. μιμεῖσθε τὴν πίστιν. ἰησοῦς
χρεὸς καὶ σήμερον, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶ
νας. διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περι

V. ρεφρεσκόνται

φέρεσθε. καλὸν γὰρ, χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, ἀ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες. ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν, οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες, ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας, εἰς τὰ ἅγια δι' τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαὸν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε. τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες. οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρομεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τουτέστι καρπὸν χειλέων, ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε, τοιαῦταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός. πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε αὐτοῖς· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες, ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες, ἀλυσιτε-

λὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν, πεποίθαμεν γὰρ, ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ἡμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως, καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς. ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ἐγράφη ἀπὸ Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.

V. καρτερεῖν ἐν ὁποῖ βόνῳ μὴ θλιβόμενοι

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ.

ΙΑΚΩΒΟΣ θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χρισοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς, ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες, ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἔχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος. ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου. ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. καυ-

χάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, ὁ δὲ πλούσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο. οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. μακάριος ἀνὴρ, ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι. ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἑλκόμενος, καὶ δελεαζόμενος. εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων,

παρ᾽ ὃ εἰκῆ παραπαγῶ, ἢ ποτὲ ἀποσκίε
σμα. βουλόμενος ἀπαλλάσσειν ἡμᾶς λόγῳ ἀλη
θείας, ἵν᾽ ἦμεν ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. ὥστε. ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν. ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς, δικαιοσύνην θεοῦ οὐ κατεργάζεται. διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν, καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραότητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶ, καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ, κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ. κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο, ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονοῦς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλινα

γωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. θρησκεία καθαρὰ, καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, αὕτη ἐστὶν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς, καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου. Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης. ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε αὐτῷ, σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε, ἐπὶ τὸ ὑποπόδιόν μου, καὶ οὐ διακρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ γίνεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν. ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου, πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας, ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυνα

πάσουσιν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐλκύσουσιν ὑμᾶς
εἰς κριτήρια; οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὰς γραφὰς ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε. εἰ δὲ προσωπολημψίαις ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς παραβάται. ὅς τις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσῃ δὲ ἑνί, γέγονε πάντων ἔνοχος. ὁ γὰρ εἰπὼν, μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καὶ, μὴ φονεύσῃς. εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσῃς δὲ, γέγονας παραβάτης νόμου. οὕτως λαλεῖτε, καὶ οὕτως ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μελλόντες κρίνεσθαι. ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος. καὶ καταλαγχάνει ἔλεος κρίσεως. τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δυνήσεται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, καὶ λιπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε, καὶ χορτάζεσθε, μὴ

δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος ἐστὶν καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. ἀλλ' ἐρεῖ τις, σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω. δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς εἷς ἐστι καλῶς ποιεῖς. καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι. θέλεις δὲ γνῶναι ὦ ἄνθρωπε κενὲ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; βλέπεις, ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη, καὶ ἐπλήρωθη ἡ γραφὴ, ἡ λέγουσα, ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. ὁρᾶτε τοίνυν, ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη, οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ὥσπερ

γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.

31. Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε ἀδελφοί μου, εἰδότες, ὅτι μεῖζον κρίμα λημψόμεθα. ποικίλα γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. εἰ δὲ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν, πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, ἡλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται. οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ. ἰδοὺ ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεένης. πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται, καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, τὴν γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι. ἀκατάσχετον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατοφόρου. ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας. ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χρὴ ἀδελφοί μου ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; οὐδὲ οὕτως ἐδυνήθη μία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ. τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν πραΰτητι σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε, καὶ ἐρίζεσθε ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε, καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης. ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθία, ἐκεῖ ἀκαταστασία, καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία, πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρη-

δάμασται

νικὴ, ἐπιπνοὶ, ὑβριστὴς, μισὴ ἐλεῖς καὶ καρ-
πῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος, κρί-
σεις δὲ δικαιοσύνης ἐν ἀρετῇ σπαρήσεται
4 ποιοῦσιν εἰρήνην. Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐν τοῦτῳ, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν, τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε. φονεύετε, καὶ ζηλοῦτε, καὶ δύνασθε ἐπιτυχεῖν. μάχεσθε, καὶ πολεμεῖτε, οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς. αἰτεῖτε, καὶ δὲ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν τοῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου, ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστίν. ὃς ἂν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε, ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα, ὃ κατῴκισεν ἐν ὑμῖν; μεῖζονα δὲ δίδωσι χάριν. διὸ τάσσεται ὑπὸ θεῷ, ἀντίκειται δὲ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν. ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας δίψυχοι. ταλαιπωρήσατε, καὶ πενθήσατε, καὶ κλαύσατε. ὁ γέ-

λως ὑμῶν εἰς πένθος μετατραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων ἀδελφοί. ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον. εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι. σὺ τίς εἶ, ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον; φοβήθητε νῦν οἱ λέγοντες, σήμερον καὶ αὔριον πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ ἐμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσομεν, οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον. ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη, ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν τοῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν, πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν. Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε καὶ ὀλολύζετε ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν

τῶν ἐπιφωνησάντων. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν. ὁ χρυσὸς ὑμῶν, καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν, ὡς πῦρ. ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐσπατα λήσατε. ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον, οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν. μακροθυμήσατε οὖν ἀδελφοὶ ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν. μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων ἀδελφοί, ἵνα μὴ καταληφθῆτε. ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας, ἀδελφοί μου, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι κυρίου. ἰδοὺ, μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας τὴν ὑπομονήν. ἠκούσατε, καὶ τὸν τέλος κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ κύριος καὶ οἰκτίρμων. πρὸ πάντων δὲ ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον. ἔστω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὐ, οὐ, ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε. κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω. εὐθυμεῖ τις, ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος, κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο

Universidad de Deusto Biblioteca

τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὗσεν, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς. ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω, ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Τοῦ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ἐπιστολῆς τέλος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ Α.

ΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς πόντου, γαλατίας, καππαδοκίας, ἀσίας καὶ βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος,

εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ χριστοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν, διὰ ἀναστάσεως Ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον, καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς, εἰς ὑμᾶς τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ, ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως, πολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν καὶ τιμὴν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ χριστοῦ, ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν, περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν, καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται, οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάρι-

ευτ⊙ προσκτάσαντες, ἐρευνῶντες εἰς τίνα,
ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου, τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα
χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν παθή-
ματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας, οἷς ἀπε-
καλύφθη, ὅτι οὐ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διακόνουν
αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν, διὰ τῶν εὐαγγε-
λισαμένων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀπεστα-
λμένῳ ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι
παρακύψαι. διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας
τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπί-
σατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκα-
λύψει Ἰησοῦ χριστοῦ, ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συν-
σχηματζόμενοι τοῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν
ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα
ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστρο-
φῇ γενήθητε. διότι γέγραπται, ἅγιοι γένεσθε,
ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμι. καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε
τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκά-
στου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρό-
νον ἀναστράφητε, εἰδότες, ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀρ-
γυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμ-

μῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ
αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, χριστοῦ,
προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φα-
νερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑ-
μᾶς, τοὺς δι' αὐτὸν πιστεύοντας εἰς θεὸν, τὸν ἐ-
γείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δ-
δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν, καὶ ἐλπίδα εἶναι
εἰς θεόν. τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑ-
πακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος, εἰς φιλα-
δελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας
ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννη-
μένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου,
διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ, καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶ-
να. διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα
δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ
χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν, τὸ δὲ ῥῆμα κυ-
ρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ
εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶ- 2
σαν κακίαν, καὶ πάντα δόλον, καὶ ὑποκρί-
σεις, καὶ φθόνους, καὶ πάσας καταλαλιὰς, ὡς
ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα

λα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε. ἤδη
περιγινώσκοντες, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. ὃν προσ-
ερχόμενοι λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδε-
δοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον
καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος
πνευματικὸς, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι
πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ,
ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλε-
κτὸν, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ
καταισχυνθῇ. ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν
ἀπειθοῦσι δὲ λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκο-
δομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.
καὶ λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα σκανδάλου,
οἱ πταίοντες τῷ λόγῳ, ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ
ἐτέθησαν. ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευμα,
ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς διαγγέλλητε τοῦ
ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς. οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς
θεοῦ. οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύοντες, δοξάσωσι τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον, εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις, εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν, ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν. ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι θεοῦ. πάντας τιμήσατε. τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε. τὸν θεὸν φοβεῖσθε. τὸν βασιλέα τιμᾶτε. οἱ οἰκέται ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν

θησιν διὰ ὑπερβολὴν τῆς λύπης πάσχων ἀθέ-
μιτον. πολὺν γὰρ χρόνον, ἃ ἁμαρτάνοντες καὶ κα-
τεφρονοῦντες ὑπομένετε; ἀλλ' ἃ ἀγαθοποιοῦν-
τες, καὶ πάσχοντες ὑπομένετε, τοῦτο γὰρ χάρις
παρὰ θεῷ. εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χρι-
στὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων
ὑπογραμμὸν, ἵνα ἀκολουθήσητε τοῖς ἴχνε-
σιν αὐτοῦ, ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέ-
θη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. ὃς λοιδορούμε-
νος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, πα-
ρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως. ὃς τὰς ἁμαρ-
τίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνέφερεν ἐν τῷ σώματι
αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπο-
γενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν, οὗ τῷ μώ-
λωπι αὐτοῦ ἰάθητε. ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλα-
νώμενοι, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμε-
νὰ, καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

3 Ὁμοίως οἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύοντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν, ὧν ἔσται οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐν πλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίου, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ, τοῦ πραΰου καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές. οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ θεὸν, ἐκόσμουν ἑαυτὰς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπήκουεν τῷ Ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι, μηδεμίαν πτόησιν. οἱ ἄνδρες ὁμοίως συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοις χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. ὁ γὰρ θέλων

Universidad de Deusto Biblioteca

ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθάς,
παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ
χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον. ἐκκλινά-
τω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν. ζη-
τησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν. ὅτι οἱ
ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐ-
τοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ κυρίου
ἐπὶ ποιοῦντας κακά. καὶ τίς ὁ κακώσων ὑ-
μᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε; ἀλ-
λ' καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι.
τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ τα-
ραχθῆτε, κύριον δὲ τὸν θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν. ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολο-
γίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς
ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ πραότητος καὶ φό-
βου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ
καταλαλεῖσθε ὑμῶν, ὡς κακοποιῶν, κα-
ταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀ-
γαθὴν ἐν χριστῷ ἀναστροφήν. κρεῖττον γὰρ ἀ-
γαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
πάσχειν, ἢ κακοποιοῦντας, ὅτι καὶ χριστὸς ἅ-

παξ ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ἔπαθεν, δίκαιος ὑπὲρ
ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανα-
τωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι,
ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευ-
θεὶς, ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἅπαξ
ἐξεδέχετο ἡ θεοῦ μακροθυμία, ἐν ἡμέραις
νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλί-
γοι, τουτέστιν, ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδα-
τος, ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ
συνείδησις ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι'
ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ
τοῦ θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων
αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρ- 4
κί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε,
ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας,
εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ
θελήματι θεοῦ, τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι
χρόνον. ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρῳχηκὼς
χρόνος τοῦ βίου, τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσα-

ωσι, πορευομένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συνδρομούντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες, οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσιν μὲν κατὰ ἄνθρωπον σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι. πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν. σωφρονήσατε οὖν, καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς, πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν, φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμοῦ. ἕκαστος, καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ. εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ, εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ἧς χορηγεῖ ὁ θεός, ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει, πρὸς πειρασμὸν

πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς χριστοῦ παθήμασι. χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται, κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γὰρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος. εἰ δὲ ὡς χριστιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ὅτι καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ὑμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ ὁ δίκαιος μόλις σῴζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίσει παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ, ὁ συμπρεσβύτερος, καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτε-

θαι δόξης κοινωνοὶ, ποιμάνατε τὸν ἐν ὑμῖν
ποίμνιον τοῦ χριστοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκα-
στῶς, ἀλλ' ἑκουσίως, μὴ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ
προθύμως, μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλη-
ρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τῶν ποιμνίων. καὶ
φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποιμένος, κομιεῖσθε τὸν
ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. ὁμοίως νεω-
τεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις, πάντες δὲ ἀλ-
λήλοις ὑποτασσόμενοι. τὸν ταπεινοφροσύνην
ἐγκομβώσασθαι, ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντι-
τάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ταπει-
νώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ,
ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, πᾶσαν τὴν μέρι-
μναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐ-
τῷ μέλει περὶ ὑμῶν. νήψατε, γρηγορήσατε,
ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων
ὠρυόμενος περιπατεῖ, ζητῶν τίνα καταπίῃ. ᾧ
ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ
τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότη-
τι ἐπιτελεῖσθαι. ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέ-
σας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χρι-

στῷ ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει
ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει, αὐτῷ ἡ
δόξα, κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
διὰ σιλουανοῦ ὑμῖν πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζο-
μαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα. παρακαλῶν καὶ ἐπι-
μαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ, εἰς
ἣν ἱστήκατε. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν βαβυλῶνι
συνεκλεκτὴ, καὶ μάρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάζε-
σθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν
πᾶσι τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀμήν.

ΠΕΤΡΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Συμεὼν πέτρος, δοῦλος καὶ
ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ τοῖς
ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πί-
στιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡ-
μῶν, καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χρι-
στοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπι-
γνώσει τοῦ θεοῦ, καὶ ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ὡς πάντα

ὑμῖν τοῦ θεοῦ δυνάμει αὐτοῦ, τὰ πρὸς ζωὴν
καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ
ἀρετῆς, δι᾽ ὧν τὰ τίμια καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τὴν ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀπράκτους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. ᾧ δὲ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. διὸ μᾶλλον ἀδελφοὶ σπουδάζετε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν, καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι. ταῦτα γὰρ ποι-

οῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε. οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ᾽ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, εἰδὼς, ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τῶν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες, ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ᾽ ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν,

Universidad de Deusto
Biblioteca

ὀξὺ ἐρανοῦ ἐνιχθέσαν, σαὶ αὐξῆ ὄντι ἐν ταῖς
ὄρε τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸ προ-
φητικὸν λόγον. ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχον-
τες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ,
ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνα-
τείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, τοῦτο πρῶτον γι-
νώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς, ἰδίᾳ
ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. οὐ γὰρ θελήματι ἀνθ-
ρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύ-
ματος ἁγίου φερόμενοι, ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι
θεοῦ ἄνθρωποι. Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπρο-
φῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδο-
διδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις
ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην
ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώ-
λειαν, καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτοῖς
ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφη-
μηθήσεται, καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑ-
μᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ
ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. εἰ γὰρ
ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο,

ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας, παρέδωκεν
εἰς κρίσιν τετηρημένους, καὶ ἀρχαίου κόσμου
οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον νῶε δικαιοσύ-
νης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσ-
μῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, καὶ πόλεις Σοδόμων
καὶ Γομόῤῥας τεφρώσας, καταστροφῇ κατέ-
κρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβῶν τε-
θεικώς. καὶ δίκαιον λώτ, καταπονούμενον
ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀνα-
στροφῆς, ἐῤῥύσατο. βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ
δίκαιος ἐνκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν
ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐ-
βασάνιζεν. οἶδε κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασ-
μοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως
κολαζομένους τηρεῖν, μάλιστα δὲ τοὺς ὀπί-
σω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευ-
ομένους, καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας. τολμη-
τὰ, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφη-
μοῦντες, ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζο-
νες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ κυρίῳ
βλασφημον κρίσιν. οὗτοι δὲ ὡς ἄλογα ζῶα

φυσικὰ γεγενημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθορὰν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφὴν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος, καὶ ἀκατάπαυστον ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστήρικτος, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα, καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ. ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ἔλεγξιν δὲ ἴσχεν ἰδίας παρανομίας, ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. ματαιότητος γὰρ φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις, τοὺς ὄντως ἀποφεύγοντας, τοὺς ἐν

πλάνῃ ἀναστρεφομένους, ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς. ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου, ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου, καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς, μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. συμβέβηκεν δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέρεσμα, καὶ ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.

Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολὴν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, μνησθῆναι τῶν προῃρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς, τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος, τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν

ἐπιθυμίας πορευόμενοι, καὶ λέγοντες, πῶς ὅτι ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' οὗ γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ, ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσί, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. ἥξει δὲ ἡμέρα κυρίου, ὡς κλέπτης ἐν νυκτί, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται. τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑμᾶς

ἐν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται. καινοὺς δὲ οὐρανοὺς, καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. διὸ ἀγαπητοί ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι, καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ. καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖσθαι, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστι δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. ὑμεῖς οὖν ἀγαπητοὶ προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰη

σῦ χριστῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν, καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. ἀμήν. Τέλος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ καταγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν, ὃ ἑωράκαμεν, καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν. καὶ ἡ κοινωνία δὲ, ἡ ἡμέτερα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἐπαγγελία, ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐ-

τοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστι, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν. ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαίρει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. ἐὰν εἴπωμεν, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε, καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν χριστὸν δίκαιον. καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐγνώκαμεν αὐ-
τὸν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων, ἔγ-
νωκα αὐτὸν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν,
ψεύστης ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. ὃς
δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ
ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκο-
μεν, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. ὁ λέγων ἐν αὐτῷ
μένειν, ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ
αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν. ἀδελφοὶ, οὐκ ἐντο-
λὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλὰ ἐντολὴν πα-
λαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ πα-
λαιά ἐστιν ὁ λόγος, ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς. πάλι-
ν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀλη-
θὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγε-
ται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. ὁ λέ-
γων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μι-
σῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάν-
δαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδ-
ελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ σκο-
τίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε, ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ

σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. γράφω
ὑμῖν τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρ-
τίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν πατέρες,
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν
νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. γρά-
φω ὑμῖν παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔ-
γραψα ὑμῖν πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρ-
χῆς. ἔγραψα ὑμῖν νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε,
καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκα-
τε τὸν πονηρόν. μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον,
μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κό-
σμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ,
ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρ-
κὸς, καὶ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλα-
ζονεία τοῦ βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς,
ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παρά-
γεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ. ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλη-
μα τοῦ θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα. παιδία,
ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ, καὶ καθὼς ἠκούσατε, ὅτι ὁ
ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολ-
λοὶ γεγόνασιν, ὅθεν γινώσκομεν, ὅτι ἐσχάτη

τὴν ὥραν ἐκείνην. οἱ ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν
ἐξ ἡμῶν. εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν
ἂν μεθ' ἡμῶν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν, ὅτι
οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔ
χετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. οὐκ ἔγρα
ψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅ
τι οἴδατε αὐτήν. καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς
ἀληθείας οὐκ ἔστι. τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρ
νούμενος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ
ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν.
πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. ὑ
μεῖς οὖν ὃ καὶ ἐστι ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέ
τω. ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἀκούετε,
καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ, καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε,
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγέ
λατο ὑμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. ταῦτα ἔγ
ραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. καὶ
ὑμεῖς τὸ χρῖσμα, ὃ εἰλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμ
ῖν μένει. καὶ οὐ χρείαν ἔχετε, ἵνα τις διδάσ
κῃ ὑμᾶς, ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρῖσμα διδάσκει
ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ ἔσ

τι ψεῦδος. καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μένετε
ἐν αὐτῷ. καὶ νῦν τεκνία μένετε ἐν αὐ
τῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν,
καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε, ὅτι δίκαιός ἐστι, γινώσκε
τε, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐ
τοῦ γεγέννηται. Ἰδετε, ποταπὴν ἀγάπην 3
δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ, ἵνα τέκνα θεοῦ κλη
θῶμεν, διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ὑμᾶς,
ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα θεο
ῦ ἐσμὲν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη, ὅτι ἐσόμεθα.
οἴδαμεν δὲ, ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ
ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν, καθὼς ἐστι. καὶ
πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ,
ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστι. πᾶς
ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν
ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδα
τε, ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτί
ας ἡμῶν ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι.
πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτάνει. πᾶς ὁ
ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνω

κῃ αὐτόν. τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς. ὁ
ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι, καθὼς
ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν
ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος
ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα
λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ γεγεννημέ
νος ἐκ τοῦ θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν,
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά ἐστι
τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου.
πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ὅτι
αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία, ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρ-
χῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς Κάιν ἐκ
τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα
αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
δίκαια. μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ
σᾶς ὑμᾶς ὁ κόσμος. ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι μετα
βεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι
ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. ὁ μὴ ἀγαπῶν

τὸν ἀδελφόν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ
μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος
ἐστί. καὶ οἴδατε, ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος
οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν.
ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖ
νος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε, καὶ
ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυ
χὰς τιθέναι. ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου,
καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ
κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ
ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; τεκνία μου, μὴ
ἀγαπῶμεν λόγῳ, μὴ δὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ
ἀληθείᾳ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐκ τῆς ἀλ
ηθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν
τὰς καρδίας ἡμῶν. ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ
ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς
καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. ἀγαπη
τοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡ
μῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, καὶ ὃ
ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ

ἐνάντιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολήν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι μένει ἐν ἡμῖν ἐκ τοῦ πνεύματος, οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. πᾶν πνεῦμα, ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστι. καὶ πᾶν πνεῦμα, ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστι. καὶ τοῦτο ἐστὶν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε, ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί, διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν.

ὁ γινώσκων τὸν θεὸν, ἀκούει ἡμῶν. ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστι. καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει τὸν θεόν. ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ἠγάπησεν ἡμᾶς ὁ θεὸς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται. ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς

τιθιάμεθα, καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέ-
σταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. ὃς ἂν ὁμολογη-
σῃ, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐ-
τῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκα-
μεν, καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχει ὁ
θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστί, καὶ ὁ μένων ἐν
τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ.
ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα
παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως
ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ
κόσμῳ τούτῳ. φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ,
ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον,
ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει. ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τε-
τελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐ-
τόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τι-
νες εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν. ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν
θεὸν, ὃν οὐκ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν;
καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ,
ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδ-

ελφὸν αὐτοῦ. Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐ-
στὶν ὁ χριστὸς, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. καὶ πᾶς ὁ
ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεν-
νημένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτῳ γινώσκομεν,
ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν
θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τη-
ρῶμεν. αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. καὶ αἱ ἐντολαὶ
αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννη-
μένον ἐκ τοῦ θεοῦ, νικᾷ τὸν κόσμον. καὶ αὕ-
τη ἐστὶν ἡ νίκη, ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πί-
στις ἡμῶν. τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ
μὴ ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ;
οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος,
Ἰησοῦς χριστὸς, οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν
τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι. καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι
τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια.
ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρα-
νῷ, πατὴρ, λόγος, καὶ πνεῦμα ἅγιον, καὶ οὗ-
τοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυ-
ροῦντες ἐν τῇ γῇ, πνεῦμα καὶ ὕδωρ καὶ αἷμα,

καὶ οἱ ὤν εἰς τὸν ὑν ἐστιν. εἰ τὴν μαρτυρίαν
τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ
θεοῦ μείζων ἐστιν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία
τοῦ θεοῦ, ἣν μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἔχει τὴν μαρ-
τυρίαν ἐν ἑαυτῷ. ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ, ψεύ-
στην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς
τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυ-
ρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς, καὶ
αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. ὁ ἔχων τὸν
υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν. ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ,
τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς
πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε
ὅτι, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε, καὶ ἵνα πιστεύη-
τε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν
ἡ παῤῥησία, ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι εἴ τι
αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡ-
μῶν. καὶ ἐὰν οἴδαμεν, ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἂν
αἰτώμεθα, οἴδαμεν, ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήμα-
τα, ἃ ἠτήσαμεν παρ' αὐτοῦ. ἐάν τις ἴδῃ

τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρ-
τίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐ-
τῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον.
ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον, οὐ περὶ ἐκείνης
λέγω, ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία, ἁμαρτία ἐ-
στιν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. οἴδα-
μεν, ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁ-
μαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ἑ-
αυτὸν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. οἴδαμε-
μεν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος
ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν, ἵνα γι-
νώσκομεν τὸν ἀληθινόν. καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ
ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, οὗτός ἐστιν
ὁ ἀληθινὸς θεὸς, καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος. τεκνία,
φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΟΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ γινώσκοντες τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. ἔσται καθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ. ἐχάρην λίαν, ὅτι εὕρηκα ἐκ τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν ἐρωτῶ σε κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε, ὅτι πολλοὶ πλά

νοι ἐξῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκὶ, οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυτοὺς, μὴ ἀπολέσωμεν, ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, θεὸν οὐκ ἔχει. ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε. ὁ γὰρ λέγων χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ.

Πρεσβύτερος γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐοδοῦσθαι, καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦται σου ἡ ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σε τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς, ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ εἰς τοὺς ξένους, οἱ ἐμαρτύρησαν σε τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις, προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. ἔγραψα τῇ ἐκκλη-

σίᾳ, ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς. καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, ὅς τε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, ὁ δὲ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν θεόν. δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας. καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδατε, ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι. πολλὰ εἶχον γράψαι, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι. ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΟΥΔΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

Ιούδας Ιησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ιακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ χριστοῦ τετηρημένοις, κλητοῖς. ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη, καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. παρεσέλυσαν γὰρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην θεὸν, καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι. ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος λαὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ

τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν. ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι, σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωυσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν, ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. οὗτοι δὲ, ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καΐν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν, σπιλάδες, συνευω-

χόμενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νε-
φέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων περιφερόμε-
νοι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀπο-
θανόντα, καὶ ἐκριζωθέντα, κύματα ἄγρια
θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύ-
νας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους,
εἰς αἰῶνα τετήρηται. προειφήκασι δὲ καὶ τέ-
τοις ἔβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων, Ἰδοὺ
ἦλθε κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, ποιε-
ῖσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐλέγξαι πάν-
τας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργω-
ν ἀσεβείας αὐτῶν, ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ
πάντων τῶν σκληρῶν, οἷς ἐλάλησαν κατ' αὐ-
τοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ,
μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν
πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρ-
ογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφελείας χά-
ριν. ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν ῥημά-
των τῶν προῃρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι ἔλεγον
ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαί-
κται,

κται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευό-
μενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιο-
ρίζοντες ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. ὑμεῖς δὲ
ἀγαπητοὶ, τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποι-
κοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ
προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρεῖ-
τε, προσδεχόμενοι τὸν ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς μὲν ἐλεᾶ-
τε διακρινόμενοι, οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ πυ-
ρὸς ἁρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ σαρ-
κὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. τῷ δὲ δυναμένῳ
φυλάξαι αὐτοὺς ἀπταίστους, καὶ στῆσαι κατενώ-
πιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει,
μόνῳ σοφῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ με-
γαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, νῦν καὶ εἰς πάν-
τας τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

I

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Αποκάλυψις Ἰησοῦ χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ, τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, ὅς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅσα εἶδε. μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα. ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς, Ἰωάννης τοῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις τοῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὤν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ χριστοῦ. ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς, καὶ λύσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρ-

τιῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν καὶ ἱερεῖς τῷ θεῷ, καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν. καὶ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, ναί, ἀμήν. ἐγώ εἰμι τὸ α, καὶ τὸ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ κύριος, ὁ ὤν καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος ὁ παντοκράτωρ. ἐγὼ Ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει, καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ χριστοῦ. ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην, ὡς σάλπιγγος, λεγούσης, ἐγώ εἰμι τὸ α, καὶ τὸ ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. καὶ ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον τοῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, εἰς Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρνην, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλαδελφίαν, καὶ εἰς

λαοδικείας. καὶ ἐπέστρεψα βλέπων τὴν φω
νὴν, ἥ τις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ. καὶ ἐπιστρέψας
εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, καὶ ἐν μέσῳ τῶν
λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον
ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς
ζώνην χρυσῆν. ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ τρί
χες λευκαὶ, ὡσὲὶ ἔριον λευκὸν, ὡς χιών. καὶ οἱ
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, ὡς φλὸξ πυρός. καὶ οἱ πόδες
αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ
πεπυρωμένοι. καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ, ὡς φωνὴ ὑδά
των πολλῶν. καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ
χειρὶ ἀστέρας ἑπτὰ, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη.
καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν δυ
νάμει αὐτοῦ. καὶ ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρὸς, καὶ ἐπέθηκεν τὴν
δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ, λέγων μοι, μὴ
φοβοῦ, ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, καὶ ὁ
ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἔχω τὰς κλεῖ
δας τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου. γράψον, ἃ εἶδες,

καὶ ἃ εἰσὶν, καὶ ἃ μέλλει γενέσθαι μετὰ ταῦτα,
τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, οὓς εἶδες ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς.
οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσὶ
καὶ ἑπτὰ λυχνίαι, ἃς εἶδες, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰ
σί. Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐφεσίνης ἐκκλησίας γρά
ψον, τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέ
ρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν, ἐν μέ
σῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν. οἶδα τὰ
ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον σου, καὶ τὴν ὑπομονήν
σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακοὺς, καὶ ἐπει
ράσω τοὺς φάσκοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους, καὶ οὐκ εἰ
σί. καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς, καὶ ἐβάστασας, καὶ
ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας, καὶ οὐ κεκμηκας. ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι
τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. μνημο
νεύετε οὖν, πόθεν ἐκπέπτωκας, καὶ μετανόη
σον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον. εἰ δὲ μὴ,
ἔρχομαί σοι τάχυ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν
σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανόη
σῃς. ἀλλὰ τοῦτο ἔχει, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα

τῶν νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. ὁ ἔχων οὖς ἀκου-
σάτω, τί τὸ πνεῦμα λέγει τοῖς ἐκκλησίαις.
τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς
ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ. καὶ
τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας σμυρναίων γράψον,
τάδε λέγει ὁ πρῶτος, καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο
νεκρὸς, καὶ ἔζησεν. οἶδά σου τὰ ἔργα,
καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν, πλούσιος δὲ
εἶ, καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν λεγόντων ἑαυ-
τοὺς εἶναι Ἰουδαίους καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συνα-
γωγὴ τοῦ σατανᾶ. μηδὲν φοβοῦ, ἃ μέλλεις πά-
σχειν. ἰδοὺ μέλλει βαλεῖν ὑμᾶς ὁ διάβο-
λος εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἕξετε θλῖ-
ψιν ἡμέρας δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου,
καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. ὁ ἔχων
οὖς ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦμα λέγει τοῖς ἐκ-
κλησίαις. ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θα-
νάτου τοῦ δευτέρου. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περ-
γάμῳ ἐκκλησίας γράψον, τάδε λέγει ὁ ἔχων
τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν. οἶ-
δα τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρό-

νος τοῦ σατανᾶ, καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου,
καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου. καὶ ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐν αἷς, ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πι-
στὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ
ὁ σατανᾶς. ἀλλ' ἔχω κατά σου ὀλίγα, ὅτι ἔχε-
τε ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαὰμ, ὃς
ἐδίδασκεν ἐν τῷ Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδα-
λον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδω-
λόθυτα, καὶ πορνεῦσαι. οὕτω ἔχεις καὶ σὺ κρα-
τοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν νικολαϊτῶν, ὃ
μισῶ. μετανόησον, εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι τα-
χὺ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ
τοῦ στόματός μου. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω, τί τὸ
πνεῦμα λέγει τοῖς ἐκκλησίαις. τῷ νικῶντι
δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμ-
μένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ
ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμέ-
νον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. καὶ τῷ
ἀγγέλῳ τῆς Θυατείρων ἐκκλησίας γράψον,
τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ, ὡς φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐ-

τῶ ὁμοιοι χαλκολιβάνῳ. οἶδά σου τὰ ἔργα
καὶ τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν διακονίαν, καὶ τὴν
πίστιν, καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου,
καὶ τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. ἀλλ' ἔχω
κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἐᾶς τὴν γυναῖκα Ἰεζα
βὲλ, τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆτιν, διδά
σκειν, καὶ πλανᾶσθαι ἐμοὺς δούλους, πορνεῦ
σαι, καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν. καὶ ἔδωκα αὐτῇ
χρόνον, ἵνα μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας αὐ
τῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. ἰδοὺ ἐγὼ βάλλω αὐ
τὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐ
τῆς, εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσω
σιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς
ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ. καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ
ἐκκλησίαι, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ
καρδίας, καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔρ
γα ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυ
ατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύ
ταν, καὶ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθη τῆς Σα
τανᾶ, ὡς λέγουσιν, οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βά
ρος, πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε, ἄχρις οὗ ἂν ἥ

ξω. καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα
μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ
ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ
σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα
παρὰ τοῦ πατρός μου, καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέ
ρα τὸν πρωϊνόν. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦ
μα λέγει τοῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον, τάδε λέ
γει ὁ ἔχων τὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ
ἀστέρας. οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι τὸ ὄνομα ἔχεις,
ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν, καὶ στη
ρίζον τὰ λοιπὰ, ἃ μέλλει ἀποθανεῖν. οὐ γὰρ εὕρη
κά σου ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ. μνημόνευε οὖν, πῶς εἴληφας, καὶ ἤκου
σας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. ἐὰν οὖν μὴ
γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπί σε ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ
γνῷς, ποίαν ὥραν ἥξω ἐπί σε. ἔχεις ὀλίγα
ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσιν, οἱ οὐκ ἐμόλυναν
τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσιν
μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ὁ νικῶν
οὕτω περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ

οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ βίβλου
τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσομαι τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω, τί τὸ
πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ
τῆς ἐν φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον, τάδε
λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖ-
δα τοῦ δαβίδ, ὁ ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς κλείε-
ι, καὶ κλείων, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει. οἶδά σου τὰ ἔρ-
γα, ἰδὸ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳγ-
μένην, καὶ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν,
ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου
τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. ἰδοὺ
δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ τῶν λε-
γόντων αὐτοὺς ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν,
ἀλλὰ ψεύδονται. ἰδὸ ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα ἥξου-
σιν, καὶ προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν
σου, καὶ γνῶσιν, ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε, ὅτι ἐτή-
ρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω
ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι
ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην, πειράσαι τοὺς κατοικοῦν-

τας ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδὸ ἔρχομαι ταχύ, κράτει, ὃ ἔχε-
τε, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. ὁ νικῶν,
ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ
ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι. καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ
ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ
μου τῆς καινῆς ἱερουσαλὴμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου
τὸ καινόν. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦ-
μα λέγει τοῖς ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐκκλησίας λαοδικείας γράψον, τάδε λέγει
ἀμὴν ὁ μάρτυς, ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, ἡ ἀρχὴ
τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ. οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι
οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός, ὄφελον, ψυχρὸς εἶκες
ἢ ζεστός. οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς
οὔτε ζεστός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός
μου, ὅτι λέγεις, ὅτι πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλού-
τηκα, καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας, ὅτι σὺ
εἶ ὁ ταλαίπωρος, καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς, καὶ τυ-
φλὸς καὶ γυμνός. συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι
παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς, ἵ-
να πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ,

καὶ μὴ φανῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλούριον ἔγχρισον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς. ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω, καὶ παιδεύω. ζήλωσον οὖν, καὶ μετανόησον. ἰδοὺ, ἵστηκα ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ κρούω. ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦ-
4 μα λέγει τοῖς ἐκκλησίαις. Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, ἣν ἤκουσα, ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγουσα, ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι, ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι, καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος. καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰασπίδι, καὶ σαρδίνῳ. καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου, ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. καὶ κυκλό-

θεν τοῦ θρόνου θρόνοι κδ', καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους κδ', πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἔχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναὶ, καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς, καιόμενοι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ. καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία κρυστάλλῳ. καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου, καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῷα, γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι. καὶ τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ. καὶ τὸ τρίτον ζῷον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου. καὶ τὸ τέταρτον ζῷον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. καὶ τέσσαρα ζῷα, ἓν καθ' ἑκὸν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, καὶ ὄσσοις γέμοντα ὀφθαλμῶν. καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντες, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος κύριος ὁ θεὸς, ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν, καὶ ὁ ὤν, καὶ ὁ ἐρχόμενος. καὶ ὅταν δώσουσιν

τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν, καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. πεσοῦνται οἱ κδ πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες, ἄξιος εἶ κύριε λαβεῖν τὴν δόξαν, καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δυναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶ, καὶ ἐκτίσθησαν. Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ, τίς ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό. καὶ ἔκλαιον πολὺ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι, καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπων αὐτό. καὶ εἷς τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, μὴ κλαῖε, ἰδοὺ

ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς ἰουδὰ, ἡ ῥίζα δαβὶδ ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰ ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου, καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς, ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, οἵ εἰσι τὰ τοῦ θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἦλθε, καὶ εἴληφε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ οἱ κδ πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας, καὶ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων, καὶ ᾖδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες, ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης, καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἴδον,

καὶ ἤκτο φωνὴν ἀγίων πολλῶν λυκλόθεν
τῆς θρόνου, καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ
ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, ἄξιόν
ἐστιν ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δυναμιν καὶ πλοῦτον, καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν, καὶ
τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. καὶ πᾶν κτίσμα, ὃ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ ὑπο
κάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐστὶν, καὶ τὰ ἐν
αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας, τῷ καθημένῳ
ἐπὶ τῷ θρόνῳ, καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τι
μὴ, καὶ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον, ἀμήν.
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν τοῖς ζῶντας εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ
6 νων. Καὶ εἶδον, ὅτι ἤνοιξε τὸ ἀρνίον ἕν
ἐκ τῶν σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τέσ
σάρων ζώων, λέγοντος, ὡς φωνὴ βροντῆς,
ἔρχου, καὶ βλέπε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευ
κὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον,
καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ
ἵνα νικήσῃ. καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τῆς

δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζῴου, λέγοντος
ἔρχου, καὶ βλέπε. καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρ
ρὸς, καὶ τοῖς καθημένοις ἐπ' αὐτῷ ἐδόθη αὐτῷ
λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἵνα ἀλλή
λους σφάξωσι, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγά
λη. καὶ ὅτε ἔλυσε τὴν τρίτην σφραγῖδα, ἤκου
σα τοῦ τρίτου ζῴου, λέγοντος, ἔρχου, καὶ βλέπε.
καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμε
νος ἐπ' αὐτῷ, ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ
ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων, λέ
γουσαν, χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοί
νικες κριθῆς δηναρίου, καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν
ἔλαιον μὴ ἀδικήσῃς. καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφρα
γῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τε
τάρτου ζῴου, λέγουσαν, ἔρχου, καὶ βλέπε.
καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθή
μενος ἐπάνω, ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος, καὶ ὁ
ᾅδης ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐδόθη αὐτοῖς
ἐξουσία ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς
ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ
ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. καὶ ὅτε ἔλυσε τὴν πέμ

πόλιν σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστη-
ρίου ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν, ἣν εἶχον, καὶ ἔκ-
κραξαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, ἕως πότε ὁ
δεσπότης ὁ ἅγιος, καὶ ἀληθινὸς, ὁ κρίνεις, καὶ
ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούν-
των ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ
λευκαὶ, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς, ἵνα ἀναπαύσωνται
ἔτι χρόνον μικρὸν, ἕως οὗ πληρώσουται καὶ οἱ
σύνδουλοι αὐτῶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ
μέλλοντες ἀποκτένεσθαι, ὡς καὶ αὐτοί. καὶ εἶ-
δον, ὅτι ἐνοίξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην,
καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ἐ-
γένετο μέλας, ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελή-
νη ἐγένετο, ὡς αἷμα. καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ
ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλυν-
θοὺς αὐτοῦ, ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη. καὶ οὐρα-
νὸς ἀπεχωρίσθη, ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον. καὶ
πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθη-
σαν. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες,
καὶ οἱ πλούσιοι, καὶ οἱ χιλίαρχοι, καὶ οἱ δυνατοὶ,

καὶ πᾶς δοῦλος, καὶ πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑ-
αυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν
ὀρέων, καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς πέτραις,
πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προ-
σώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ
ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα
ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δυνήσεται
σταθῆναι. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσ- 7
σαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γω-
νίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀ-
νέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ
τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ
παν δένδρον. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀ-
νεβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφρα-
γῖδα θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγά-
λῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐ-
τοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν,
λέγων, μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν
θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι σφραγίσω-
μεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώ-
πων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐ-

σφραγισμένων, μυριάδες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ. ἐκ φυλῆς Ἰούδα ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Ῥουβὶμ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Γὰδ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Νεφθαλὶμ, ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Μανασσῆ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Συμεὼν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Λευὶ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Ἰσσαχὰρ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν ιβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδὲ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸ οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν, καὶ λαῶν, καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένοι στολὰς λευκὰς καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, ἡ σωτηρία

τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἐστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου, καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες, ἀμήν. ἡ εὐλογία, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ εὐχαριστία, καὶ ἡ τιμὴ, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι, οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνες, καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ ἔρημα αὐτῷ, κύριε, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ μοι, οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου, σκηνώσει ἐπ' αὐτοὺς, οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα. ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον

σον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτοὺς, καὶ ὁδηγήσει
αὐτοὺς ἐπὶ ζῶσας πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλεί-
ψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
8 αὐτῶν. Καὶ ὅτι ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβ
δόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώρι-
ον. καὶ εἶδον ἀγγέλους, οἱ ἑστήκασι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑπτά,
καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.
καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσια
στήριον, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη
αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσει τῶν προσ
ευχῶν τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήρι-
ον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. καὶ ἀνέβη
ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων τῶν προσευχῶν τῶν ἁ
γίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἔλ-
αβεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν
αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς
τὴν γῆν, καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ, καὶ
ἀστραπαὶ, καὶ σεισμός. καὶ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχον-
τες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς,
ἵνα σαλπίσωσι. καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλ-
πισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμέ-

νον αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ τὸ τρί-
τον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος
χλωρὸς κατεκάη. καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος
ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον,
ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο τὸ τρί-
τον τῆς θαλάσσης αἷμα, καὶ ἀπέθανε τὸ τρί-
τον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ
ἔχοντα ψυχὰς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων δι-
εφθάρη. καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπε-
σεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς
λαμπὰς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποτ-
αμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων, καὶ τὸ
ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ἄψινθος. καὶ γίνεται
τὸ τρίτον εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων
ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθη-
σαν. καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε,
καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ τρί-
τον τῆς σελήνης, καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα
σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ
φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. καὶ εἶ-
δον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγγέλου πετομένου ἐν με-

σερανῦσματι, λέγοντας φωνῇ μεγάλῃ, ὦσαι,
καὶ ζῶις καρικῶσιν ἐπὶ τ γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν
φωνῶν τ σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τ
9 μελλόντων σαλπίζειν. Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγε
λος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς
τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου. καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ
τ ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς καμίνου μεγάλης,
καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τ καπνοῦ
τοῦ φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες
εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία, ὡς
ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τ γῆς, καὶ ἐρρέθη
αὐτοῖς, ἵνα μὴ ἀδικήσουσι τὸν χόρτον τῆς
γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, ἀλλ'
τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφρα
γῖδα ἐπὶ τῶν μετώπων. καὶ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵ
να μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασα
νισθῶσιν μῆνας πέντε. καὶ ὁ βασανισμὸς αὐ
τῶν, ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν πατάξῃ ἄν
θρωπον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητή
σουσιν οἱ ἄνθρωποι τ θάνατον, καὶ οὐκ εὑρήσου

σιν αὐτὸν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ
φεύγει ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. καὶ τὰ ὁμοιώ
ματα τῶν ἀκρίδων, ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμέ
νοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ
τῶν, ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσω
πα αὐτῶν, ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. καὶ εἶχον
θρίξας ὡς θρίξας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐ
τῶν, ὡς λέοντων ἦσαν. καὶ εἶχον θώρακας, ὡς
θώρακας σιδηροῦς. καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων
αὐτῶν, ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρε
χόντων εἰς πόλεμον. καὶ ἔχουσιν ἀρὰς ὁμοίας
σκορπίοις, καὶ κέντρα ἐν ταῖς ἀρραῖς αὐτῶν.
καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους
μῆνας πέντε. καὶ ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα
τ ἄγγελον τ ἀβύσσου, ὄνομα ἑαυτῷ ἑβραϊστὶ
ἀβαδδὼν, καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει, ἀπο
λλύων. ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἔρχονται
ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσ
άλπισε, καὶ ἐγένετο φωναὶ μεγάλαι ἐν τ οὐρα
νῷ, λέγοντες τῶν κόσμου τ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ
χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ
ώνων. καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰς ἕδρας αὐτῶν, καὶ ἐκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες τῷ ἑκτῷ ἀγγέλῳ, ὃς ἔχει

τὴν σάλπιγγα, λύσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους, τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτάνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ, δύο μυριάδες μυριάδων, καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρινοὺς καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις. καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς λεφαλαὶ λέοντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ, καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ἀπὸ τῶν τριῶν τούτων ἀπεκτάνθη τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ πυρὸς, καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ, καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. αἱ γὰρ δύναμεις τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εἰσιν. αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν τοῖς πλη-

γαῖς τούτοις, ὅτι μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα, τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ, καὶ τὰ λιθινὰ καὶ τὰ ξύλινα, ἃ ὅτι βλέπειν δύναται ὅτι ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην. καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ, ὡς στῦλοι πυρός. καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἠνεῳγμένον, καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, ὥσπερ λέων μυκᾶται, καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνὰς ἑαυτῶν, ἔμελλον γράφειν. καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ

ὐρανῦ, λέγοντάς μοι, σφράγισον, ἃ ἐλάλησεν
οἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ μὴ ταῦτα γράψῃς. καὶ ὁ
ἄγγελος, ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν ὐρανὸν,
καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν ὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ,
καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος
οὐκ ἔσται ἔτι, ἀλλὰ ἐν τοῖς ἡμέραις τῆς φω-
νῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅτ' ἂν μέλλῃ σαλπίζειν,
καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐη-
γέλισε τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις. καὶ
ἡ φωνὴ, ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ ὐρανοῦ, πάλιν λαλῶ-
σα μετ' ἐμοῦ, καὶ λέγουσα, ὕπαγε, λαβὲ τὸ βι-
βλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ ἀγγέλου
τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ
ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ, δός
μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι, λαβὲ, καὶ
κατάφαγε αὐτὸ, καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν,
ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι.
καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτὸ, καὶ ἦν τῷ στό-

ματί μου, ὡς μέλι γλυκύ. καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτὸ,
ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγει μοι, δεῖ σε
πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνε-
σι, καὶ γλώσσαις, καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.
Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέ- 11
γων, ἔγειρε, καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ
τὸ θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐ-
τῷ, καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔσωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε
ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθ-
νεσι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι
μῆνας τεσσαράκοντα δύο, καὶ δώσω τοῖς δυ-
σὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας
χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι
σάκκους. οὗτοί εἰσιν οἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ δύο λυ-
χνίαι, αἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τῆς γῆς ἑστῶσαι. καὶ εἴ τις
αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ
τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς
αὐτῶν. καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, οὕτω
δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἔχουσιν
ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν ὐρανὸν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας, καὶ

θησαυρὸν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν θαλάσσων στόματα αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν πάσῃ πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ' αὐτῶν, καὶ νικήσει αὐτοὺς, καὶ ἀποκτανεῖ αὐτοὺς, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα, καὶ Αἴγυπτος, ὅπου ὁ κύριος ἡμῶν ἐσταυρώθη, καὶ βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐθνῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν οὐ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνήματα, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανοῦνται, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν

αὐτοῖς, ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων, χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθε, ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ. καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσα, ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ οἱ κδ' πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες, εὐχαριστοῦμέν σοι κύριε ὁ θεὸς, ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀρ

γὴ σε, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι, καὶ
δοῦναι τὸ μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφή-
ταις, καὶ τοῖς ἁγίοις, καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄν-
ομά σου, τοῖς μικροῖς, καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ
διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. καὶ ἠνοί-
γη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβω-
τὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγ-
ένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ, καὶ
σεισμὸς, καὶ χάλαζα μεγάλη. Καὶ σημεῖον
12 μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανος ἀστέρων δώδεκα. καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα κράζει, ὠδίνουσα, καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας πυρρὸς, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτά. καὶ ἡ οὐρὰ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς, φάγῃ.

καὶ

καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν
πάντα τὰ ἔθνη ῥάβδῳ σιδηρᾷ. καὶ ἡρπάσθη
τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν, καὶ τὸν θρόνον
αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου
ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα
ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακο-
σίας ἑξήκοντα. καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέ-
μησαν κατὰ τοῦ δράκοντος. καὶ ὁ δράκων ἐπο-
λέμησε, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἰσχύ-
σαν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ. καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ
ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ Σατα-
νᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλή-
θη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην, λέγουσαν, ἐν τῷ
οὐρανῷ ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία, καὶ ἡ δυνάμις
καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ
χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι κατεβλήθη ὁ κατήγορος αὐ-
τῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ αὐ-
τοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν, διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ

εἶχον τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου, διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς, ὀργὴν θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει. καὶ ὅτι ἔδιωξεν ὁ δράκων, ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα, ἥτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα, καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέταται εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς, καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ εἰς ποταμὸν, ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ. καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν, ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ, καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομα βλασφημίας. καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον, ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. καὶ εἶδον μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ, ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη. καὶ ἐθαυμάσθη ἰδὼν ὅλη τὴ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου. καὶ προσεκύνησαν τὸν δράκοντα, ὅτι ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον, λέγοντες, τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ, τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας. καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα

13

δύο, καὶ λύσει τὰ σφραγῖδας αὐτοῦ· ὅτι ἐσφαγιάσθη καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλείαν καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· ἄξιον ἐστὶν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας· τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα ἔλεγον· ἀμήν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγῖδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγοντος ὡς φωνῇ βροντῆς· ἔρχου καὶ ἴδε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζῴου λέγοντος· ἔρχου καὶ ἴδε. καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός· καὶ τοῖς καθημένοις ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξουσιν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζῴου λέγοντος· ἔρχου καὶ ἴδε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγουσαν· χοῖνιξ σίτου δηναρίου καὶ τρεῖς χοῖνικες κριθῶν δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνῆς τοῦ τετάρτου ζῴου λέγοντος· ἔρχου καὶ ἴδε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ὄνομα αὐτῷ θάνατος, καὶ ἅδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν πέμπτην, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον· καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ οὐκ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκή, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον μικρὸν ἕως πληρωθῶσιν καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτεννᾶσθαι ὡς καὶ αὐτοί. καὶ ἐγένετο σεισμὸς μέγας καὶ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα· καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη· καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον· καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχύοντες καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων· καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς πέτραις· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

καὶ ποιῇ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα, ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ κυρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ, ὃ ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας, καὶ ἔζησεν. καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι. καὶ ποιεῖ πάντας τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν, καὶ ἵνα μή τις δύναται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ἡ σοφία ἐστίν, ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω ἀριθμὸν τοῦ θηρίου. ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἑστὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. καὶ ἄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ οἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοι εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν, παρθένοι γὰρ εἰσιν· οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγει· οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη ψεῦδος· ἄμωμοι γάρ εἰσιν.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν· λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δόξατε αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. καὶ ἄλλος ἄγγελος δεύτερος ἠκολούθησεν λέγων· πέπτωκεν πέπτωκεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων φωνῇ μεγάλῃ· εἴ τις προσκυνεῖ τὸν θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων ἁγίων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου· καὶ ἡ βασανος αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸν θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ. καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· γράψον· μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι. ναί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαήσωσιν ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή· καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱὸς ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸν δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ὁ ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν φωνῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ λέγων· πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸν δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν μεγάλην ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἕως τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων διακοσίων ἑξήκοντα.

Καὶ εἶδον σημεῖον ἄλλο ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἑπτὰ ἀγγέλους ἔχοντας ἑπτὰ πληγὰς τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας θεοῦ. καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωσέως τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου λέγοντες· μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ, κύριε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι πάντες οἱ ἔθνη ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι λίθον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς. καὶ ἕν τῶν τεσσάρων ζῴων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

ἐστὶ ἐπὶ τὸ ὄρος σιὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχοντες τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης. καὶ φωνὴν ἤκουσα κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν, καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν, οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν, παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ, ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἠγορασθήσαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ ἀρνίῳ. καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη δόλος, ἄμωμοι γάρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς καθημένους,

τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶν ἔθνος, καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν, καὶ λαόν, λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ, φοβήθητε τὸν θεόν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν, καὶ πηγὰς ὑδάτων. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησεν, λέγων, ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα τὰ ἔθνη. καὶ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, εἴ τις τῷ θηρίῳ προσκυνεῖ, καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ, ἐνώπιον ἀγγέλων τῶν ἁγίων, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς αἰῶνα αἰώνων, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον,

καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει χά
ραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ὑπομονὴ τῶν
ἁγίων ἐστὶν, ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς,
καὶ τὴν πίστιν ἰησοῦ. καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, λεγούσης μοι, γράψον, μακάριοι οἱ νε
κροὶ, οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι.
ναὶ, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ
τῶν κόπων αὐτῶν, τὰ δὲ ἔργα ἀκολουθεῖ μετ'
αὐτῶν. καὶ εἶδον, καὶ ἰδὲ νεφέλη λευκὴ, καὶ
ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀν
θρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον
χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.
καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων
ἐν μεγάλῃ τῇ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νε
φέλης, πέμψον τὸ δρέπανόν σου, καὶ θέρισον,
ὅτι ἦλθέ σοι ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θε
ρισμὸς τῆς γῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ
τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. καὶ ἄλλος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ να
οῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄγγελος, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέ
πανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ

θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ
ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ, τῷ ἔχοντι τὸ δρέπα
νον τὸ ὀξὺ λέγων, πέμψον σου τὸ δρέπανον
τὸ ὀξὺ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς γῆς, ὅτι
ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγ
γελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύ
γησε τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς
τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὴν μεγάλην, καὶ
ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλ
θεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν
ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων. Καὶ 15
εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ
θαυμαστὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑ
πτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυ
μὸς τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην
μεμιγμένην πυρὶ, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θη
ρίου, καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ χαρά
γματος αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην,
ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ. καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν
μωυσέως δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν

ἡ ἀρνίε, λέγοντες, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, δίκαια καὶ ἀληθινὰ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἁγίων. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου, ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδὲ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τῆς μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι λινὸν καθαρὸν, λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς, καὶ ἓν τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν ἐν τῷ ναῷ, ἄχρι τελεσθῶ-
16 σιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, ὑπάγετε, ἐκχέετε τὰς φιά-

λας τοῦ θυμοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀπῆλθον πρῶτος, καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς τὴν εἰκόνα προσκυνοῦντας αὐτῷ. καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς, καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, καὶ ἐγένετο αἷμα. καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου λέγοντος, δίκαιος εἶ ὁ ὤν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας, ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν, ἄξιοι γὰρ εἰσιν. καὶ ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος, ναὶ κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. καὶ ἐκαυματίσθη-

Universidad de Deusto
Biblioteca

σαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφή
μησαν τὸ ὄνομα τȣ θεȣ, τȣ ἔχοντος τὴν ἐξȣσί
αν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόη
σαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. καὶ ὁ πέμπτος ἄγγε
λος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτȣ ἐπὶ τὸν θρόνον τȣ θη
ρίȣ, καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτȣ ἐσκοτωμέ
νη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τȣ
πόνȣ, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τȣ οὐρανȣ
ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐ
τῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.
καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτȣ
ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην, καὶ
ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν
βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίȣ. καὶ εἶδον
ἐκ τȣ στόματος τȣ δράκοντος, καὶ ἐκ τȣ στό
ματος τȣ θηρίȣ, καὶ ἐκ τȣ στόματος τȣ ψευδοπρο
φήτȣ πνεύματα τρία ἀκάθαρτα, ὅμοια βα
τράχοις. εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμόνων ποιοῦν
τα σημεῖα ἐκπορευόμενα ἐπὶ τȣς βασιλεῖς τῆς
γῆς, καὶ τȣ οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτȣς
εἰς πόλεμον τȣ ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης

τȣ θεȣ τȣ παντοκράτορος. ἰδȣ, ἔρχομαι ὡς κλέ
πτης. μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμά
τια αὐτȣ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέ
πωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτȣ. καὶ συνήγαγεν
αὐτȣς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ
ἁρμαγεδών. καὶ ὁ ἕβδομος ἔχυσε τὴν φιάλην αὐτȣ
ἐπὶ τὸν ἀέρα, καὶ ἐξῆλθε φωνὴ ἐκ τȣ οὐρανȣ ἀπὸ τȣ θρόνȣ, λέγȣσα, γέ
γονε. καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστρα
παί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἵος οὐκ ἐγένε
το ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο, καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς τηλικȣτος σεισμὸς οὕτως μέγας. καὶ ἐγέ
νετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις
τῶν ἐθνῶν ἔπεσον. καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγά
λη ἐμνήσθη ἐνώπιον τȣ θεȣ δοῦναι αὐτῇ
τὸ ποτήριον τȣ οἴνȣ τȣ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτȣ.
πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐκ εὑρέθησαν.
καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία κατεβά
νει ἐκ τȣ οὐρανȣ ἐπὶ τȣς ἀνθρώπȣς, καὶ ἐβλασ
φήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πλη
γῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγή

17 αὐτῆς σφόδρα. Καὶ ἦλθεν ἕν τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τοὺς ἑπτὰ φιάλας, καὶ
ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων μοι, δεῦρο, δείξω
σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης, τῆς μεγάλης, τῆς
καθημένης ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν, μεθ' ἧς ἐπόρ
νευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθη-
σαν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς οἱ κατοι-
κοῦντες τὴν γῆν. καὶ ἀπήγεγκέ με εἰς ἔρημον
ἐν πνεύματι, καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην
ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνομάτων βλα-
σφημίας, ἔχον κέρατα ἑπτά. καὶ ἡ γυνὴ ἦν
περιβεβλημένη πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ, καὶ κεχρυ-
σωμένη χρυσῷ, καὶ λίθῳ τιμίῳ, καὶ μαργαρί-
ταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐ-
τῆς, γέμον βδελυγμάτων, καὶ ἀκαθάρτητος
πορνείας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄ-
νομα γεγραμμένον, μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ
μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδε-
λυγμάτων τῆς γῆς. καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα
μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ
αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ, καὶ ἐθαύμασα

ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγ-
γελος, διὰ τί ἐθαύμασας; ἐγὼ σοι ἐρῶ τὸ μυστή-
ριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζον-
τος αὐτὴν, καὶ τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς,
καὶ τὰ δέκα κέρατα. θηρίον, ὃ εἶδες, ἦν, καὶ
οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσ-
σου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. καὶ θαυμάσονται
οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται
τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ κατα-
βολῆς κόσμου, βλεπόντων τὸ θηρίον, ὅ, τι ἦν,
καὶ οὐκ ἔστι, καίπερ ἔστιν. ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σο-
φίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ὄρη εἰσὶν ἑπτὰ, ὅπου
ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν, καὶ βασιλεῖς ἑπ-
τά εἰσιν. οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ ὁ εἷς ἐστι, ὁ
ἄλλος οὔπω ἦλθε, καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον κρά-
τος δεῖ μεῖναι. καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν, καὶ οὐκ
ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι,
καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. καὶ τὰ δέκα κέ-
ρατα, ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες
βασιλείαν οὐκ ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βα-
σιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θη-

ρίο. ὅτοι μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ δίδοασιν. ὅτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτοὺς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶ, καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ, καὶ πιστοί. καὶ λέγει μοι, τὰ ὕδατα, ἃ εἶδες, ὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσα. καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες ἐπὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν, καὶ γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί. ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ. καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῇ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ. καὶ ἡ γυνὴ, ἣν εἶδες, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ,

τῇ, καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχύι, φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, ἔπεσεν, ἔπεσε βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκεν πάντα τὰ ἔθνη. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι αὐτοῦ, ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς τρυφῆς αὐτῆς ἐπλούτησαν. καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν, ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς, ὅτι ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπεδώκει ἡμῖν, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς. ἐν τῷ ποτηρίῳ, ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν, καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον κεράσατε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος, ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει, κάθημαι βασίλισσα,

καὶ χάρα ἐκ ἀμί, καὶ πτῶσις ὁ μὴ ἴδω. διὰ τὸν
ἶν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆ, θάνατος
καὶ πτῶσις, καὶ λιμὸς, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθή-
σεται, ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων αὐ-
τόν. καὶ κλαύσουσι αὐτὸν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐ-
τῷ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαν-
τες καὶ τρυφήσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν κα-
πνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἑστη-
κότες διὰ φόβον τῆς βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγον-
τες, οὐαὶ, οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ Βαβυλὼν, ἡ
ἰσχυρὰ, ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. καὶ
οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαύσουσι, καὶ πενθοῦσι ἐπ'
αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει ἔκ-
τι, γόμος χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου,
καὶ μαργαρίτου καὶ βύσσου, καὶ πορφύρας καὶ
κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦ-
ος ἐλεφάντινον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τι-
μιωτάτου, καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου, καὶ κινάμω-
μον καὶ θυμίαμα, καὶ μύρον καὶ λίβανον,
καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖ-
τον, καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων, καὶ ἁ-

μαξῶν, καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων.
καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπ-
ῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ, καὶ τὰ
λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ εὑρή-
σεις αὐτά. οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες
ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται, διὰ τὸν φό-
βον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦν-
τες, καὶ λέγοντες, οὐαὶ, οὐαὶ ἡ πόλις
ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ
πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη
ἐν χρυσῷ, καὶ λίθῳ τιμίῳ, καὶ μαργαρίτῃ,
ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ἐπὶ τῶν πλοί-
ων ὁ ὅμιλος, καὶ ναῦται τὴν θάλασσαν ἐργά-
ζοντες ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, καὶ ἔκραζον ὁ-
ρῶντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέ-
γοντες, τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔ-
βαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες,
οὐαὶ, οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτη-
σαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ

ἐν τῇ τιμιότητι αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώ-
θη. καὶ ἐφρήνουν ἐπ' αὐτὴν οὐρανὸς, καὶ οἱ ἅγιοι καὶ
οἱ ἀπόστολοι, καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ
κρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος
ἰσχυρὸς λίθον, ὡς μύλινον μέγα, καὶ ἔβαλεν εἰς
τὴν θάλασσαν, λέγων, οὕτως ὁρμήματι βλη-
θήσεται βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ
εὑρεθῇ ἔτι. καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν,
καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι. καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ
εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι. καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι. καὶ φῶς λυχνίου καὶ νύμφης οὐ
μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν
οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ
σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῇ
τῇ αἵματι προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάν-
19 των τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ μετὰ
ταῦτα ἤκουσα φωνὴν ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ, λέγοντος ἀλληλούια, ἡ σωτηρία καὶ
ἡ δόξα, καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δυνάμις κυρίῳ τῷ
θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις

αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην,
ἥτις ἔφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ
ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ τῆς
χειρὸς αὐτῆς. καὶ δεύτερον εἴρηκαν, ἀλληλού-
ια, καὶ ὁ καπνὸς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ κδ', καὶ
τὰ τέσσαρα ζῷα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ
τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, λέγοντες, ἀμήν,
ἀλληλούια. καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν, αἰ-
νεῖτε τὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ,
καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν, καὶ οἱ μικροὶ καὶ
ἤκουσα φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων
πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν,
λεγόντων, ἀλληλούια, ὅτι ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ὁ
παντοκράτωρ. χαίρωμεν, καὶ ἀγαλλιῶμεν, καὶ
δώμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος
τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ ἡτοίμασεν ἑαυτὴν, καὶ
ἐδόθη αὐτῇ, ἵνα περιβάληται βύσσινον καθα-
ρὸν καὶ λαμπρόν. τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ δικαιώ-
ματα τῶν ἁγίων. καὶ λέγει μοι, μακάριοι
οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ

λίγει μοι, ὅτι οἱ λόγοι ἀληθινοί εἰσιν τȣ θεȣ,
καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτȣ, προσ
κυνῆσαι αὐτῷ. καὶ λέγει μοι, ὅρα μὴ, σύνδου
λός σου εἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σε, καὶ τȣ ἔχοντων
τὴν μαρτυρίαν τȣ ἰησȣ, τῷ θεῷ προσκύνησον.
ἡ γὰρ μαρτυρία ἰησȣ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τȣ προφη
τείας. καὶ ἔδοκον τȣ ὀρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ ἰδȣ
ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ καθημένος ἐπ' αὐτȣ πιστὸς καὶ
ἀληθινὸς, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει, καὶ πολεμεῖ.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτȣ ὡς φλὸξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτȣ διαδήματα πολλὰ, ἔχων ὄ
νομα γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ αὐ
τός. καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμ
μένον αἵματι, καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐ
τȣ ὁ λόγος τȣ θεȣ. καὶ τὰ στρατεύματα τὰ
ἐν τῷ ὀυρανῷ ἠκολουθουν αὐτῷ ἐφ' ἵπποις
λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ
καθαρόν. καὶ ἐκ τȣ στόματος αὐτȣ ἐκπορ
εύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ
τὰ ἔθνη. καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ
σιδηρᾷ, καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τȣ

οἴνου τȣ θυμȣ, καὶ τȣ ὀργῆς τȣ θεȣ παν
τοκράτορος. καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον, καὶ ἐπ
ὶ τὸν μηρὸν αὐτȣ τὸ ὄνομα γεγραμμένον,
βασιλεὺς βασιλέων, καὶ κύριος κυρίων. καὶ
εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν ἡλίῳ, καὶ ἔκρα
ξεν φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις
τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι, δεῦτε
καὶ συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τȣ μεγάλου
θεȣ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρ
κας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρ
κας ἵππων, καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν,
καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων καὶ δούλων,
καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. καὶ εἶδον τὸ θη
ρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τȣ γȣ, καὶ τὰ στρα
τεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλε
μον μετὰ τȣ καθημένου ἐπὶ τȣ ἵππου, καὶ
μετὰ τȣ στρατεύματος αὐτȣ. καὶ ἐπιάσθη
τὸ θηρίον, καὶ μετὰ τȣτου ὁ ψευδοπροφή
της, ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνάντιον αὐτȣ, ἐν
οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα
τȣ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκό

νι αὐτοῦ. ζῶντες βασιλεύσουσι οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν, ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ. ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. καὶ ὅτι ἐτελέσθησαν τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ Μαγὼγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, οὗ ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην. καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς, καὶ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον, καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ-

νι αὐτῶν. ζῶντες βασιλεύσουσι οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν, ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ. ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. καὶ ὅτι ἐτελέσθησαν τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ Μαγὼγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, οὗ ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην. καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς, καὶ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον, καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ-

νων. καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν, μέγαν, καὶ τὸν
καθήμενον ἐπ' αὐτῶ, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγον
ὁ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.
καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ μεγάλους,
ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνοίχθη.
καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνοίχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς
καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων
ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῆ νεκρούς.
καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς
νεκροὺς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἅδης ἐβλήθησαν
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος
θάνατος, καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ
τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην
21 τοῦ πυρός. Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν, καὶ γῆν
καινήν. ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς, καὶ ἡ πρώτη γῆ
παρῆλθε, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. καὶ ἐγὼ
ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν, τὴν ἁγίαν ἱερουσα-
λὴμ, καινὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην, ὡς νύμφην κεκοσμη-

μένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης, ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ
τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν. καὶ
αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς
ἔσται μετ' αὐτῶν θεὸς αὐτῶν, καὶ ἐξαλείψει
ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
τῶν. καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται, ὅτι πρῶτοι, οὔτε
τὸ πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι, ὅτι τὰ
πρῶτα ἀπῆλθον. καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ
τοῦ θρόνου, ἰδοὺ καινὰ πάντα ποιῶ. καὶ λέγει
μοι, γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ
καὶ πιστοί εἰσι. καὶ εἶπέ μοι, γέγονε, ἐγώ εἰμι
τὸ α, καὶ τὸ ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ δι-
ψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς ὕδατος τῆς ζωῆς
δωρεάν. ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα, καὶ
ἔσομαι αὐτῷ θεὸς, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός.
δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις, καὶ ἐβδελυγμένοις,
καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις, καὶ φαρμακεῦσι
καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι
τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυ-
ρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστι θάνατος δεύτερος. καὶ ἦλθε

θι πρός μι ἕις τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων. καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων, δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα. καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. καὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ἰασπίδι κρυσταλλίζοντι, ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσι ἄγγελοι δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστι τὰ δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἀπ' ἀνατολῶν πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ μεσημβρίας πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. καὶ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνα

νας αὐτῆς, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς τοσοῦτον ὅσον, ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων δώδεκα χιλιάδων, τὸ μῆκος, καὶ τὸ πλάτος, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις, χρυσίον καθαρόν, ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ. καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι. ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος, ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιος, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βηρύλλιος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρῖται, ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως, χρυσίον καθαρόν, ὡς ὕαλος

διαφανής. καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ, ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ναὸς αὐτῆς ἐστὶ, καὶ τὸ ἀρνίον. καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου, οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ. ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τιμὴν δόξαν αὐτῶν εἰς αὐτήν, καὶ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας, νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν, καὶ ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, ἀλλ' οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ
22 βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου. Καὶ ἔδειξέ μοι καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου, ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς. καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδόντα καρπὸν αὐτοῦ. καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν, καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. καὶ ὁ θρόνος τοῦ

θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ, καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ, καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσιν λύχνου, καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι κύριος ὁ θεὸς φωτίζει αὐτοὺς, καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ λέγει μοι, οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί. καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν ἁγίων προφητῶν ἀπέστειλεν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. καὶ ἐγὼ ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα, καὶ ἀκούων. καὶ ὅτε ἤκουσα, καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. καὶ λέγει μοι, ὅρα μή, σύνδουλός σου γάρ εἰμι, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου, τῷ θεῷ προσκύνησον. καὶ λέγει μοι, μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ

βιβλίου τούτου, ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν, ἀδικησάτω ἔτι. καὶ ὁ ῥυπῶν, ῥυπωσάτω ἔτι. καὶ ὁ δίκαιος δικαιωθήτω ἔτι. καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. καὶ ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ, ὡς ἡ ἔργον αὐτοῦ ἔσται. ἐγώ εἰμι τὸ α καὶ τὸ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ἔσχατος. μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ, καὶ πόρνοι, καὶ οἱ φονεῖς, καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα τοῖς ἐκκλησίαις. ἐγώ εἰμι ῥίζα, καὶ τὸ γένος Δαβίδ, ὁ ἀστὴρ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός. καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, ἐλθέ. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, ἐλθέ. καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω, καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. συμμαρτυρῶ γὰρ παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους προφητείας βιβλίου τούτου, εἴ τις ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν

τὰς

πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ. καὶ εἴ τις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου ζωῆς, καὶ πόλεως ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, ναὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν. ναὶ, ἔρχου κύριε Ἰησοῦ. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ.

N

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΠΟΔΗΜΙΑ

Ἀπὸ Δαμασκοῦ ἤρξατο, καὶ ἀνῆλθεν εἰς Ἱεροσολύμα, ἐκεῖθεν εἰς Ταρσόν, κἀκεῖθεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ πάλιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάλιν εἰς Ἀντιόχειαν. κἀκεῖθεν ἀφορισθεὶς μετὰ βραχὺ εἰς τὴν ἀποστολὴν, κατῆλθεν εἰς Σελεύκειαν, ἔνθα εἰς Κύπρον, ἵνα καὶ πᾶσα ἤρξατο καλεῖσθαι, ἔνθα εἰς Πέργην, ἔνθα εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, ἔνθα εἰς Ἰκόνιον, ἔνθα εἰς Λύστραν, καὶ Δέρβην τῆς Λυκαονίας, ἔνθα εἰς Φαμφυλίαν, ἔνθα πάλιν εἰς Πέργην, ἔνθα εἰς Ἀτταλείαν, ἔνθα πάλιν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, ἔνθα πάλιν εἰς Ἱεροσολύμα διὰ τὴν περιτομὴν, ἔνθα πάλιν εἰς Ἀντιόχειαν. ἔνθα διῆλθε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν, ἔνθα πάλιν διὰ τινος εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν, ἔνθα τὸν τιμόθεον περιέτεμεν, ἔνθα εἰς τὴν Φρυγίαν καὶ

Γαλατικὴν χώραν, ἔνθα εἰς Μυσίαν, ἔνθα εἰς Τρωάδα, κἀκεῖθεν εἰς Νεάπολιν, ἔνθα εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας. ἔνθα διῆλθεν τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν, ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, ἔνθα εἰς Βέροιαν, ἔνθα εἰς Ἀθήνας, ἔνθα εἰς Κόρινθον, ἔνθα εἰς Ἔφεσον, ἔνθα εἰς Καισάρειαν, ἔνθα δεύτερον εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, ἔνθα εἰς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἔνθα πάλιν δεύτερον εἰς Ἔφεσον. ἔνθα διῆλθεν τὴν Μακεδονίαν, ἦλθεν εἰς Ἰλλυρίδα, κἀκεῖθεν διῆλθεν τὴν Μακεδονίαν, ἦλθε πάλιν δεύτερον εἰς Φιλίππους, καὶ ἀφ' Φιλίππων πάλιν εἰς Τρωάδα, ἵνα καὶ εὗτυχον ἤλθε πεσόντα, ἔνθα εἰς Ἄσσον, ἔνθα εἰς Μιτυλήνην, ἔνθα εἰς τὰ ἀντικὺ Χίον, ἔνθα εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν εἰς Μίλητον, ἐκεῖθεν μεταπεμψάμενος τοὺς ἐν Ἐφέσῳ ἐμείναν τοῦς, ἔνθα εἰς Κῶ, ἔνθα εἰς Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα, κἀκεῖθεν εἰς Τύρον, ἔνθα εἰς Πτολεμαΐδα, κἀκεῖθεν εἰς Καισάρειαν, κἀκεῖθεν πάλιν τέταρτον ἀνῆλθεν εἰς Ἱερουσα

λήμ. καὶ ἦλθον παρὰ τὴν μορφὴν εἰς Σικυῶνα,
καὶ ἐκεῖθεν εἰς Θεσσαλονίκην ἐπὶ ῥάμιλλον. ἔνθα δὲ καὶ
Θεσσαλίας ἦλθον εἰς Σινδῶνα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Μύρα
τὴν Λυκίας, ἔνθα εἰς πνεῦμον. καὶ ἐκεῖθεν πολλὰ πα
θὼν, ἦλθον εἰς τὴν νῆσον, ἔνθα κ ἔχρι δεῦρο διαβέ
βηκεν ἡ χάρις αὐτοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐβλαβῆς. ἔνθα
εἰς Συρακούσας, ἔνθα εἰς ῥήγιον τὴν Καλαβρίας,
ἔνθα εἰς ποτιόλους, κἀκεῖθεν πεζῇ ἐπὶ ἦλθον εἰς
ῥάμιλλον, ἀπαντησάντων αὐτῶν τὴν ἀδελφῶν
εἰς ἀπίου φόρον, καὶ ἡδέως ἐβεβρυάν. καὶ τοι
νῦν ἐπιλθὼν εἰς ῥάμιλλον, καὶ διδάξας χρόνον
ἱκανὸν, ὕστερον ἐν αὐτῇ τῇ ῥάμῃ ἐμαρ
τύρησεν, αὐτόθι τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισά
μενος. ῥωμαῖοι δὲ πεντακισχίλιοι οἶκοι καὶ
βασιλείοις τὰ λείψανα τότε διαβήξαντες,
ἐπίτηδες αὐτῷ μνήμης ἡμέραν πανηγυρί
ζουσι τῇ πόλει φίλῳ καλανδῶν ἰουλίων, ἕλκτῳ τὴν
ὅλων μιᾷ τῶν μαρτύριον ἑορτάζοντες.
πολλὰς δὲ καὶ πολλὰ τὰ ἤδη παρανεύσας ἐπὶ
τι βίᾳ καὶ ἀρετῇ ὁ μακάριος ἐποιήσατο, καὶ
πολλὰ περὶ τῶν πραπτέων τοῖς ἀνθρώποις ἐσ

πεύσατο. ἔτι δὲ ὅλος καὶ ὅλῳ τὴν ὑφῆτε τῶν ἐθνῶν
κατεσάρων ἐπιστολῶν τούτων τοῖς ὅλοις ἀν
θρώποις διέγραψε πολιτείαν. ἀναγκῶν δὲ
ἐγκεφάμιλλον ἐν βραχεῖ καὶ χρόνον ἐπεσημάν
θη τὴν κηρύγματος παύλου, ἐκ τῶν χρονικῶν
πονόνων ἐφεβίου τὴν παμφίλου τοῖς ἀνακεφα
λαίωσιν ποιεῖν. ἔνθα δὲ τοῖς βίβλον μετὰ
χεῖρας ἀλκιφὼς, καὶ ταύτῃ ἀναπόξας, νοεῖν
καὶ τὸ πάθος τὴν σωτῆρος ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ
χριστοῦ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τιβερίου καίσα
ρος γεγενημένον, καὶ τοῦ φοίβου ἢ ὀθόνε
ἀνάστασιν, καὶ πάλιν τοῦ εἰς οὐρανὸν ἀνάλη
ψιν τὴν χριστοῦ. καὶ μετ' ἡμέρας τινὰς ὀλίγας εἶ
δον ἐκεῖ τοὺς ἀποστόλους προχειρισμένους εἰς
οἰκουμένην, τὸν αὐτοφράνυμον σίφανον, καὶ
τοὺς ἀμφ' αὐτόν. καὶ μετὰ τὰ σάρκα ἰουν
δαίων πάλιν καταλαμβάνω, καθὼς ἤδη
προείπομεν, καὶ τὸν σίφανον ἀγωνιζόμενον ἐν
πᾶσι, καὶ τὸν παῦλον σωφρονοῦντα πάνυ
τῶν φόνῳ, ὃς μικρὸν ὕστερον τοῖς ἄρχουσι τῶν
ἰουδαίων παρασὰς, ἐπεστολὰς ἐκομίζετο πρὸς

τοῖς ἐν διασπορᾷ Ἰουδαίοις κατὰ τὸν μαθη
τῶν. κατὰ μίσος δὲ τοῦ ὀνόματος ἡ κλῆσις αὐ
τῷ γεγένηται παρὰ τοῦ θεοῦ, ὡς μικρῷ προσανα
καθῶν τὸ ἔτος ἐνένο. ἐπικαθομένου δὲ τοῦ
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔτους τιβερίου καίσαρος, κα
τάρξασθαι τὸν παῦλον τοῦ κηρύγματος φησὶ
ἡ ἱστορία, καὶ τοῦ ἅπασαν οἰκουμένην διατ
θαμμένην ἐναγωνιζόμενον τοῦ ἀεὶ χρεῶν ὑπε
σίβειαν μέχρι ἐπὶ καὶ κάτω ἔτος πλανᾶται
καίσαρος, κηρυσσόντος τότε τοῦ Ἰουδαί
ου φάλιξος. ἐφ' οὗ κατηγορηθεὶς ὑπὸ Ἰουδαί
ων, τοῦ ἀποστολίαν ἐποιήσατο παῦλος, ὃς
δὲ τὸν ἀπόστολον εἰς τὸ κατὰ καισάρειαν
δικαστήριον κατέρξεν ἐπὶ λύσιν ἔτυσι.
μεθ' ὃν διαλιξάμενος τοῦ ἀρχοῦ πόρκιος φῆ
στος, οὐδὲν ἀνακόψας ὥρμησε τὸν ἀπόστολον,
τοῖς Ἰουδαίοις ἐν τούτῳ μεγίστῳ χάριν κα
τατίθεμένος. τότε οὖν ὁ μακάριος νομίσας οὐκ
ἄλλως ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς ἐπιβουλῆς, ἢ καίσα
ρα ἐπικαλεσάμενος, ἐκεῖσε ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ ἐπι
κεκλήκει καίσαρα, καὶ εἰς ῥώμην ἐκπέμ

πεται νέρωνα καίσαρα. συνεῖδε δὲ αὐτῷ
καὶ ἀρίστερχος, ὃν καὶ ἀκόντα συνεπέμπετο
τὸν παῦλον ἐπιστολῶν ἀποκαλεῖ καὶ λουκᾶς,
ὁ τὰς πράξεις τοῦ ἀποστόλου γράφων παραλέξ.
κάκεῖσε οὖν ἐπὶ τῶν ῥωμαίων ὁ παῦλος δια
τίαν ὅλην ἐφυλάττετο. ταῦτα γὰρ καὶ μέχρι
τούτων ἱστορεῖ λουκᾶς ἐν τῶν πράξεσι τῶν
ἀποστόλων, διατείνων κοινῇ τὸ βιβλίον συν
γραφάμενος, καὶ τὰ καθεξῆς ἔπεσε τότε γενό
σκων, ἐπὶ τὸ μαρτύριον αὐτῷ ἐγκατέθετο τῷ
βίβλῳ, καταλιπόντος δὲ αὐτὸ ἐκεῖσε λουκᾶ
τε καὶ ἀρίστερχος ἔπλεον. ὑστέρησε δὲ τὸν μετὰ
πολὺ χρόνον ἀπεβῶν πειραγασάμενος, ἱστόρη
σε ἡμῖν καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τοῦ ἐκκλησι
αστικῆς ἱστορίας τότε καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ φη
σὶ τὸν παῦλον ἄγνοτον διατείψαι, καὶ τὸ θεῖ
ον λόγον ἀκωλύτως κηρύξαι ἐπισυμμενάμενος. τότε
τε μὴ οὖν ἐπὶ νέρωνος ἀπολογησάμενον τὸν
παῦλον, αὖθις ἐπὶ τοῦ κηρύγματος διακο
νίαν λόγος ἔχει κελεῦσαι ὑπὸ καίσαρος ἀπολυ
θέντα, καὶ ἐναγωνίσασθαι ἐφ' ἑτέροις δίκαις τε

σιν. εἰ ἄρα μὴ μανίας ὁ νέων ἀκολουθῶ, ἀ
νάλογον ἀγωνιῶν πρῶτα, τὴν ἰδίαν μὴ
τρόπον, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἢ πατρὸς, καὶ
ὁ κατοικίαν τὴν ἑαυτῶν γινώσκω, καὶ ἄκρας μὴ
ρίας ἐν ὑμῖν προσκόντας. μετὰ τοῦτο δὲ καθο
λικὸν κίνδυνον διωγμὸν κατὰ τῶν χριστια
νῶν, καὶ ὅτως ἐπὶ τὰς κατὰ τῶν ἀποστόλων
ἐπῆρθη σφαγὰς. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν παῦλον
αὖθις, ὡς βάματι παρεσῶ. σωνῆλθε δὲ πάλιν
ὁ λουκᾶς αὐτῷ, ἔνθα δὴ σωνέβη τὸν παῦλον
ἑξακοσίοις ἔτεσι ἔτα ἢ σωτηρίου πάθος, τεσσα
δικάτῳ δὲ νέρωνος μαρτυρῆσαι, ξίφει τὴν
κεφαλὴν ἀποτμηθέντα. ἔστι τοίνυν ἀφ' ἧς ἔνε
νηκαδεκάτου ἔτους τιβερίου καίσαρος, ἐξ ἧς
κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον ἤρξατο, ἕως ἢ ἄκοσῆ
δεκατέρου ἔτη δὲ, καὶ τὰ γαῖα δὲ ἀσκάντος ἔτη
δὲ, αὖθις δὲ καὶ τὰ κλεανδέου ἔτη μικρὸν ἐλάτ
τω ἐδ, ὧν διαδεξάμενος νέων τεσσαρεσδε
κάτῳ ἔτα τῆς ἑαυτῶ ἀρχῆς, τὸν ἀπόστολον ἀ
νῆλε. γράφει οὖν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος παῦλος
τιμοθέῳ περὶ μὲν τῆς πρότερε αὐτῶ ἀπολογία

ας, φάσκων ἤδη ἐν τῇ πρώτῃ με ἀπολογία,
οὐδέ μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με
ἐγκατέλιπον, μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ κύριός
μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐ
μοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσωσι
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέον
τος. τὸν δὲ λέοντα ἐνταῦθα τὸν νέρωνα. περὶ ἧς δὲ νέ
ρας, ἐν ᾗ καὶ τελεῦται τῶ κατ' αὐτὸ μαρτυ
ρίῳ, φησί, τὴν παλὶν διακονίαν σου πλήρω
φόρησον. ἐν ᾗ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς ἢ ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκε. καὶ ὅτι λουκᾶς
μόνος πάλιν σὺν αὐτῷ, μετ' ὀλίγον ἢ ἐπιστολῆς,
ἀσπάζεται σε, γράφει, λουκᾶς ὁ σὺν ἐμοί. ἔτι
δὲ ὁ πᾶς χρόνος ἢ κηρύγματος παύλε, ἔτη
δεκα καὶ ἕν ἔτη. καὶ δύο ἔτη ἔτη, ἃ διετέ
λεσεν ἐπὶ τῶ κατὰ καισάρειαν δεσμωτηρίῳ,
πῶς δὲ τότε πάλιν τὰ ἐν ῥώμῃ πρότερα δύο
ἔτη, καὶ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη δέκα, ὥστε ἔνεκα
τὰ πάντα ἔτη ἀφ' ἧς γενέσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς
τελευτῆς, τριάκοντα καὶ πέντε.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἐπὶ νέρωνος τοῦ παύσαντος φαρισαίων τὸν μὲν τύραννον αὐτόθι παῦλος ὁ ἀπόστολος, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑκτῷ ἔτει τοῦ σωτηρίου πάθους, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενος, τὴν πίστιν φυλάξας ἐσαμένου μόνος, ἵνα τὸν λόγον τὸν παρὰ φαρισαίοις τῆς πρὸς τοιοῦτον διαλαγὴν ἐπιλύσῃ. καθὼς ἐπιδείξει ὁ ἅγιος ἀπόστολος τοῦ κατ' αὐτὸν μαρτυρίου, ἐξήκοστῷ καὶ ἑνὶ ἔτει τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ παρουσίας.

Τέλος.

Πρῶσμα ἐπιλέλι ειιι, κίφφιιι, ἐυγκαικαχλέλιι

ORDO CHARTARVM.

abc. αβγδεζηθικλμνξοπρστυφχψω. ααββγγδδεεζζηηθθιικκλλμμνυξξοοππρρσσττυυφφχχψψωω. ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝ.

BASILEÆ

PER HIERONYMVM CVRIONEM.

M. D. XLV.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Επὶ νέρωνος τοῦ κάσαρος ῥωμαίων μαρτύρησεν αὐτόθι παῦλος ὁ ἀπόστολος, ξίφει τελειωθεὶς ἀποτμηθεὶς ἐν ὧ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκτῷ ἔτει τοῦ σωτηρίου πάθους, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενος ἐν ῥώμῃ, πίστιν τετήρηκα μόνος ἐστάμενος μόνος, εἴ τις λέγοιτο ἂν παρὰ ῥωμαίοις τῷ νῦν τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκτῷ ἔτει. καθὼς ἐτελειώθη ὁ ἅγιος ἀπόστολος τῶν κατ' αὐτὸ μαρτυρίῳ, ἐξήκοστῷ καὶ ἑνὶ ἔτει τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ παρουσίας.

Τέλος.

Πόσμα σελίδες ιγ, τίχοι ιε, συγκαικεφάλαια.

ORDO CHARTARVM.

abc. αβγδεζηθικλμνξοπρστυφχψω. ααββγγδδεεζζηηθθιικκλλμμνννξξοοππρρσσττυυφφχχψψωω. ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝ.

BASILEAE

PER HIERONYMVM CVRIONEM.

M. D. XLV.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca